ONTWERP VAN DECREET OVER HET ONDERWIJS XXXVI

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet bevat **technische bepalingen** die een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs aanvullen en optimaliseren.

Ook beoogt de Vlaamse Regering met onderhavig ontwerp van decreet een aantal **inhoudelijke onderwijsmaatregelen** opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota Onderwijs en Vorming, alsook in een aantal concept- en visienota's, te realiseren.

Daarnaast bevat het onderhavige ontwerp van decreet ook enkele bepalingen ter **beperking van de planlast**.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit ontwerp van decreet over het Onderwijs XXXVI beoogt volgende doelstellingen te realiseren.

Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt met zich mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast. Meerdere artikelen in dit ontwerp van decreet bevatten dan ook een aantal technische correcties, verduidelijkingen en aanvullingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

Een uitvoering van onderwijsmaatregelen opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord, de Beleidsnota Onderwijs en Vorming en in een aantal concept- en visienota's

Dit ontwerp van decreet beoogt ook de uitvoering van een aantal inhoudelijke onderwijsmaatregelen. Het betreft maatregelen opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord, de Beleidsnota Onderwijs en Vorming en in een aantal concept- en visienota's:

- het mogelijk maken dat de Onderwijsinspectie zich kan toeleggen op de kernopdracht (scholen doorlichten);
- het uittesten van de principes hervorming leerlingenvervoer;
- de hervorming van de financiering van de ouderkoepels;
- het versterken van de evaluatie in het gewoon kleuteronderwijs en toelating tot het gewoon lager onderwijs;
- het investeren in sterk onderwijs, o.a. door (een rechtsgrond voor) extra middelen voor TSO/BSO/KSO;
- het versterken van de aanvangsbegeleiding:
- de opstart van pioniersscholen;
- het besteden van bijzondere aandacht voor de planlast die de academies (DKO) ervaren;
- de overheveling van de onderwijscoördinatie in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen naar het Agentschap Justitie en Handhaving;
- het toekennen van micro-credentials in het hoger onderwijs.

Een aantal planlastverminderende maatregelen

Het gaat hierbij om vereenvoudigingen en om vermindering van administratie en planlast, bijvoorbeeld door:

- de uitbreiding van de functionaliteit LeerID;
- de vereenvoudiging van het systeem van toekenning van extra werkingsmiddelen leerlingen met een IAC-verslag type 2;
- de schrapping van het jaarverslag Kunstkuur;
- het afschaffen van de systeembrede analyse in het hoger onderwijs;
- het niet langer moeten verlengen of afsluiten van overeenkomsten die de uitbetaling van de personeelsleden en terugvordering van de loonkosten regelen bij transitie van internaten (vloeit voortaan rechtstreeks voort uit de regelgeving).

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De kwantiteit en toenemende techniciteit van de regelgeving is de afgelopen jaren, zowel internationaal, federaal als op Vlaams niveau, stelselmatig gegroeid. Ook binnen de sector onderwijs wordt er steeds meer en steeds sneller nieuwe en bijkomende regelgeving gecreëerd. De duurzaamheid van decretale bepalingen neemt af.
Jaarlijks ontstaan er situaties, zoals hierboven onder A beschreven, die leiden tot genummerde decreten. Deze situaties worden veelal veroorzaakt door de snelheid en de hoeveelheid van verschillende regelgevende processen, waaronder ook dat van het genummerd decreet, die vaak gelijktijdig lopen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Naast een hoofdstuk met een inleidende bepaling en een hoofdstuk met slotbepalingen, bevat dit ontwerp van decreet 19 hoofdstukken, in chronologische volgorde van de bestaande decreten die worden aangevuld en gewijzigd.

Hieronder wordt een overzicht van de belangrijkste bepalingen gegeven. Louter technische correcties worden alleen bij de artikelsgewijze bespreking toegelicht.

Meerdere onderwijsniveaus

Rechtsgrond voor beroep tegen beslissing m.b.t. leerplannen (basisonderwijs, secundair onderwijs, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs)

Een school- of centrumbestuur ontwikkelt leerplannen en legt deze ter goedkeuring voor aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen. Het Agentschap kan een leerplan definitief goedkeuren, tijdelijk goedkeuren of niet goedkeuren. Er bestaat op dit moment geen rechtsgrond in de niveauregelgeving basisonderwijs, secundair onderwijs, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs om tegen deze beslissing beroep aan te tekenen. Met voorliggende fiche wordt een rechtsgrond ingeschreven.

Verbod op sponsoring of mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop te bevorderen van betalende bijlessen (basisonderwijs, secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs)

Decretaal geldt reeds een aantal algemene principes waarmee scholen en academies rekening moeten houden bij hun beleid inzake sponsoring of mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten en diensten te bevorderen. Door een aanvullende bepaling op te nemen waarmee deze voor betalende bijlessen verboden worden, wil de overheid de toeleiding van leerlingen door de school naar een betalend aanbod tegengaan. Daarmee benadrukt de overheid ook de verantwoordelijkheid voor remediëring van elke school en elke academie. Ook de Commissie Zorgvuldig Bestuur wijst er in haar adviezen voor het leerplichtonderwijs op dat het onverenigbaar is met de verantwoordelijkheid van de school en haar streven naar gelijke onderwijskansen wanneer ze, op welke manier ook, een rol opneemt in het bevorderen van betalende bijlessen. Ook benadrukt de commissie dat het deontologisch niet aanvaardbaar is als leerkrachten tegen betaling bijles geven aan leerlingen die ze in het kader van het reguliere lesaanbod beoordelen. De decreten rechtspositie bepalen dat leraren op een correcte manier moeten omgaan met hun leerlingen. Het is dus uitgesloten dat zij betalende bijlessen geven aan leerlingen die zij zelf onderwijzen of evalueren. De opgenomen definitie en de uitdrukkelijke verbodsbepaling laten ook toe om dergelijke sponsoring of mededelingen bij een doorlichting aan te merken als een inbreuk tegen de regelgeving. Op die manier reageert de overheid niet enkel bij klachten. Therapeutische tussenkomsten (zoals kinesitherapie of logopedie) worden niet beoogd door dit artikel.

Kunstkuur (basisonderwijs, secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs)

Verfijnen doelenkader

Kunstkuur is een samenwerking tussen een school uit het basis-, secundair of hoger onderwijs en een academie waarbij kunst en cultuur op een duurzame manier geïntegreerd worden in het lesgebeuren. De bepaling "het versterken van het cultureel bewustzijn en de culturele expressie" wordt vervangen door een expliciete koppeling met de minimumdoelen voor muzische vorming in het basisonderwijs en de sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie in het secundair onderwijs. Hiermee wordt het strategisch doelenkader voor samenwerkingsinitiatieven tussen basisscholen, secundaire scholen en academies verfijnd. Dat draagt bij tot een helder curriculum en een duidelijk referentiekader voor de betrokken leerkrachten.

Kwaliteitszorg

Op basis van de bevindingen van de onderwijsinspectie in de beleidsevaluatie van Kunstkuur, die wijzen op de beperkte meerwaarde van de huidige jaarverslagen voor inhoudelijke opvolging en beleidsverantwoording, worden de verplichte jaarverslagen binnen Kunstkuur geschrapt. Dit draagt bij aan planlastverlaging voor scholen en academies. Het versterkt bovendien de autonomie van scholen, door hen de ruimte te geven om de samenwerking en het realiseren van de doelen op te volgen en te evalueren volgens hun eigen context en noden.
De wijziging in kwaliteitszorg, waarbij de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het kwaliteitsbeleid van Kunstkuur expliciet bij scholen en academies wordt gelegd, stimuleert eigenaarschap en ondersteunt een contextgerichte en ontwikkelingsgerichte opvolging van de samenwerking binnen het bredere kader van interne kwaliteitszorg.

<u>Machtiging verwerking gegevens deelnemers toelatingsproef graduaatsopleiding basisverpleegkunde (secundair onderwijs en hoger onderwijs)</u>

Met het oog op het organiseren van een gezamenlijke toelatingsproef voor de graduaatsopleiding basisverpleegkunde moeten de scholen die de opleiding inrichten, de hogescholen uit de samenwerkingsverbanden en hun associaties gegevens over natuurlijke personen die nog géén student zijn (en die dus nog niet geregistreerd zijn in de verschillende databanken) kunnen delen. Het is immers de bedoeling dat deze instellingen elkaars toelatingsproeven ook valoriseren in hun toelatingsbeleid. Om unieke identificatie van deze personen mogelijk te maken is het gebruik van het rijksregisternummer aangewezen. Hiertoe wordt een rechtsgrond voorzien.

<u>Toelatingsvoorwaarden hoger beroepsonderwijs - diploma secundair onderwijs behaald in centra voor volwassenenonderwijs (secundair onderwijs en hoger onderwijs)</u>

Door de modernisering van het secundair onderwijs worden vanaf schooljaar 2024-2025 nieuwe studiebewijzen uitgereikt. De toelatingsvoorwaarden voor de

opleiding Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs werden hieraan aangepast, maar in het volwassenenonderwijs zal de hervorming van de opleidingen die leiden tot een diploma secundair onderwijs later gebeuren. Daarom wordt een uitzondering voorzien voor de diploma's die daar worden uitgereikt.

Aanpassing overgangsmaatregel uitdovende opleiding HBO5 verpleegkunde (secundair onderwijs en hoger onderwijs)

Vanaf het schooljaar 2023-2024 wordt de HBO5-opleiding Verpleegkunde omgevormd en afgebouwd voor de cursisten die de opleiding voordien waren aangevat. Er werd voorzien dat gedurende de schooljaren 2026-2027 en 2027-2028 de opleiding nog door één school per provincie zal worden ingericht. Praktische belemmeringen verhinderen de uitvoering van deze maatregel, die daarom wordt aangepast naar 'minimum één per provincie'.

Leerplichtonderwijs

Gelijkwaardigheid vervangende minimumdoelen

Een schoolbestuur kan bij de Vlaamse Regering een aanvraag voorleggen tot gelijkwaardigheid van vervangende minimumdoelen in het basis- en secundair onderwijs. De regelgeving hierrond wordt in beperkte mate bijgestuurd.

Wijziging procedure onderwijs permanent onderwijs aan huis (POAH)

In het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 en in de Beleidsnota 2024–2029 Onderwijs en Vorming zijn een aantal bepalingen opgenomen i.v.m. de werking en de opdracht van de Onderwijsinspectie. Zo werd ook opgenomen dat de Onderwijsinspectie zich opnieuw moet focussen op haar kernopdracht, namelijk het doorlichten van wat er in de scholen en op de klasvloer gebeurt. Om dit maximaal mogelijk te maken is een reductie van andere opdrachten, zoals adviseringsopdrachten, noodzakelijk.

De (bindende) adviseringsopdracht van Zorgpunt van de Onderwijsinspectie bij het behandelen van de aanvraag en het toekennen van het recht op permanent onderwijs aan huis (POAH) is zo een opdracht die niet tot de kernopdracht van Onderwijsinspectie behoort en die ook beter opgenomen wordt door een organisatie die dichter bij het kind staat. De (bindende) adviseringsopdracht van de Onderwijsinspectie wordt dan ook geschrapt. De opdracht wordt aan het CLB, als belangrijke actor binnen de begeleiding van leerlingen, toevertrouwd. Kinderen en jongeren horen in de eerste plaats (voltijds) 'naar school te gaan'. Slechts in héél uitzonderlijke situaties kan daar van afgeweken worden, maar aan de andere kant, als het voor het kind nodig is, moet het ook gerealiseerd kunnen worden. Doordat het CLB dienaangaande een bepalende rol krijgt, wordt het POAH nog meer een onderdeel van het handelingsgericht diagnostisch traject dat met de leerling wordt doorlopen.

Aangezien de nieuwe regelgeving ingaat vanaf 1 september 2026 zal de Onderwijsinspectie de dossiers voor POAH-aanvragen voor het schooljaar 2026-2027 die zij ontvangt voor haar laatste zitting voor de start van het schooljaar 2026-2027, beoordelen.

POAH is een maatregel voor leerlingen die wegens een beperking niet naar school kunnen maar die wel onderwijs aankunnen.

Aan de bepalingen uit het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota m.b.t. de werking en de rol van de Onderwijsinspectie werd uitvoering gegeven in het Decreet van 21 november 2025 tot wijziging van verschillende decreten wat betreft de werking van de Vlaamse Onderwijsinspectie. Om de nieuwe procedure, waarbij de beslissing voor de toekenning van permanent onderwijs aan huis dichter bij de leerling genomen zal worden, uit te werken, was er nood aan overleg met de sector en was het uitwerken hiervan niet mogelijk binnen het tijdspad van genoemd decreet m.b.t. de onderwijsinspectie.

Decretale rechtsgrond voor toekenning van middelen in het kader van de proeftuin pioniersscholen

Er wordt een decretale rechtsgrond gemaakt om middelen toe te kennen voor de proeftuin pioniersscholen.

De proeftuin pioniersscholen kadert in het beleidstraject dat gelopen wordt richting meer inclusief onderwijs met een evolutie naar scholen voor iedereen.

In de visienota ‘Stappenplan richting een inclusiever onderwijs’ van 4 april 2025 engageert de Vlaamse Regering zich om een lange termijn traject op te starten dat moet leiden tot een meer inclusief onderwijssysteem tegen 2040. De opzet van een proeftuin met pioniersscholen is in de visienota opgenomen als een concrete stap in de evolutie naar meer inclusief onderwijs. Scholen voor gewoon onderwijs, buitengewoon onderwijs, CLB’s en leersteuncentra zullen samen pioniersscholen vormgeven waarin ze personeelsleden samenbrengen in een multidisciplinair team om leerlingen met en zonder specifieke onderwijsbehoeften te onderwijzen en te begeleiden. Op basis van de bevindingen in de pioniersscholen zal vervolgens beleid en regelgeving worden uitgewerkt voor alle scholen in Vlaanderen. De verdere uitwerking van de pioniersscholen is ook opgenomen in de consultatienota over de evolutie naar scholen voor iedereen. Deze consultatienota wordt ter consultatie voorgelegd aan de strategische adviesraden en aan de Staten-Generaal, waarin een brede delegatie van stakeholders betrokken wordt om zich te buigen over de inhoud van de consultatienota.

Het toekennen van middelen voor deze proeftuin betreft middelen voor de pioniersscholen zelf, voor de begeleiding van de pioniersscholen via een consortium en voor onderzoek ter evaluatie van de proeftuin. De artikelen geven de minimale criteria mee voor de selectie van de pioniersscholen en voor de begeleiding ervan via een consortium.

Uitbreiding functionaliteit LeerID

Er komt een uitbreiding van de functionaliteit van LeerID, de single-sign-on-oplossing van de Vlaamse overheid voor kinderen en jongeren. Naast de pure authenticatie van leerlingen, kan de functionaliteit uitgebreid worden naar een transparant datadeelplatform van leerlinggegevens met allerhande applicaties die gebruikt worden in het onderwijs. Dit heeft planlastvermindering tot gevolg voor de onderwijsinstellingen.

Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs: verlenging projecten leerlingenvervoer in een vernieuwde pilootfase

De bestaande overgangsbepaling voor maximum vier schooljaren voor de drie pilootregio's vanaf schooljaar 2022-2023 loopt ten einde: in het schooljaar 2025-2026 gingen de pilootregio's hun laatste werkingsjaar in. Omdat het nieuw regelgevend kader nog in ontwikkeling is, wordt beslist om de pilootregio's met twee schooljaren te verlengen De pilootregio's zullen tijdens deze volgende fase enerzijds hun bestaande werking (bv. organisatie inclusieve opvang) continueren en anderzijds een aantal principes van de hervorming van het leerlingenvervoer, zoals vooropgesteld in het Vlaams Regeerakkoord, uittesten. Het aftoetsen van deze principes en het eventuele bijsturen ervan moet resulteren in een decretaal kader dat Vlaanderenbreed uitgerold wordt. Er wordt hierbij rekening gehouden met de ervaringen m.b.t. het leerlingenvervoer in de pioniersscholen. Voor meer duiding wordt verwezen naar de consultatienota over de evolutie naar scholen voor iedereen. Indien de pilootwerking niet verlengd zou worden, vallen de pilootregio's terug op de bestaande regelgeving zoals beschreven in de omzendbrief zonaal leerlingenvervoer. Dat zou ertoe leiden dat de bestaande good practices moeten afgebouwd worden tot de inwerkingtreding van een nieuw regelgevend kader, dat geïnspireerd zal zijn op die good practices.

Opheffing tijdelijke uitzonderingen op huisonderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne

Er zijn uitzonderingen op de regeling van huisonderwijs (deelname aan de examencommissie en controle door de onderwijsinspectie) voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne. De uitzonderingen op de voorwaarden van huisonderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne gaan uit van een zeer tijdelijk verblijf van de vluchtelingen uit Oekraïne in België en een kort verloop van de oorlog in Oekraïne. De uitzonderingen dienen immers om kinderen het Oekraïens onderwijs verder te laten volgen en dit met het oog op een terugkeer naar Oekraïne. Deze uitgangspunten zijn ondertussen achterhaald.

De uitzonderingen op de voorwaarden van huisonderwijs gelden ondertussen al 3 volledige schooljaren. Bij een verlenging tot en met het einde van het schooljaar 2026-2027 omwille van de recente verlenging van richtlijn 2001/55/EG tot 4 maart 2027, zullen de uitzonderingen op de voorwaarden 5 volledige schooljaren van toepassing zijn, en dat terwijl er niet onmiddellijk perspectief is op een einde van de oorlog. Daarom worden de uitzonderingen beperkt tot kinderen op de vlucht uit Oekraïne die bij de start van het schooljaar minder dan één jaar geleden voor het eerst gedomicilieerd waren in België en kinderen die voor 1

januari 2027 12 jaar of ouder zijn (wat betreft de uitzonderingen voor het basisonderwijs) of 16 jaar of ouder zijn (wat betreft de uitzonderingen voor het secundair onderwijs). Zo wordt vermeden dat kinderen die reeds langer huisonderwijs volgen opeens verplicht zijn om zich in een korte periode voor te bereiden op de examencommissies en daarvoor te slagen.

Tweede GOK-controle onderwijsinspectie

Wanneer scholen in het kader van de doorlichting door de onderwijsinspectie een gunstig advies krijgen, maar een negatieve evaluatie voor het gelijkeonderwijskansenbeleid, kan een nieuwe evaluatie van het gelijkeonderwijskansenbeleid binnen het huidige decretale kader pas bij een volgende doorlichting. Dit decreet voorziet de mogelijkheid om het gelijkeonderwijskansenbeleid opnieuw te evalueren buiten het kader van de normale doorlichting.

Verduidelijking vertegenwoordiger lokaal bestuur aanstelling voorzitter LOP

Er gebeurt een verduidelijking over de (on)verenigbaarheid van lid zijn van een lokaal bestuur met het mandaat als voorzitter van het lokaal overlegplatform.

Correctie definitie afstand – correctie verwijzing naar verkeerscode

De definitie van afstand wordt gecorrigeerd, er wordt een correctie opgenomen in de verwijzing naar andere regelgeving, die vanaf 1 juni 2027 in werking treedt.

Optimalisatie wachtlijsten aanmeldingen

Wachtlijsten na de aanmeldingen worden efficiënter: als een kind ‘opgevist’ werd in een school van hogere voorkeur, kan dat kind geschrapt worden van de wachtlijsten in de scholen van lagere voorkeur.

Extra werkingsbudget voor bijkomende capaciteit voor leerlingen met een IAC-verslag type 2 – verandering systematiek van toekennen

Deze maatregel voorziet in een systeem van extra werkingsbudget in het lopende schooljaar voor scholen van gewoon en buitengewoon onderwijs die bijkomende plaatsen creëren voor leerlingen met een IAC-verslag type 2 of een IAC-verslag opleidingsvorm 1 type 2 of opleidingsvorm 2 type 2. Dit systeem komt in de plaats van het huidige systeem van extra werkingsbudget voor scholen die extra inschrijven met een IAC-verslag type 2 of een IAC-verslag opleidingsvorm 1 type 2 of opleidingsvorm 2 type 2, dat met een oproep, aanvraag, toekenning en controle werkt. Om een reductie van planlast bij de scholen en een vereenvoudiging te bekomen, wordt de manier van toekennen van dit werkingsbudget afgestemd op het systeem van het toekennen van extra werkingsbudget voor scholen van B-stroom en BSO.

De focus wordt bij dit extra werkingsbudget gelegd op type 2, omdat er capaciteitsnoden zijn in dit type van het buitengewoon onderwijs. Er wordt niet gekozen voor de andere types, omdat daar minder capaciteitsnoden zijn en er voor deze leerlingen vanaf 1 september 2026 bijkomende mogelijkheden gecreëerd worden in scholen voor gewoon onderwijs en buitengewoon onderwijs die samenwerken met CLB's en leersteuncentra in de pioniersscholen. Voor de leerlingen van type 2 is los van de pioniersscholen een bijkomende inspanning nodig voor bijkomende capaciteit, omdat de noden voor deze doelgroep hoog zijn en inclusie nog minder evident. Voor de doelgroep van leerlingen met een ernstig meervoudige beperking die tot type 2 behoren, is een aanbod buitengewoon onderwijs nog meer aangewezen, maar ook de gewone scholen moeten de mogelijkheid krijgen om in aanmerking te komen voor dit extra werkingsbudget.

Hervorming subsidiëring ouderkoepelverenigingen

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 voorziet in een hervorming van de financiering van de huidige ouderkoepelverenigingen naar één gefinancierd aanspreekpunt voor de Vlaamse overheid.

Door deze aanpassing zal voortaan niet langer sprake zijn van de subsidiëring van "ouderkoepelverenigingen" maar van de subsidiëring van één "aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie". De doelstellingen van het nieuwe aanspreekpunt zijn gelijkaardig aan die van de huidige netgebonden ouderkoepelverenigingen, maar worden vereenvoudigd en dienen opgenomen te worden richting álle onderwijsnetten. Het subsidiëringsmechanisme wordt aangepast aan deze nieuwe realiteit.

Verplichte deelname aan peiling kleuteronderwijs en aan internationaal vergelijkend onderzoek waarbij prestaties worden gemeten

Het recht op kwaliteitsvol onderwijs, verankerd in artikel 22bis van de Grondwet, vormt de grondrechtelijke basis voor de deelnameplicht aan peilingen en internationaal vergelijkend onderzoek. België kent een grote autonomie en vrijheid om onderwijs in te richten (Grondwet, artikel 24, §1), maar laat de overheid toe om maatregelen te treffen om kwaliteitsvol onderwijs te verzekeren. Minimumdoelen zijn een legitiem instrument om minimale kwaliteitseisen te waarborgen in de zin van artikel 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele grondrechten.
Minimumdoelen voor het einde van het kleuteronderwijs geven invulling aan de doelstelling om die kwaliteit te meten bij kleuters, waar dat nog niet gebeurde. Het ligt voor de hand dat de overheid nagaat in welke mate deze minimumdoelen worden bereikt.

De visienota over kwaliteitsvolle minimumdoelen in het basisonderwijs van 28 februari 2025 bepaalt dat een peiling wordt ingevoerd die nagaat of kleuters die minimumdoelen bereiken aan het einde van het kleuteronderwijs. Deze maatregel werd decretaal verankerd bij het decreet van 25 juni 2025 betreffende de vaststelling en inwerkingtreding van de minimumdoelen.

Om een voldoende responsgraad te garanderen, wordt de deelname aan de peiling voor de geselecteerde scholen decretaal verplicht.
Deze maatregel beoogt het recht op kwaliteitsvol onderwijs te versterken. Door de peiling wordt zichtbaar in welke mate kleuters de doelen bereiken, hoe dit evolueert en welke kenmerken samenhangen met lagere resultaten. De resultaten zijn een middel voor het ganse kleuteronderwijs en voor kleuterscholen om een duidelijker zicht te krijgen op de resultaten die ze bereiken met de leerlingen.
De kleuterpeiling staat al in het decreet maar scholen die in de steekproef zitten kunnen weigeren. Voortaan wordt deelname voor scholen verplicht. Dit draagt ertoe bij dat de inspanning over alle scholen gespreid wordt.

De deelnameplicht aan internationaal vergelijkend onderzoek waarin leerlingenprestaties worden gemeten, dient hetzelfde doel. Ook daar worden prestaties geanalyseerd en in internationaal perspectief geplaatst, waardoor Vlaanderen niet enkel de eigen trends kan opvolgen, maar zich ook kan spiegelen aan andere onderwijssystemen. Zo draagt deelname bij aan de continue bewaking en versterking van de onderwijskwaliteit in Vlaanderen.

Enkel basisonderwijs

<u>Evaluatie in het gewoon kleuteronderwijs en toelating tot het gewoon lager onderwijs</u>

In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 is volgende maatregel opgenomen: "De leraren beslissen in de klassenraad aan het einde van het kleuteronderwijs of het kind klaar is voor het 1ste leerjaar. Ouders kunnen dat oordeel niet naast zich neerleggen, maar ze hebben een beroepsmogelijkheid."

In dit ontwerp van decreet wordt er uitvoering gegeven aan deze maatregel. De doelstelling van deze maatregel is garanderen dat alleen leerlingen die voldoende klaar zijn om over te gaan naar het lager onderwijs toegelaten worden tot het lager onderwijs. Het is in het belang van elke leerling dat alle leerlingen die starten in het lager onderwijs een voldoende sterke basis hebben, bijvoorbeeld op het vlak van Nederlands.

Een leerling moet in voldoende mate de doelen uit het leerplan die de te bereiken minimumdoelen beogen, hebben bereikt. Daarnaast houdt de klassenraad kleuteronderwijs ook rekening met de mate waarin de kleuter de doelen uit het leerplan die de na te streven minimumdoelen beogen, heeft nagestreefd. Voor leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon onderwijs maakt de klassenraad kleuteronderwijs op basis van het IAC-verslag de inschatting of leerling doorstroomt naar het lager onderwijs.

Bij de evaluatie op het eind van het kleuteronderwijs wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen kleuters die al dan niet 290 halve dagen aanwezig waren. De 290 halve dagen aanwezigheid blijft evenwel van essentieel belang: het blijft het criterium om te bepalen of de kleuter voldoet aan de (deeltijdse) leerplicht én het blijft ook een criterium in functie van de schooltoeslag (Welzijn).

Kinderen laten starten in het lager onderwijs terwijl het duidelijk is dat ze het lager onderwijs niet aankunnen, kan immers zeer nefaste gevolgen hebben, in de eerste plaats uiteraard voor het kind zelf. Verder vormt dit ook een bijkomende belasting voor de leerkracht die veel meer zal moeten differentiëren. De mogelijkheid om een taalintegratietraject op te leggen aan het einde van het kleuteronderwijs blijft ook behouden

Verduidelijking gefaseerde implementatie minimumdoelen

Er wordt verduidelijkt welke minimumdoelen in de overgangsjaren 2028-2029 en 2029-2030 van toepassing zijn op de leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs kunnen behalen.

Voor deze cohorten geldt dat zij niet alleen de nieuwe minimumdoelen voor Nederlands, wiskunde en wetenschappen en techniek volgen, maar daarnaast nog de eindtermen die blijven gelden voor Frans, lichamelijke opvoeding, muzische vorming, mens en maatschappij en de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Het criterium voor het uitreiken van het getuigschrift wordt in dit verband afgestemd op artikel 53 van het decreet basisonderwijs: de klassenraad beslist autonoom op basis van het in voldoende mate bereiken van de doelen uit het leerplan die het behalen van de betrokken minimumdoelen of eindtermen beogen.

Technische aanpassing bijlage minimumdoelen

Bijlage 6 van het decreet basisonderwijs, die de nieuwe minimumdoelen bevat, wordt vervangen door een verbeterde versie.

De gecorrigeerde versie van bijlage 6 bevat uitsluitend typografische, technische en nummeringscorrecties. Het gaat om details zoals verkeerd geplaatste leestekens, onjuiste inspringing bij voorbeelden, spellingsfouten of onjuiste nummering.

De inhoud van de minimumdoelen blijft ongewijzigd. Er worden geen nieuwe doelen toegevoegd of geschrapt. Het gaat enkel om een technische correctie die nodig is om de bijlage in haar geheel correct en consistent te nummeren.

Deze wijziging beoogt aldus geen inhoudelijke aanpassing van het doelenkader, maar verzekert de leesbaarheid en rechtszekerheid van de tekst.

Taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal: aanpassing naar aanleiding van de minimumdoelen

Naar aanleiding van de nieuwe minimumdoelen wordt ook de specifieke regeling voor de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal over de minimumdoelen aangepast. Er wordt voorzien dat er minimumdoelen VGT en dovencultuur worden ontwikkeld voor de taalafdeling. Zolang er geen nieuwe minimumdoelen

VGT en dovencultuur zijn, blijft het principe gelden dat de bestaande ontwikkelingsdoelen VGT en dovencultuur het statuut van minimumdoelen hebben.

Verder wordt ook de lijst met minimumdoelen waar kinderen die doof of slechthorend zijn en ingeschreven zijn in de taalafdeling een vrijstelling voor kunnen krijgen, aangepast. Aangezien er nu ook te bereiken minimumdoelen zijn in het kleuteronderwijs (en dus niet meer enkel na te streven minimumdoelen), wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen het kleuter- en het lager onderwijs voor de procedure.

Capaciteit bepalen op niveau van een leerjaar in het buitengewoon basisonderwijs – pioniersscholen.

Scholen voor buitengewoon basisonderwijs die pioniersscholen (zie hoger) zijn, kunnen voortaan ook capaciteit bepalen op niveau van een leerjaar. Ze zullen ook capaciteit kunnen verschuiven. Op deze manier kunnen ze, indien gewenst, aansluiten bij de structuur van de school voor gewoon basisonderwijs waarmee samengewerkt wordt.

Enkel secundair onderwijs

Beperking van de maximumleeftijd voor leerlingen gewoon secundair onderwijs

Het gewoon secundair onderwijs is vandaag toegankelijk voor leerlingen tot 25 jaar. Er wordt geregeld dat de klassenraad voortaan kan beslissen of een leerling die uiterlijk op 31 december na de aanvang van het schooljaar de leeftijd van 19 jaar heeft bereikt, kan worden toegelaten tot een structuuronderdeel van de eerste of tweede graad. Zo kan de klassenraad van mening zijn dat, gezien de lange tijd die deze leerlingen nog nodig hebben om het secundair onderwijs met succes te voltooien, het meer aangewezen is dat zij gebruik maken van de mogelijkheden in het volwassenonderwijs.

Toekenning van extra werkingsmiddelen voor de duurste structuuronderdelen in tso, bso en kso , om de schoolfactuur te beperken

De rechtsgrond waarmee vandaag werkingsmiddelen worden toegekend om kosten te drukken voor leerlingen in structuuronderdelen gericht op knelpuntberoepen, wordt verruimd naar structuuronderdelen tso, bso en kso in het gewoon en buitengewoon onderwijs OV 4 en naar de integratie- en kwalificatiefase in opleidingsvorm 3.
Met deze rechtsgrond kunnen in een volgende fase, conform het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 en de Beleidsnota Onderwijs 2024-2029, extra werkingsmiddelen worden toegekend vanaf het schooljaar 2026-2027. Doelgroep van de maatregel vormen de tweede en derde graad in het gewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4 in het buitengewoon onderwijs en de integratie- en kwalificatiefase in opleidingsvorm 3 in het buitengewoon onderwijs. De investering zal focussen op de duurste richtingen, waar een verlaging van de

schoolfactuur voor leerlingen de betaalbaarheid van deze structuuronderdelen of opleidingen moet verhogen.
Het komt de Vlaamse Regering toe clusters van structuuronderdelen of opleidingen die voor deze bijkomende financiering in aanmerking komen en het eraan verbonden gewicht te bepalen, rekening houdend met de kostprijs, de doorstroomkansen naar de arbeidsmarkt of naar het hoger onderwijs en hun maatschappelijke relevantie.
De Vlaamse Regering kan een aantal randvoorwaarden opleggen zodat de schoolfactuur in structuuronderdelen en opleidingen van de tweede en derde graad in het gewoon secundair onderwijs, in opleidingsvorm 4 in het buitengewoon onderwijs alsook voor de integratie- en kwalificatiefase in opleidingsvorm 3 in het buitengewoon onderwijs effectief verlaagt.

Ook kan de Vlaamse Regering bijkomende maatregelen nemen om de transparantie van de bijdrageregeling te verhogen

Overcapaciteit buurt– definitie afstand

De definitie afstand bij de overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het secundair onderwijs wordt vereenvoudigd, zodat scholen zelf kunnen beslissen welke applicatie (bvb google maps, waze, …) ze gebruiken. Scholen moeten hierover duidelijk communiceren, op een voor iedereen toegankelijke manier. Ook moet de gekozen applicatie en werkwijze dan voor iedereen toegepast worden om zo de gelijke behandeling te garanderen. Er wordt daarnaast ook een correctie in de verwijzing opgenomen, want het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, waarnaar verwezen wordt, wordt vanaf 1/6/2027 vervangen door het koninklijk besluit van 3 juni 2024 betreffende de code van de openbare weg.

Aanpassing teldag zevende jaren

Er gebeurt een aanpassing aan de teldag voor de zevende jaren gericht op arbeidsmarkt met een duurtijd van twee semesters.

Evaluatie afstandsonderwijs

Interactief afstandsonderwijs kan potentieel een grote impact hebben om de onderwijskwaliteit. Echter zijn er geen gegevens over hoe het interactief afstandsonderwijs in de praktijk verloopt. Gezien de grote impact, is een tijdige evaluatie met het oog op een mogelijke bijsturing nodig. Daarom wordt de evaluatie vervroegd naar 2026-2027 in plaats van 2027-2028. In het schooljaar 2026-2027 is het decretaal kader reeds drie jaar in werking en kan er dus voldoende informatie in functie van een evaluatieonderzoek verzameld worden. Tegelijkertijd biedt een evaluatie in het schooljaar 2026-2027 nog de mogelijkheid om indien nodig deze legislatuur bij te sturen. Bij een evaluatie in het schooljaar 2027-2028 wordt het zeer moeilijk om nog tijdig het decretaal

kader over interactief afstandsonderwijs bij te sturen als uit de evaluatie zou blijken dat bijsturing noodzakelijk is.

Examencommissie secundair onderwijs

Ongewettigd afwezig

Binnen de Examencommissie wordt er niet gewerkt met ziekteattesten, treinattesten, ... om een afwezigheid al dan niet te wettigen. Via het examenreglement wordt via het toekennen van een aantal niet-deelnames het ongewettigd afwezig zijn beperkt getolereerd alvorens tot uitschrijving over te gaan.
Via een technische aanpassing wordt duidelijker de link gelegd tussen enerzijds het begrip 'onwettige afwezigheid' in de Codex Secundair Onderwijs en anderzijds de uitwerking hiervan in het examenreglement.

Onderwijsdoelen

De Examencommissie organiseert op permanente basis examens om getuigschriften en diploma's te verstrekken die gelijkwaardig zijn aan het voltijds secundair onderwijs. Op die manier biedt ze kandidaten een tweede of alternatieve kans op het behalen van een studiebewijs.

De Examencommissie evalueert summatief. Dat wil zeggen dat ze in één examen per vak(onderdeel) oordeelt of kandidaten de onderwijsdoelen in voldoende mate beheersen. Anders dan scholen of centra voor volwassenenonderwijs geeft de Examencommissie geen lessen of begeleiding en oordeelt ze niet over het leer- en ontwikkelingsproces van de kandidaten. De Examencommissie doet dus niet aan permanente evaluatie of procesevaluatie. Er worden ook geen projectweken of themadagen georganiseerd waarbij doelen geëvalueerd worden.

In de geselecteerde studierichtingen toetst de Examencommissie dan ook zo maximaal mogelijk de opgelegde onderwijsdoelen en garandeert ze met valide en betrouwbare examens de gelijkwaardigheid van haar getuigschriften en diploma's met de studiebewijzen uit het reguliere secundair onderwijs. Ze stelt echter vast dat ze een beperkt aantal doelen onvoldoende valide kan evalueren via summatieve toetsing. Het gaat om doelen die men alleen in een schoolse context kan realiseren of die doorgaans via permanente evaluatie of projectwerking doorheen een langere periode worden getoetst.
Voor de 1e graad werd reeds eerder een afwijking verleend op het evalueren van alle doelen van de basisoptie via de Examencommissie (Codex Secundair Onderwijs, art 256/3 §3). Deze nieuwe maatregel regelt een afwijking van een beperkt aantal doelen voor 1e, 2e en 3e graad.

Examens voor gedetineerden

AHOVOKS richt zich in haar doelgroep ook tot gedetineerden in penitentiaire instellingen met het oog op de organisatie van examens die leiden tot getuigschriften en diploma's secundair onderwijs. Hiertoe wordt het volledige examenproces, gaande van de leervraag van de gedetineerden tot het uitreiken van het diploma door de Examencommissie begeleid en gecoördineerd.

Om deze doelgroep gericht te ondersteunen en te begeleiden sluit de leidend ambtenaar van AHOVOKS een protocol met de Vlaamse overheidsdienst justitie.

Enkel deeltijds kunstonderwijs

Verduidelijking koppeling van financierbaarheid leerling aan aanwezigheid

In het deeltijds kunstonderwijs verliest een leerling die meer dan een derde van de leeractiviteiten tussen 1 oktober en de teldag voor de omkaderingsberekening (1 februari) ongewettigd afwezig is, zijn financierbaarheid. Als een leerling meerdere vakken volgt, is het de bedoeling dat die aanwezigheidsvoorwaarde voor alle vakken geldt. Dit wordt nu verduidelijkt.

Versteviging decretale basis Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn Mechelen

De Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn te Mechelen is als academie voor deeltijds kunstonderwijs erkend en gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap, maar kent op sommige vlakken een afwijkende organisatie (bv. financiering, structuur, omkadering). Om die reden machtigt het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs de Vlaamse Regering tot het regelen van "specifieke normen, structuren, vakken en bekwaamheidsbewijzen" (artikel 26). Het besluit dat de Vlaamse Regering hierover nam, het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende het opleidingsaanbod, de structuur, organisatie en financiering van de Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn in Mechelen, moest evenwel decretaal bekrachtigd worden, en dat geldt dus ook voor latere wijzigingen aan dat besluit. De werkwijze waarbij de Vlaamse Regering gemachtigd is om eerst regelgeving te creëren, die dan vervolgens toch door het Vlaams Parlement moet worden bekrachtigd, is onnodig omslachtig. Juridisch is het overigens correcter om meer fundamentele principes over bv. financiering, normen, etc. per decreet vast te leggen. Daarom worden bepalingen uit het besluit die fundamenteler zijn, verplaatst naar het Decreet deeltijds kunstonderwijs, en wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om het besluit in de toekomst weer aan te passen (zonder decretale bekrachtiging). Er verandert niets aan de inhoud van de regelgeving.

Schrapping onnodige afwijking op toelatingsvoorwaarden 4de graad muziek

In het domein muziek kunnen leerlingen die nog niet alle competenties van de tweede graad hebben verworven toch toegelaten worden tot de derde graad, onder bepaalde voorwaarden ('schuinzitten'). Ook voor de overgang van de derde naar de vierde graad is een dergelijke regeling vandaag mogelijk. 'Schuinzitters' worden geacht om tegen het einde van de derde graad alle basiscompetenties van die graad verworven te hebben. De mogelijkheid voorzien voor de overgang van de derde naar de vierde graad is dus niet zinvol.

Oprichting nieuwe academies: verduidelijking regelgeving

Tot voor kort kon er in het deeltijds kunstonderwijs geen nieuwe academie ontstaan op het grondgebied van gemeenten waar de beoogde opleidingen al worden aangeboden door een andere academie, in de hoofdvestigingsplaats of andere vestigingsplaatsen van die academie. Via Onderwijsdecreet XXXIV werd een bepaling toegevoegd die mogelijk maakt dat in gemeenten die het resultaat zijn van een fusie in 2019 of 2025 een academie kan worden opgericht, als er nog geen hoofdvestigingsplaats maar wel andere vestigingsplaatsen van een academie zijn gevestigd (art. 114 §2, derde lid van het Decreet deeltijds kunstonderwijs). Het schoolbestuur draagt gedurende drie opeenvolgende schooljaren de kost voor de financiering van de personeelsleden en het werkingsbudget.

Het was de bedoeling dat de oprichting erin kon bestaan dat één of meer bestaande structuuronderdelen in vestigingsplaatsen op het grondgebied van de gemeente worden overgenomen door de nieuwe academie, naar analogie van de bestaande figuur van overheveling van vestigingsplaatsen (art. 131 van het Decreet deeltijds kunstonderwijs). Een overheveling kan volgens het decreet echter enkel gebeuren door reeds bestaande schoolbesturen. Zoals de regeling nu geschreven staat, kan een nieuw op te richten academie niet onmiddellijk vestigingsplaatsen van een andere overhevelen, ze moet daarvoor eerst een academie oprichten. M.a.w. als men op 1 september 2026 zou starten met een nieuwe academie, kan men pas het volgende schooljaar (2027-2028) een overheveling doen (te melden tegen 1 maart 2027). Dit was niet de bedoeling van de regelgever bij Onderwijsdecreet XXXIV. Dit wordt nu rechtgezet door een verwijzing naar de figuur van overheveling.

Enkel volwassenenonderwijs

Opheffing onderwijscoördinatie Vocvo in de gevangenissen

De opdracht met betrekking tot de onderwijscoördinatie in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen wordt uit het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs geschreven. Zoals aangekondigd in de Beleidsnota Onderwijs en Vorming en de Beleidsnota Justitie en Handhaving zal deze coördinatie ondergebracht worden bij het beleidsdomein Justitie en Handhaving.

Enkel hoger onderwijs

Bewijs van kennis van de bestuurstaal personeel

De Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, de onderwijstaal waarin hij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze moet beheersen. Dit betekent dat het personeelslid die taal moet beheersen op het niveau C1. Dit vereiste beheersingsniveau wordt aangetoond aan de hand van studiebewijzen uitgereikt door officieel erkende instellingen. In de opsomming van de mogelijke studiebewijzen ontbreken het diploma secundair onderwijs en het diploma van gegradueerde, die nu worden toegevoegd.

Indexeringsprincipe bijna-beursbedrag

In het hoger onderwijs bestaan er drie tarieven voor het studiegeld: het 'regulier' tarief, het tarief voor beurstariefstudenten en het tarief voor bijna-beursstudenten. Om te bepalen of een student een bijna-beursstudent is, wordt de bijna-beursgrens momenteel geïndexeerd op basis van de gezondheidsindex van september, bij de start van het academiejaar. Daardoor is het bedrag dat de grens uitmaakt pas gekend tegen eind oktober. Zowel met het oog op rechtszekerheid als met het oog op vermindering van administratieve werklast, is het aangewezen dat de bijna-beursgrens al eerder kan worden vastgesteld en wordt het moment van indexering gelijkgetrokken met deze van de inkomensgrenzen en toelagebedragen van de studietoelagen, die december als referentiemaand hanteren.

Verplichting aanbieden van een Nederlandstalige equivalente hogeronderwijsopleiding

De voorwaarde om een anderstalige opleiding te kunnen aanbieden is dat er ten minste één equivalente Nederlandstalige opleiding in de Vlaamse Gemeenschap moet worden aangeboden, door dezelfde instelling of door een andere hogeronderwijsinstelling. Maar er is geen zekerheid dat deze andere hogeronderwijsinstelling dit zal blijven doen. Op het ogenblik dat deze instelling beslist om deze Nederlandstalige opleiding niet langer in te richten, vervalt één van de basisvoorwaarden voor het mogen aanbieden van de anderstalige opleiding van de andere instelling. Daarom wordt nu bepaald dat op het ogenblik dat er geen equivalente Nederlandstalige opleiding meer wordt aangeboden, de anderstalige opleiding moet worden afgebouwd. Als de equivalente Nederlandstalige opleiding wordt aangeboden door een andere instelling dan deze die de anderstalige opleiding aanbiedt, dan kan deze laatste instelling ervoor opteren om in plaats van de anderstalige opleiding af te bouwen de aanvraag op te starten voor de equivalente Nederlandstalige opleiding.

Toelatingsvoorwaarden hoger onderwijs - diploma SO behaald in cvo

Het decreet van 15 juli 2022 paste de toelatingsvoorwaarden voor graduaats- en bacheloropleidingen aan aan de nieuwe studiebewijzen die na de modernisering van het secundair onderwijs worden uitgereikt vanaf schooljaar 2024-2025. Maar in het volwassenenonderwijs zal deze hervorming later gebeuren. Daarom wordt een uitzondering voorzien voor de diploma's die daar worden uitgereikt.

Schrappen aftopping boni hoger onderwijs

Het financieringssysteem voor het hoger onderwijs kent boni toe voor beursstudenten, werkstudenten en studenten met een functiebeperking. Het aandeel dat deze boni kunnen genereren binnen de respectievelijke variabele onderwijsdelen wordt met artikel III.18 van de Codex Hoger Onderwijs begrensd. Om de inclusie en diversiteit binnen het hoger onderwijs te versterken en

hogeronderwijsinstellingen te compenseren voor de inspanningen die zij hierrond leveren wordt deze begrenzing opgeheven.

Kwijtschelding vast gedeelte inschrijvingsgeld bij niet coördinerende instelling

Het studiegeld in het hoger onderwijs bestaat uit een vast bedrag en een variabel bedrag per studiepunt. Wie binnen dezelfde instelling meerdere opleidingen volgt, betaalt maar één keer het vaste bedrag. Als een student ingeschreven is voor een gezamenlijke georganiseerde opleiding, schrijft hij zich in bij één van de instellingen. Als hij daarnaast aan een instelling die participeert aan de gezamenlijke georganiseerde opleiding inschrijft voor een andere opleiding, dan is het vast gedeelte van het studiegeld opnieuw verschuldigd. Dit wordt rechtgezet.

NVAO

Financiering van de aanvullende opdrachten

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) is bevoegd voor de accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs in Vlaanderen en Nederland. Hiervoor ontvangt de NVAO een jaarlijkse financiering vanwege de twee overheden. Elk land kan aanvullende opdrachten aan de NVAO opdragen, die enkel door dat land worden gefinancierd. De decretale basis die nodig is voor de financiering van deze mogelijke aanvullende opdrachten door de Vlaamse Regering wordt nu voorzien.

Middelen begrotingsjaar 2026

NVAO ontvangt jaarlijks een financiële ondersteuning voor diverse kwaliteitszorg- en accreditatieprocedures binnen het Vlaamse hoger onderwijs. Voor het begrotingsjaar 2026 wordt een bijkomend bedrag van 500.000 euro toegekend.

Schrappen systeembrede analyse binnen kwaliteitszorgsysteem hoger onderwijs

De Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) voert jaarlijkse systeembrede analyses uit om goede praktijken van onderwijsbeleid en onderwijskwaliteit in het hoger onderwijs in beeld te brengen en hoger-onderwijsinstellingen de kans te geven om van elkaar te leren.
Uit het decretaal evaluatierapport van het Vlaamse kwaliteitszorgsysteem is gebleken dat de huidige invulling van de systeembrede analyse dient te worden herzien. Daarop werd een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van de NVAO, de hogescholen en universiteiten, en de Vlaamse Vereniging van Studenten. De werkgroep adviseerde om de systeembrede analyse in haar huidige vorm definitief stop te zetten.

Aanpassing regelgeving grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs

Bepaalde formuleringen in het decreet over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs van 2023 worden aangepast zodat ze beter zijn afgestemd op de federale welzijnswet. De Codex Hoger Onderwijs wordt verduidelijkt om een mogelijke foute interpretatie te vermijden.

Definiëren van micro-credentials in het hoger onderwijs

In het kader van levenslang leren is de laatste jaren het concept 'micro-credentials' geïntroduceerd. Dit zijn leerbewijzen die worden verworven na het behalen van een klein volume aan kennis en vaardigheden. Binnen de Europese Unie winnen micro-credentials aan belang en maken ze steeds vaker deel uit van het aanbod levenslang leren.

In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 is opgenomen: "We ontwikkelen een systeem om micro-credentials in het hoger onderwijs toe te kennen om levenslang leren aan te moedigen". Samen met de hogeronderwijsinstellingen werd een afsprakenkader hiervoor uitgewerkt. Als gevolg hiervan wordt het begrip micro-credential opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs.

Verlenging European Universities

Sinds enkele jaren kunnen hogescholen en universiteiten, via Erasmus+, samen met andere buitenlandse hogeronderwijsinstellingen toetreden tot een European University Alliance. In 2021 en 2023 werd decretaal mogelijk gemaakt dat gezamenlijke opleidingen, georganiseerd in het kader van een European University Alliance, dezelfde uitzonderingen op de regelgeving kunnen gebruiken als andere opleidingen die het gevolg zijn van een Europees financieringsprogramma. De aanpassing verwerkt de recente verduurzaming van het programma van de European University Alliances door de Europese commissie.

Naamswijziging van Engelse vertaling van 'hogeschool'

Op vraag van de Vlaamse Hogescholenraad wordt de Engelse vertaling van 'hogeschool' die is opgenomen in artikel II.4 van de Codex Hoger Onderwijs aangepast. In dit artikel is namelijk opgenomen "De benaming hogeschool wordt vertaald als University College." "University College" wordt nu vervangen door "University of Applied Sciences". Voor die hogescholen die een School of Arts hebben ingericht, of die als geheel beschouwd worden als een School of Arts, wordt de vertaling "University of Applied Sciences and Arts" voorzien.

Aanpassing regelgeving Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) en Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR)

In het voorjaar van 2025 werd er een evaluatie opgeleverd over de werking van SIHO. Uit deze evaluatie bleek dat om de werking van het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) beter te laten aansluiten bij de noden van het hogeronderwijsveld er wijzigingen nodig zijn aan de opdracht, organisatie en

inbedding van SIHO. In opvolging van deze evaluatie werd een consultatie van betrokken stakeholders georganiseerd. Deze gesprekken hebben geleid tot het voorstel om de opdracht te verruimen naar een expertisecentrum voor inclusief onderwijs met een focus op hoger onderwijs en dit orgaan onder te brengen bij de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR).

Geldigheidsduur deelname starttoetsen

Na de afname van een starttoets ontvangen de deelnemers een attest van deelname. Decretaal is momenteel bepaald dat dit attest van deelname alleen geldig is voor inschrijving in het lopende academiejaar waarin de test wordt afgenomen of in het academiejaar dat start na de afname van de starttoets. Met deze decreetswijziging wordt nu bepaald dat de geldigheidsduur van het deelnameattest niet meer in het decreet zelf wordt opgenomen, maar wel in de instellingsoverschrijdende reglementen m.b.t. de starttoetsen die VLIR en de Vlaamse Hogescholenraad jaarlijks moeten opstellen.

Wetenschappelijk onderzoek als opdracht van Orpheus instituut

Het Orpheus Instituut is een Hoger Instituut voor Schone Kunsten dat jaarlijks wordt betoelaagd door de Vlaamse Regering. Hiervoor wordt een vijfjaarlijkse beheersovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is opgenomen dat het Orpheus Instituut als opdracht onder andere het verrichten van wetenschappelijk onderzoek heeft. Deze opdracht is niet opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs, waardoor het instituut niet in aanmerking komt voor de gedeeltelijke vrijstelling van doorstorten van de bedrijfsvoorheffing op de bezoldigingen van haar onderzoekers. Om dezelfde reden komt het Orpheus Instituut ook niet in aanmerking voor de programma's van het FWO. Deze situatie wordt nu geregulariseerd.

Personeel

Versterken van de aanvangsbegeleiding van startende leerkrachten via een inductiejaar

In het Vlaams Regeerakkoord is in hoofdstuk 11.3 "Sterke leraren in elke klas" vastgelegd dat beginnende leraren in hun eerste jaar 20% van hun totale opdracht kunnen besteden aan aanvangsbegeleiding, een soort van inductiejaar dus: "We zorgen ervoor dat startende leraren in het startjaar van tewerkstelling 80% van de opdracht presteren in het kader van les- en andere opdrachten en 20% besteden in het kader van de aanvangsbegeleiding.".

In de Beleidsnota Onderwijs en Vorming 2024–2029 is hierrond in Beleidsveld 1: Kleuter en leerplichtonderwijs onder de strategische doelstelling 4: investeren in sterk onderwijs bij de operationele doelstelling 6: Investeren in leraren, het volgende opgenomen:

"Om de praktijkschok bij startende leraren op te vangen, is een goede voorbereiding in de lerarenopleiding enerzijds en aanvangsbegeleiding anderzijds cruciaal. We versterken en actualiseren het curriculum van de lerarenopleidingen

met focus op vakinhoud, vakdidactiek en klasmanagement. We zorgen er tevens voor dat startende leraren in het startjaar van tewerkstelling 80% van de opdracht presteren in het kader van les- en andere opdrachten en 20% besteden in het kader van de aanvangsbegeleiding."

Deze afspraak in het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota vertrekt niet van de nood aan werkdrukvermindering van startende leerkrachten, wel van een vastgestelde nood bij veel startende leerkrachten in het basis- en secundair onderwijs aan meer aanvangsbegeleiding. Alle leerkrachten in het basis- en secundair onderwijs met een tijdelijke aanstelling van bepaalde duur (TABD) worden beschouwd als startende leerkrachten voor wat het recht op inductie betreft. Ook bij de toekenning van het bestaande recht op aanvangsbegeleiding werd al uitgegaan van een aanstelling van bepaalde duur.

Er wordt in de eerste plaats op aspecten als klasmanagement en vakdidactiek gefocust, maar ook andere aspecten verbonden aan hun aanvangsbegeleiding kunnen in onderling overleg tussen de startende leerkracht en de eerste evaluator opgenomen worden in de schriftelijke overeenkomst waarin diens aanvangsbegeleiding moet worden vastgelegd. Daarbij wordt wel steeds uitgegaan van een verplichte aanwezigheid op school. Het is niet de bedoeling dat deze startende leerkrachten alleen maar klasexterne begeleiding moeten krijgen van hun mentor, wel dat ze kansen krijgen om bijvoorbeeld via klasbezoeken (collegiale visitatie) met ogen en oren te kunnen stelen van meer ervaren collega's, bijvoorbeeld tijdens hun lessen. Op die manier wordt de stress en de praktijkschok verminderd bij de startende leerkrachten en neemt hun zelfvertrouwen toe. Tenslotte moet het ervoor zorgen dat er meteen meer verbinding wordt gecreëerd met het schoolteam.

Decretaal is al een recht op aanvangsbegeleiding ingeschreven voor alle tijdelijke personeelsleden met een contract van bepaalde duur waarvan de duur en de intensiteit onderling moet overeengekomen worden. Scholengemeenschappen – en scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren – ontvangen nu voor de inductie van de startende leerkrachten een bijkomende omkadering, namelijk eenheden inductie. De verdeling van het totale aantal aan eenheden, waarvoor een budget van 48,7 miljoen euro is voorzien, zal gebeuren op basis van het aantal starters dat de 3 voorafgaande schooljaren was aangesteld in de scholen en scholengemeenschappen.

Deze nieuwe specifieke vorm van aanvangsbegeleiding die wordt vormgegeven via de aanwending van eenheden inductie komt uiteraard bovenop datgene wat al voorzien is in de eerste paragraaf van artikel 20bis van beide decreten rechtspositie. Die paragraaf is van toepassing in alle ambten en in alle onderwijsniveaus en blijft dus ook gelden voor deze groep startende leerkrachten in het basis- en secundair onderwijs. Dat betekent dat naast de focus op klasmanagement en vakdidactiek of de andere aspecten waar een startende leerkracht naar vraagt en die worden aangereikt via de aanwending van de eenheden inductie, startende leerkrachten in het basis- en secundair onderwijs uiteraard ook hun bestaande rechten en plichten rond aanvangsbegeleiding behouden. Deze algemene en reeds gekende vorm van aanvangsbegeleiding blijft, net als voor alle andere personeelscategorieën, een vorm van professionalisering die als kerntaak bovenop hun "les- of hoofdopdracht" komt.

Binnen het lokaal overleg worden er afspraken gemaakt over de organisatie van de inductie en over de aanwending van de eenheden inductie. Mits er een akkoord is binnen het lokaal overleg worden er criteria vastgelegd om te bepalen voor welke groepen van startende leerkrachten (prioritair) eenheden inductie kunnen worden aangewend waardoor de nodige flexibiliteit voor de toekenning en invulling van de inductie kan worden geboden. Niet iedere startende leerkracht heeft immers eenzelfde voortraject genoten tijdens diens opleiding. Bovendien kunnen er voor sommige leerkrachten met een aanstelling van bepaalde duur voordien al elders eenheden inductie aangewend zijn of kan iemand ervoor elders al jaren ervaring opgedaan hebben voor de klas. Niet iedere startende leerkracht heeft dus nog (even veel) nood aan begeleiding bij de vakdidactiek en het klasmanagement of bij andere aspecten van diens aanvangsbegeleiding. Een startende leerkracht die in een gesprek met diens eerste evaluator aangeeft nood te hebben aan een inductiejaar, heeft evenwel altijd het recht op een deel van de uren of lestijden inductie tenzij de eenheden inductie op dat ogenblik al uitgeput zijn (zie verder).

Zonder een akkoord binnen het bevoegde lokaal comité over deze aanwendingscriteria moeten de eenheden inductie in verhouding tot hun opdracht evenredig verdeeld worden over alle startende leerkrachten. Een school kan evenwel niet verplicht worden om boven op de toegekende eenheden inductie nog bijkomende omkadering aan te wenden voor inductie, bijvoorbeeld als in de loop van het schooljaar een startende leerkracht een vervanging op zich neemt en de eenheden inductie op dat ogenblik al uitgeput zijn.

Heel wat startende leerkrachten combineren verschillende deeltijdse opdrachten in verschillende scholen. In ieder van die scholen kunnen ze aanspraak maken op deze versterkte vorm van aanvangsbegeleiding.

Omdat heel wat startende leerkrachten in het begin van hun loopbaan tijdelijke aanstellingen hebben die vaak pas aanvangen in de loop van een schooljaar, kan niet met een systeem van uren-leraar, lesuren of lestijden gewerkt worden. Uren-leraar, lesuren of lestijden worden immers op weekbasis voor een volledig schooljaar of voor de rest van het schooljaar toegekend. Gelet op de toename van het aantal startende leerkrachten in de loop van een schooljaar moet er een vorm van omkadering toegekend worden die toelaat dat de duur van een aanstelling van een startende leerkracht mee in rekening wordt genomen bij de aanwending van de omkadering en die toelaat dat er naargelang het moment meer of minder van deze omkadering wordt aangewend. Daarom wordt er gekozen voor eenheden inductie, een vorm van omkadering vergelijkbaar met bijvoorbeeld de vervangingseenheden in het kader van de vervangingen voor korte afwezigheden of met de lesuren cursist in het volwassenenonderwijs.

Bij de aanwending van de eenheden inductie zullen er telkens een aantal eenheden worden aangewend die worden verrekend naar een aanstelling van een startende leerkracht voor een aantal lestijden (basisonderwijs) of lesuren en uren-leraar (secundair onderwijs). Die lestijden en uren vormen immers de basis voor de aanstelling en bezoldiging van het onderwijzend personeel. De omgezette eenheden inductie kunnen niet vacant verklaard worden. Er kan dus ook niet in benoemd worden.

Scholen kunnen ook hun organieke lesomkadering inzetten voor de inductie van de startende leerkrachten als aanvulling op de eenheden inductie die ze ontvangen. Ook hierover worden in het bevoegde lokaal onderhandelingscomité de nodige afspraken gemaakt met respect voor de bestaande principes rond de aanwending van lestijden en uren voor bijzondere pedagogische taken (=BPT). Ook wie een tijd uit onderwijs was, kan op die manier deze vorm van aanvangsbegeleiding krijgen.

Startende leerkrachten die hun tewerkstelling combineren met het volgen van een lerarenopleiding kunnen genieten van zowel deze maatregel inductie als van de lerarenbonus. Beide maatregelen streven immers een ander doel na. Met name zijinstromers zullen gebaat zijn bij een mogelijkheid tot cumulatie van beide maatregelen waardoor hun kansen op een duurzame tewerkstelling in het onderwijs verhoogd worden.

Na twee schooljaren zal deze maatregel geëvalueerd worden met het oog op eventuele bijsturingen na het derde schooljaar.

<u>Terugvorderingen van ten onrechte uitbetaald salaris</u>

In het kader van het vertrouwensbeginsel is vandaag in artikel V.65 van de Codificatie sommige bepalingen een korte termijn bepaald voor het terugvorderen van ten onrechte uitbetaald salaris, zoals dat oorspronkelijk werd ingeschreven in art. 198 van het Onderwijsdecreet-II. Op basis hiervan moet de terugbetaling momenteel in principe worden gevraagd binnen een termijn van twee jaar te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling.

Met dit voorstel wordt een stap verder gegaan en wordt voorzien dat onterecht uitbetaald salaris niet meer teruggevorderd kan worden na één jaar, te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling, indien de fout ligt bij de administratie. Er worden wel een aantal voorwaarden aan gekoppeld. In de eerste plaats moet de administratie tijdig in het bezit geweest zijn van alle nodige informatie. Daarnaast zal de administratie, ook wanneer de fout bij haar ligt, nog steeds het onterecht betaald salaris kunnen terugvorderen in de gevallen waarin een personeelslid behoort te weten dat (een deel van) het salaris onterecht werd uitbetaald omdat het de bezoldigde prestaties überhaupt niet heeft geleverd of wanneer het recht had op een vervangende uitkering naar aanleiding van een onderbreking van diens prestaties.

Voor het hoger onderwijs zijn gelijkaardige bepalingen opgenomen in de artikel IV.37 en IV.42 van de Codex Hoger Onderwijs. Ook daar wordt eenzelfde inkorting tot één jaar ingeschreven, te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling.

<u>Schrappen verplichte uitdiensttreding bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd</u>

De voorbije jaren zijn al heel wat initiatieven genomen om personeelsleden langer aan het werk te houden. In de rechtspositieregelingen voor onderwijs staat echter nog altijd dat de aanstelling of benoeming van het personeelslid van rechtswege eindigt op het moment dat het personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft. Deze regeling is niet absoluut. Het bestuur kan op vraag van het personeelslid onder bepaalde voorwaarden de tijdelijke aanstelling of vaste benoeming voor een bepaalde periode verlengen.

Naar analogie met wat in het federale regeerakkoord opgenomen is, wordt de automatische beëindiging van de aanstelling of benoeming op het moment dat het personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, opgeheven. Daarenboven geldt voor Vlaamse ambtenaren al een gelijkaardige regeling, waardoor er geen automatisch einde komt aan de aanstelling bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd.

Voor de onderwijsregelgeving houdt de aanpassing in dat het personeelslid ook na de wettelijke pensioenleeftijd kan verder werken zonder dat het hiervoor de toestemming van het school- of centrumbestuur nodig heeft. Het school- of centrumbestuur krijgt daarbij wel een bijkomende ontslagmogelijkheid voor personeelsleden die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben om de dynamiek en vernieuwingen in het personeelsbestand te kunnen behouden.

<u>Inzetbaarheid personeelsleden die uit hun opdracht zijn verwijderd in het kader van moederschapsbescherming</u>

Momenteel verwijdert een directeur of inrichtende macht een personeelslid tijdens de zwangerschap of tijdens de periode van lactatie bij vaststelling van een risico in toepassing van artikel 41 van de arbeidswet van 16 maart 1971 bijna automatisch uit haar opdracht. Daarbij maakt de directeur of inrichtende macht gebruik van artikel 42, 3° van voormelde arbeidswet en wordt vastgesteld dat er weinig tot geen gebruik gemaakt wordt van een tijdelijke aanpassing van de arbeidsomstandigheden of de tijdelijke toekenning van een andere opdracht waarbij het risico dan uitgesloten wordt (punten 1° en 2° van voormeld artikel 42).

Bovendien wordt geen gebruik gemaakt van de huidige regelgeving die is opgenomen in artikel 55quinquies/art. 77quinquies van de decreten rechtspositie omdat er in dat geval geen sprake is van een verlof en er bijgevolg geen recht is op vervanging in de klas. Bij een verwijdering op basis van artikel 42, 3° is het personeelslid met verlof. In de huidige tijden van krapte op de arbeidsmarkt en het lerarentekort waarbij heel wat scholen er niet in slagen vacatures in te vullen, is het onverantwoord om dergelijk potentieel aan arbeidskrachten onbenut te laten.

Daarnaast wenst Medex de aanvragen voor een verlof wegens bedreiging beroepsziekte naar aanleiding van een vaststelling van het risico door de arbeidsarts niet meer te beoordelen. Aangezien Medex de opdracht niet meer wenst uit te voeren en het onderscheid tussen een verwijdering wegens beroepsziekte en verwijdering wegens moederschapsbescherming voor zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven niet in de regelgeving is

opgenomen, zal dat onderscheid met ingang van 1 september 2026 niet meer gemaakt worden, zodat enkel nog verwijderd zal worden uit het risico bij moederschapsbescherming conform de bepalingen in de Codex Welzijn.

Om bovenstaande redenen wordt de decretale bepaling over het inzetten van personeelsleden voor wie een risico is vastgesteld tijdens de zwangerschap of borstvoeding aangepast. Die bestaat erin dat de directeur of de inrichtende macht verplicht wordt om een personeelslid waarvoor i.f.v. van een vastgesteld risico geen andere arbeidsomstandigheden of geen andere opdracht kunnen worden aangeboden, toch bepaalde taken toe te wijzen die toelaatbaar zijn in haar toestand. Die taken zijn voor personeelsleden met een pedagogisch bekwaamheidsbewijs van pedagogisch-ondersteunende aard ten aanzien van andere collega's. Aan andere personeelsleden kunnen administratieve taken worden toegewezen.
De toegewezen taken moeten veilig zijn en in overeenstemming met de welzijnswetgeving. De arbeidsgeneesheer oefent hierbij zijn rol uit.

Tijdens de uitvoering van die andere taken blijft het personeelslid titularis van haar betrekking en wordt zij belast met een niet-organieke betrekking in haar ambt. Daarbij behoudt het personeelslid ook haar salaris en kan zij in haar initiële betrekking worden vervangen.

<u>Transitie internaten</u>

Het decreet van 28 april 2023 over de transitie van personeelsleden van sommige instellingen van Onderwijs naar Welzijn bepaalt dat de salarissen van de personeelsleden in het transitiekader verder worden doorbetaald door de bevoegde dienst van het Vlaams Ministerie van Onderwijs (AGODI). Vervolgens worden deze loonkosten teruggevorderd van de welzijnsvoorzieningen door AGODI. Het artikel wordt op dat punt technisch verduidelijkt.

Omtrent deze uitbetaling en terugvordering dient een overeenkomst te worden opgemaakt tussen de voorziening en het Vlaams Ministerie van Onderwijs. Aan de eerste overeenkomst wordt een minimale looptijd van 5 jaar toegekend. Wanneer er na afloop van de eerste overeenkomst nog vastbenoemden in het transitiekader overblijven, wordt een nieuwe overeenkomst afgesloten. De voormelde procedure wordt verlaten zodat de regeling rechtstreeks voortvloeit uit de regelgeving en niet langer afhankelijk is van overeenkomsten. De regeling blijft gelden totdat het laatste personeelslid uit het transitiekader is gestapt, zoals eerder was afgesproken in functie van de overeenkomsten. Op die manier worden bijkomende administratieve lasten vermeden die het telkens opnieuw moeten afsluiten van overeenkomsten voor zowel AGODI als de scholengroepen met zich meebrengen.

Deze bepaling kadert binnen het nieuwe financiële kader van de internaten, nu welzijnsvoorzieningen. Vanaf 1 september 2023 worden de internaten die in transitie zijn gegaan als welzijnsvoorzieningen gesubsidieerd door Welzijn. De salarissen van de vastbenoemde personeelsleden blijven worden betaald door AGODI, maar vanaf 1 september 2023 wordt de loonkost doorgefactureerd aan

de welzijnsvoorzieningen. De factuur wordt vervolgens betaald door de welzijnsvoorzieningen met de subsidies van Welzijn.

Tuchtregeling leerkrachten levensbeschouwelijke vakken

Op 20 maart 2025 oordeelde het Grondwettelijk Hof (arrest 49/2025) dat de bepalingen in de rechtspositieregeling waarbij een tuchtsanctie tegen leerkrachten levensbeschouwelijke vakken alleen kan als de betrokken levensbeschouwelijke instantie daar vooraf mee instemt, ongrondwettig zijn.

De uitspraak was een antwoord op een prejudiciële vraag van de Raad van State bij de regeling in het decreet rechtspositie voor het personeel van het Gemeenschapsonderwijs (art. 61, §1). Een identieke regeling staat in het decreet rechtspositie voor het personeel van het gesubsidieerd onderwijs (art. 64).

Het Grondwettelijk Hof stelde dat dergelijk absoluut vetorecht in strijd is met het gelijkheidsbeginsel, ook al is het nagestreefde doel – de vrijwaring van de autonomie van geloofsgemeenschappen – legitiem.

De onderliggende reden voor de huidige instemmingsplicht van de betrokken levensbeschouwelijke instantie was inderdaad de bescherming van de leerkrachten tegen willekeurige tuchtmaatregelen en een aantasting van de autonomie van de geloofsgemeenschappen.

Het Grondwettelijk Hof haalt een reeks arresten aan van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens waarin wordt aangegeven dat niet elke daad of verklaring die door een levensbeschouwing wordt gemotiveerd, kan worden beschouwd als een uiting ervan in de zin van het EVRM. Ze verwijst ook naar rechtspraak die aangeeft dat de vrijheid van eredienst niet kan worden aangewend om de waarden en beginselen te ondergraven die aan het EVRM en de Grondwet ten grondslag liggen.

De uitspraak was met andere woorden genuanceerd. Het Hof erkent dat het onderscheid berust op een objectief criterium (leraar levensbeschouwelijke vakken versus leerkrachten niet-levensbeschouwelijke vakken) en dat er een legitiem doel aan ten grondslag ligt (het waarborgen van de organisatorische autonomie van geloofsgemeenschappen). Een volledig gelijke behandeling is dus niet nodig, maar het absolute vetorecht legt te sterk de eindbeslissing bij de levensbeschouwelijke instanties.

Een voorafgaand niet-bindend advies is een optie. Eén van de nadelen hiervan is dat het de duur van de procedure sterk kan verlengen en het vragen opwerpt wat moet gebeuren als de betrokken instantie geen of een laattijdig advies bezorgt. Daarnaast zou het de procedure voor het schoolbestuur verzwaren. Het schoolbestuur wordt dan immers geacht dit advies mee te nemen bij de uiteindelijke tuchtbeslissing. De motiveringsplicht brengt met zich mee dat het schoolbestuur dan zal moeten verantwoorden waarom het eventueel anders beslist dan de levensbeschouwelijke instantie heeft geadviseerd.

Bovendien moet de zorg voor de bescherming van de leraren levensbeschouwelijke vakken niet noodzakelijk via een advies vooraf verzekerd worden. In regel zal een tuchtsanctie immers geen verband houden met de inhoud van het vak aangezien een tuchtstraf enkel kan opgelegd worden naar aanleiding van een schending van één van de in de decreten rechtspositie opgenomen plichten. In dat opzicht is een tuchtzaak voor een leerkracht levensbeschouwelijke vakken niet anders dan voor alle andere personeelsleden. De in de decreten rechtspositie vermelde plichten staan immers los van het vakinhoudelijke en behoren dus tot de relatie werkgever-werknemer.

Voor de evaluatie van de leerkrachten levensbeschouwelijke vakken is er daarentegen wel een link met het vakinhoudelijke. Daarom werd in de evaluatieprocedure een onderscheid gemaakt tussen het vakinhoudelijke, wat tot de autonomie van de geloofsgemeenschappen behoort, en het niet-vakinhoudelijke. Voor wat dat laatste betreft, evalueren de scholen een leerkracht levensbeschouwelijke vakken volledig autonoom. Er is dan ook geen reden waarom een school ook niet volledig autonoom zou kunnen instaan voor de beoordeling van het al dan niet naleven van de plichten en dus voor het al dan niet opleggen van een tuchtstraf.

Indien het personeelslid toch zou argumenteren dat hij is gestraft omwille van een vakinhoudelijke reden, en dat dus de godsdienstvrijheid zou geschonden zijn, kan hij in beroep gaan bij de bevoegde beroepsinstantie in tuchtzaken. Die zal onafhankelijk afwegen of er grond is om de tuchtstraf te vernietigen of te bevestigen. De toetssteen daarbij zal altijd het hoofdstuk “Plichten” zijn, opgenomen in de decreten rechtspositie.

Deze beleidsoptie heeft als voordeel dat ze voor schoolbesturen eenvoudiger en helderder is en aansluit bij de evaluatieregeling van de leerkrachten levensbeschouwelijke vakken. Wel moeten de schoolbesturen de betrokken levensbeschouwelijke instantie op de hoogte stellen indien er een tuchtstraf werd opgelegd aan een leerkracht levensbeschouwelijke vakken.

<u>Overgangsmaatregel concordantie van het ambt van assistent naar praktijkassistent met behoud van de benoeming en van de salarisschaal (rechtspositie personeel hogescholen)</u>

Sinds 1 april 2024 is praktijkassistent een apart ambt binnen de academische opleidingen aan de hogescholen en niet langer een bijzonder soort assistent (functie als assistent). De hogescholen kunnen niet louter alle betrokken personeelsleden die benoemd zijn als assistent een omzetting van benoeming geven naar praktijkassistent. Uit de betalingsgegevens is gebleken dat een aantal benoemde assistenten in het hoger kunstonderwijs via overgangsmaatregel uit het hogescholendecreet nog een andere salarisschaal krijgen dan de gangbare of bijzondere salarisschalen die sinds 1 januari 1996 van toepassing zijn. Om wettelijk zeker te zijn dat deze personeelsleden ook na 1 april 2024 hun oude salarisschaal kunnen behouden, moet dit in een overgangsmaatregel opgenomen worden.

Mogelijkheid tot mutatie van leraar secundair volwassenenonderwijs naar leraar secundair onderwijs en mogelijkheid tot validering van dienstanciënniteit verworven in een wervingsambt in een cvo voor een wervingsambt in een ander onderwijsniveau (rechtspositie personeel)

De beslissing van de Vlaamse Regering om voor bepaalde opleidingen in het volwassenenonderwijs het inschrijvingsgeld te verhogen heeft voor een aantal centra voor volwassenenonderwijs geleid tot een negatieve impact op inschrijvingen van cursisten. Dat heeft tot gevolg dat centra daardoor in die opleidingen, zoals bv. taalopleidingen, minder cursussen inrichten. En dat heeft natuurlijk ook een impact op de personeelsleden die in die centra werkzaam zijn.

Er worden daarom in dit decreet een aantal ondersteunende maatregelen uitgewerkt waardoor schoolbesturen de mogelijkheid krijgen om op een flexibele wijze personeelsleden uit een cvo aan te stellen in een ander ambt in een ander onderwijsniveau.

Voor vastbenoemde personeelsleden worden er specifieke maatregelen ingeschreven in de decreten rechtspositie van 27 maart 1991 die toelaten dat een schoolbestuur deze personeelsleden in dienst kan nemen via een nieuwe affectatie of mutatie in een ander ambt, weliswaar steeds op voorwaarde dat de personeelsleden akkoord gaan met die nieuwe aanstelling.
Daarbij geldt ook steeds de garantie dat het personeelslid de salarisschaal blijft behouden waar hij of zij recht op had voor het desbetreffende ambt in het centrum voor volwassenenonderwijs, tenzij het personeelslid in het nieuwe ambt van aanstelling op basis van zijn of haar bekwaamheidsbewijs al recht heeft op een gelijke of hogere salarisschaal.

In eerste instantie mikt de maatregel op een nieuwe affectatie of op een mutatie van leraren secundair volwassenenonderwijs naar leraar in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs.

Vermits een daling van het aantal inschrijvingen uiteindelijk ook impact zal hebben op de globale omkadering van een centrum voor volwassenenonderwijs, dus niet enkel op het aantal leraarsuren maar ook op de puntenenveloppe voor het bestuurspersoneel en het ondersteunend personeel – wordt ook voor deze ambten de mogelijkheid tot een nieuwe affectatie of mutatie in een ander ambt in een ander onderwijsniveau voorzien.

Deze maatregelen worden ingeschreven als een tijdelijke maatregel die van kracht zal zijn gedurende vijf schooljaren, nl. van het schooljaar 2026-2027 tot en met het schooljaar 2030-2031. De tijdelijkheid van de maatregel laat toe na te gaan wat de feitelijke impact van de voormelde verhoging van het inschrijvingsgeld op de financiering van de centra voor volwassenenonderwijs daadwerkelijk zal zijn. Op basis van die impact kan dan worden nagegaan of de maatregel al of niet moet worden verlengd.

Voor tijdelijke personeelsleden wordt de mogelijkheid ingeschreven voor een schoolbestuur om de dienstanciënniteit die een tijdelijk personeelslid heeft opgebouwd in een wervingsambt in een centrum voor volwassenenonderwijs te valideren als dienstanciënniteit voor een wervingsambt in een ander

onderwijsniveau. Dit biedt het tijdelijke personeelslid bij aanwerving het perspectief op een snellere verwerving van bepaalde statutaire rechten in het ambt in kwestie en zo dus sneller uitzicht op een stabiele loopbaan in dat ambt.

Ontslag om dringende redenen - universiteiten

In het niet-universitair onderwijs bestaat nu al de mogelijkheid van een ontslag om dringende redenen voor alle of voor bepaalde personeelscategorieën. Deze mogelijkheid wordt nu ook voor de universiteiten ingevoerd.

Herinvoeren benoemingsgrens voor het onderwijzend personeel van de Hogere Zeevaartschool

De Hogere Zeevaartschool wordt opnieuw toegevoegd aan de benoemingsgrens van 72% voor het onderwijzend personeel. Het gaat om dezelfde toevoeging als deze die in onderwijsdecreet XXIII van 19 juli 2013 opgenomen was.

Impactanalyse

Kind- en jongereneffectrapport (JoKER)

De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet werd bezorgd aan het Departement Cultuur, Jeugd en Media, voor nazicht van de hiernavolgende JoKER-elementen. Het JoKER advies werd verleend op 7 november 2026.

De technische bepalingen zijn niet onderhevig aan de JoKER-verplichting.

Voor de meer inhoudelijke maatregelen worden de volgende JoKER-elementen meegegeven.

Verbod op sponsoring en mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen die betrekking hebben op betalende bijlessen (basisonderwijs, secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs)

Vertrekkend vanuit de verantwoordelijkheid voor remediëring die elke school maximaal moet invullen, wil de overheid verbieden dat leerlingen vanuit de school en de academie worden toegeleid naar betalende bijlessen. De overheid expliciteert met het verbod ook dat doorverwijzing vanwege de school onverenigbaar is met het streven naar gelijke onderwijskansen voor leerlingen. Het kan nooit de bedoeling zijn om door tussenkomst van de school leerlingen op kosten te jagen via betalende bijlessen.

Toekenning van extra werkingsmiddelen voor de duurste structuuronderdelen in tso, bso en kso, om de schoolfactuur te beperken

De schoolfactuur voor leerlingen in structuuronderdelen of opleidingen van de tweede en derde graad in het gewoon secundair onderwijs, in opleidingsvorm 4 in het buitengewoon onderwijs alsook voor de integratie- en kwalificatiefase in opleidingsvorm 3 in het buitengewoon onderwijs zal verlagen. Enerzijds wordt de kost van deze dure structuuronderdelen of opleidingen voor de leerlingen en hun gezinnen verminderd en anderzijds zullen de aantrekkelijkheid en de toegankelijkheid van deze structuuronderdelen of opleidingen verhogen. Op die manier werkt de overheid ook aan meer gelijke onderwijskansen omdat financiële overwegingen leerlingen niet meer ervan moeten weerhouden om deze of gene studiekeuze te maken. Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 en de Beleidsnota 2024–2029 Onderwijs en Vorming benadrukten dat de toekenning van werkingsmiddelen aan scholen met dure tso-, bso- en kso-opleidingen een impact op de schoolfactuur moet hebben.

Oo kan de Vlaamse Regering bijkomende maatregelen nemen om de transparantie van de bijdrageregeling te verhogen

Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs

Het betreft een maatregel die impact heeft op leerlingen van het buitengewoon basis- en secundair onderwijs. Het recht op vervoer is sterk gelinkt aan het recht op onderwijs. Hoewel er onvoldoende objectieve data bestaan m.b.t. busrittijden, kan op basis van het aantal klachten bij diverse fora, geconcludeerd worden dat te veel leerlingen nog dagelijks worden geconfronteerd met te lange busritten. In de pilootregio’s wordt aangetoond dat hun werking een positieve impact heeft op de verplaatsingstijd van de leerlingen. Die werking wordt met dit initiatief verlengd. De pilootregio’s gaan de volgende jaren een aantal principes uittesten en evalueren die onderdeel kunnen vormen van een Vlaanderenbrede hervorming van het leerlingenvervoer die élke leerling van het buitengewoon onderwijs ten goede komt.

Het alternatief – het stopzetten van de werking van de pilootregio’s – zou ertoe leiden dat die regio’s moeten terugvallen op de bestaande regelgeving en de good practices dus niet kunnen continueren en dat slechts in beperkte mate nieuwe maatregelen kunnen worden doorgevoerd. Het concrete gevolg hiervan is dat de leerlingen die onderwijs volgen in de pilootregio’s niet langer de gepaste ondersteuning zullen genieten. Het is immers zo dat in Vlaanderen de inschrijving in de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs met het passende onderwijsaanbod, automatisch een recht op leerlingenvervoer genereert, wat niet altijd de optimale vervoerswijze is. In de pilootregio’s kan van dit standaardrecht afgeweken worden en kan een meer gepaste vorm van mobiliteitsondersteuning aangeboden worden. Deze ondersteuning wordt toegekend in overleg met de school, de kinderen en hun ouders. Bovendien zou door het stopzetten van de pilootregio’s waardevolle nieuwe informatie, die noodzakelijk is voor de Vlaanderenbrede hervorming, dreigen verloren te gaan. De werking van de pilootprojecten zal door de administratie worden gemonitord a.d.h.v. een aantal gerichte indicatoren.

Huisonderwijs Oekraïne

Met deze maatregel wordt de integratie van kinderen op de vlucht uit Oekraïne en de controle op huisonderwijs versterkt. De principes van de uitzonderingen op de regels van huisonderwijs zijn immers achterhaald (met name een korte oorlog met tijdelijk verblijf) waardoor de doelstelling van de nuloptie ook achterhaald is. Het doel van de nuloptie was het creëren van mogelijkheden van kinderen op de vlucht uit Oekraïne om het Oekraïens curriculum te blijven volgen zodat ze na de oorlog bij een snelle terugkeer hun onderwijsloopbaan in Oekraïne kunnen verderzetten. Die doelstelling komt niet meer overeen met de realiteit.

Het opheffen van deze uitzonderingen heeft als doelstelling om kinderen op de vlucht uit Oekraïense die al langer in België verblijven aan dezelfde voorwaarden te laten voldoen als andere kinderen. De doelstelling is dus de garantie van een kwaliteitsvol onderwijs en het behalen van Vlaamse onderwijskwalificaties die nodig zijn voor de verdere integratie in Vlaanderen.

De uitzonderingen op huisonderwijs worden beperkt tot kinderen die bij de start van het schooljaar minder dan één jaar geleden voor het eerst gedomicilieerd waren in België en tot jongeren die voor 1 januari 2027 12 jaar (voor het basisonderwijs) of 16 jaar (voor het secundair onderwijs) of ouder zijn. Zo wordt rekening gehouden met jongeren waarvan de kans groot is dat ze slechts een beperkte periode in België zullen verblijven en wordt voorzien ineen overgangsregeling voor jongeren die reeds langer het Oekraïens curriculum in huisonderwijs volgen. Van hen kan immers niet verwacht worden dat ze onmiddellijk zullen slagen voor de examencommissies.

Procedure permanent onderwijs aan huis

Voor ouders en leerlingen betekent deze nieuwe procedure dat ze laag-drempeliger toegang gaan krijgen tot permanent onderwijs aan huis via een lokale school en CLB, die ook een betere inschatting kan maken van de situatie en de noden van de leerling dan een desk-analyse bij de onderwijsinspectie.

Beperking van de maximumleeftijd voor leerlingen gewoon secundair onderwijs

Het feit dat de klassenraad voortaan beslist of een 19-jarige kan worden toegelaten tot de eerste en tweede graad van het gewoon secundair onderwijs, heeft geen impact op minderjarige leerlingen. Gezien de lange tijd die deze leerlingen nog nodig hebben om het secundair onderwijs met succes te voltooien, kan het meer aangewezen zijn dat zij gebruik maken van de mogelijkheden in het volwassenonderwijs.

Verplichte deelname aan peiling kleuteronderwijs en internationaal vergelijkend onderzoek (BAO en SO)

Het effect voor kinderen is volledig positief. Er zal een scherper zicht zijn op de mate waarin het onderwijs in Vlaanderen hen de minimumdoelen bijbrengt en

hoe de Vlaamse leerlingen presteren in vergelijking met leerlingen uit andere landen.

Evaluatie in het gewoon kleuteronderwijs en toelating tot het gewoon lager onderwijs

Door in te voeren dat kleuters enkel kunnen starten als ze het kleuteronderwijs met vrucht beëindigd hebben en dus voldoende bagage hebben om in het lager onderwijs te kunnen starten, worden de rechten van kinderen verbeterd.

Zo is er de garantie dat elk kind aansluit bij het niveau dat bij hem of haar past. Als de leerling nog niet klaar is voor het lager onderwijs, kan hij tegengehouden worden. Dit is een verbetering ten opzichte van de nuloptie. In de nuloptie is het nu zo dat leerlingen enkel kunnen worden tegengehouden als ze minder dan 290 halve dagen daadwerkelijk aanwezig waren. In de huidige situatie is het dus zo dat kinderen die meer dan 290 halve dagen aanwezig waren door hun ouders kunnen worden ingeschreven in het lager onderwijs, ook al is overduidelijk dat die kinderen daar nog niet klaar voor zijn. Dit is een onwenselijke situatie. Daarom is er geopteerd voor de gekozen optie. Alleen leerlingen die de doelen uit het leerplan die de te bereiken minimumdoelen beogen, in voldoende mate hebben bereikt en de doelen uit het leerplan die de na te streven minimumdoelen, vermeld in artikel 44, §1, 2°, beogen, hebben nagestreefd, kunnen met vrucht het kleuteronderwijs beëindigen en doorstromen naar het lager onderwijs. Zo wordt gegarandeerd dat alle kinderen klaar zijn voor het lager onderwijs.

De evaluatiebeslissingen zullen worden geregistreerd in de databanken van de Vlaamse overheid. Daar worden nu al de leerlingenkenmerken van leerlingen (onder meer onderwijskansarmoede-indicatoren) en de aan- en afwezigheden van leerlingen geregistreerd. Zo kan de overheid opvolgen en monitoren welke kleuters negatieve evaluatiebeslissingen krijgen en wat hun profiel is.

Decretale rechtsgrond voor toekenning van middelen in het kader van de proeftuin pioniersscholen

De evolutie naar meer inclusief onderwijs moet de kwaliteit van het onderwijs voor alle leerlingen ten goede komen en moet in het bijzonder bijdragen tot een meer kwaliteitsvol en nabij aanbod voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De *pioniersscholen* zullen inzicht verwerven in de wijze waarop meer inclusief en kwaliteitsvol onderwijs kan gerealiseerd worden voor leerlingen met en zonder specifieke onderwijsbehoeften in één school. De pioniersscholen zullen via lerende netwerken ook andere scholen inspireren en versterken om geleidelijk de evolutie te maken naar meer inclusief onderwijs, wat ook de leerlingen van die scholen ten goede zal komen. Op basis van de bevindingen in de proeftuin pioniersscholen zullen vervolgens Vlaanderen breed maatregelen genomen worden om in alle scholen en voor alle leerlingen meer inclusief en kwaliteitsvol onderwijs te realiseren.

Versterken aanvangsbegeleiding startende leraren via een inductiejaar

Het voorzien in extra aanvangsbegeleiding voor startende leerkrachten komt de betrokken leerkrachten en de kwaliteit van het onderwijs aan hun leerlingen ten goede.

Bovendien moet het ervoor zorgen dat de retentiegraad stijgt van de beginnende leerkrachten wat ten goede moet komen aan de strijd tegen het lerarentekort. Dat moet ervoor zorgen dat scholen in het basis- en secundair onderwijs er makkelijker in slagen om vacatures van leraren sneller en makkelijker in te vullen, waardoor ze ervoor kunnen zorgen dat het recht op onderwijs van de betrokken leerlingen gegarandeerd wordt.

Door het heersende lerarentekort slagen scholen er immers niet altijd in om hun lesomkadering volledig en optimaal aan te wenden. Ze vinden moelijk(er) geschikte kandidaten om vacatures in te vullen. Als een onderwijsinstelling deze betrekkingen niet kan invullen, betekent dit dat de leerlingen van de desbetreffende klassen eventueel toegevoegd worden aan een andere klas, ofwel geen les krijgen en in studie moeten zitten of in uiterste nood zelfs gevraagd wordt om thuis te blijven. Dit brengt hun recht op kwaliteitsvol onderwijs in het gedrang.

Implementatie

Bij de implementatie gebeurt de communicatie:

– via wijzigingen in diverse omzendbrieven;
– via communicatiekanalen die doelgroepgericht en per onderwijsniveau info verspreiden (bijvoorbeeld een nieuwsbrief over schoolbeleid en regelgeving).

Handhaving en toezicht: het Agentschap voor Onderwijsdiensten, het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, de onderwijsinspectie en de regeringscommissarissen houden toezicht op de naleving van de verschillende maatregelen in dit ontwerp van decreet.

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2026. Afwijkende inwerkingtredingen worden opgenomen in de artikelsgewijze toelichting van het betrokken artikel. Bij terugwerkende kracht wordt telkens een motivering meegegeven.

C. Totstandkomingsprocedure

Dit voorontwerp van decreet werd principieel goedgekeurd op de zitting van de **Vlaamse Regering van 19 december** 2025 (VR 2025 1912 DOC.1226-1, VR 2025 1912 DOC.1226-2, VR 2025 1912 DOC.1226-3, VR 2025 1912 DOC.1226-4 en VR 2025 1912 DOC.1226-5) met het oog op de adviesaanvraag bij de VTC, de

SERV en de VLOR en met het oog op de onderhandelingen met de sociale partners.

De **VTC** bracht een advies uit op 13 januari 2026 (advies wetgeving VTC nr. 2026/012 van 13 januari 2026).

De **SERV** bracht een advies uit op 26 januari 2026.

De **VLOR** bracht een advies uit op 29 januari 2026.

De **onderhandelingen** met de verschillende sociale partners, afgerond op 17 februari 2026, hebben geleid tot de volgende protocollen:

- Protocol nr. 285 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergadering van sectorcomité x, onderwijs (Vlaamse Gemeenschap), comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, afdeling 2, onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap" en overkoepelend onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs (20/02/2026);
- Protocol nr. 154 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor de basiseducatie (20/02/2026).
- Protocol nr. 151 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergadering van het Vlaams onderhandelingscomité voor het Hoger Onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent (20/02/2026).

Hierna volgt een overzicht van de inhoudelijke aanpassingen aan het voorontwerp van decreet en bijbehorende memorie van toelichting, ten opzichte van de versie goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 19 december 2025.

Tijdens/ten gevolge de onderhandelingen met de sociale partners werden volgende thema's volledig uit het voorontwerp geschrapt:

- medisch pensioen: alle artikelen die het gevolg zijn van de afschaffing van het medisch pensioen op federaal niveau werden verwijderd, aangezien de voorziene ingangsdatum van de federale maatregelen, nl. 1 januari 2026, werd uitgesteld. De nieuwe datum van inwerkingtreding is nog niet bekend. Om geen voorafname te doen op de aangekondigde maatregelen, zijn deze artikelen geschrapt.

- berekening omkadering CLB bij overdracht van onderwijsbevoegdheid naar ander net: zie hierna bij VLOR-advies.

Eveneens **tijdens/ten gevolge van de onderhandelingen** werden er inhoudelijke en verduidelijkende aanpassingen aangebracht aan de artikelen en/of de bijbehorende memorie van toelichting m.b.t. volgende thema's:

- Inductie:
  Er is verduidelijkt dat een startende leerkracht maximum 20% van diens opdracht kan vrijgesteld worden.
  Naast een focus op klasmanagement en vakdidactiek, is nu voorzien dat een personeelslid ook kan aangeven nood te hebben aan andere aspecten verbonden aan diens aanvangsbegeleiding. Daarbij wordt altijd uitgegaan van een verplichte aanwezigheid op school.
  Scholen kunnen lokaal enkel lokale aanwendingscriteria vastleggen mits een voorafgaand akkoord in het bevoegd lokaal comité. Zelfs met een akkoord kan iedere startende leerkracht eisen dat hij voor een deel van diens opdracht vrijgesteld wordt om meer aandacht te kunnen besteden aan diens aanvangsbegeleiding. Indien er lokaal geen akkoord wordt gevonden over aanwendingscriteria, moeten de middelen inductie verdeeld worden over alle startende leerkrachten in functie van hun opdracht.
  Er wordt benadrukt dat alle leerkrachten met een aanstelling van bepaalde duur beschouwd worden als "startende leerkrachten". Scholen kunnen evenwel nooit verplicht worden om bovenop hun eenheden inductie nog andere omkadering aan te wenden voor dit doel.

- Moederschapsbescherming:
  De artikelen met betrekking tot het inzetten van zwangere personeelsleden die een risico lopen tijdens de moederschapsbescherming werden aangepast met betrekking tot de inzetbaarheid van de personeelsleden.
  Om al te grote verplaatsingen te vermijden, is toegevoegd dat in geval van tewerkstelling in een andere instelling de afstand tot die instelling nooit meer dan 25 kilometer mag bedragen t.o.v. de instelling waar het personeelslid is aangesteld. Het personeelslid kan zelf wel akkoord gaan om over een grotere afstand ingezet te worden.
  Personeelsleden van een centrum voor volwassenenonderwijs en een centrum voor basiseducatie worden altijd in hetzelfde centrum met pedagogische of administratieve taken belast en daarbij geldt eveneens dat de verplaatsing naar een andere plaats van tewerkstelling nooit meer dan 25 km mag bedragen.

- Verplicht ontslag bij pensioengerechtigde leeftijd:
  De 'kennisgeving tegen ontvangstbewijs' is geschrapt in de decreten rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en gesubsidieerd onderwijs.
  De regeling over het beëindigen van de tewerkstelling bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd in het hoger onderwijs is herwerkt.

- Tucht levensbeschouwelijke vakken:
  Op vraag van de erkende instanties voor de levensbeschouwelijke vakken

is voorzien dat de scholen de betrokken levensbeschouwelijke instantie op de hoogte brengen van een tuchtstraf.

- Meenemen dienstanciënniteit uit CVO:
  Verduidelijking dat het al dan niet meetellen moet meegedeeld worden bij de aanstelling.

- Permanent onderwijs aan huis:
  Er is aangepast dat de aanvraag voor POAH voor leerlingen die al ingeschreven zijn in een school gericht kan worden aan het begeleidende CLB van de school van het kind, voor leerlingen die nog niet zijn ingeschreven kan de vraag gericht worden aan het CLB van een onderwijsnet naar keuze, het dichtst gelegen bij de woonplaats van de leerling.
  Er is een aanpassing van de beslissingstermijn van 30 kalenderdagen (zaterdagen/zondagen/feestdagen en vakantieperiodes niet meegerekend) naar 60 kalenderdagen (met inbegrip van zaterdagen/zondagen/feestdagen en vakantieperiodes).
  In de memorie van toelichting is verduidelijkt dat de leerling aan wie permanent onderwijs aan huis is toegekend een onverkort recht op inschrijving heeft in de school waar de leerling als leerling met permanent onderwijs aan huis is ingeschreven en niet in om in het even welke school.
  Er is een verduidelijking over de dossiers waarin permanent onderwijs aan huis al eerder werd toegekend voor 1 september 2026 en de mate waarin de toekenning van het recht in die dossiers doorloopt na 1 september 2026. Indien de toegekende periode afloopt op het einde van het schooljaar 2026-2027, kan de periode door het CLB verlengd worden met maximaal 1 schooljaar binnen hetzelfde onderwijsniveau.
  In de algemene toelichting van de memorie werd een passage toegevoegd om meer duidelijkheid te verschaffen met betrekking tot de overgang van Zorgpunt naar CLB en de dossiers die nog zullen binnenkomen bij Zorgpunt.
  Aangezien de nieuwe procedure pas in werking treedt op 1 september, zal Zorgpunt binnen de Onderwijsinspectie de aanvragen voor permanent onderwijs aan huis voor het schooljaar 2026-2027 die zij ontvangt voor haar laatste zitting voor de start van het schooljaar 2026-2027, beoordelen.

- GOK-evaluatie:
  De termijn tussen de eerste en tweede evaluatie (en daaropvolgende evaluaties tot de volledige middelen hersteld zijn) is opgetrokken van 90 naar 180 dagen.

- Betaalde bijlessen:
  Om tegemoet te komen aan de bezorgdheden over de wijziging waarin de woorden “kennelijk niet onverenigbaar” eerst vervangen waren door het woord “verenigbaar”, is de oorspronkelijke formulering behouden.
  In de memorie van toelichting is verduidelijkt dat therapeutische tussenkomsten niet onder de bepaling m.b.t. betalende bijlessen vallen.

- Evaluatie kleuteronderwijs en overgang kleuteronderwijs naar lager onderwijs:
  In het artikel over het verlengd verblijf in het kleuteronderwijs is

verduidelijkt welke leerlingen er nog één jaar verlengd in het gewoon kleuteronderwijs kunnen blijven.
Bij de evaluatie op het einde van het gewoon kleuteronderwijs is verduidelijkt dat voor leerlingen met een IAC-verslag de klassenraad een beslissing neemt over de doorstroom in functie van het IAC.
Er wordt voorzien in een overcapaciteitsgroep in het lager onderwijs van de school waar de kleuter het voorafgaande schooljaar ingeschreven was.
Kleuters die het kleuteronderwijs met vrucht beëindigd hebben, kunnen zich onder ontbindende voorwaarde inschrijven in een andere school voor het kleuteronderwijs. Als die kleuterschool dan toch op basis van de toelatingsvoorwaarden de kleuter weigert, kan de kleuter terugkeren naar het lager onderwijs van de school waar hij of zij het kleuteronderwijs volgde.

- Extra middelen tso/bso/kso:
  De term maatschappelijke waardering is aangepast naar maatschappelijke relevantie.

- Leerlingenvervoer:
  Er komt een vernieuwde pilootfase waarbij in de pilootregio's vanaf 2026-2027 opnieuw geëxperimenteerd kan worden met nieuwe maatregelen.

Tijdens de onderhandelingen werden vanuit de overheid nieuwe artikelen ingeschoven m.b.t. volgende thema's:

- rechtsgrond voor beroep tegen beslissing m.b.t. leerplannen (voor BAO, SO, VO en DKO);
- aanpassing van de overgangsmaatregel voor de uitdovende opleiding HBO5 verpleegkunde (SO/HO);
- opname geldigheidsduur starttoets in de instellingsoverschrijdende reglementen (HO);
- opname van wetenschappelijk onderzoek als opdracht van het Orpheus Instituut (HO);
- invoeren van de mogelijkheid van een ontslag om dringende redenen voor de universiteiten (HO).

Ten gevolge het VTC-advies werden er aanpassingen aangebracht aan de artikelen en/of de bijbehorende memorie van toelichting m.b.t. volgende thema's.

De VTC merkte op dat in het voorontwerp de scholen, de hogescholen en de associaties aangewezen worden als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken voor de studiebewijzen die toelating geven tot een graduaats- of bacheloropleiding. De VTC vroeg om de memorie aan te vullen en te verduidelijken waarom er sprake is van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken. De memorie werd in dit opzicht aangepast.
Ook is In opvolging van het advies van de VTC in het decreet toegevoegd dat de hogescholen en universiteiten, op grond van een taak van algemeen belang, als verwerkingsverantwoordelijke optreden voor het verwerken van de gegevens voor de toetsing van de algemene toelatingsvoorwaarden tot een opleiding van

het hoger beroepsonderwijs of een bacheloropleiding. Tevens wordt de bewaartermijn van de gegevens verduidelijkt.

In opvolging van het advies van de VTC werd in het voorontwerp van decreet aangevuld dat de hogeronderwijsinstelling optreedt als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die in het kader van meldingen van grensoverschrijdend gedrag ingevoerd worden in het centraal register. Tevens wordt een verantwoording van de bewaartermijnen van die gegevens toegevoegd aan de memorie van toelichting.
De VTC gaf als aanbeveling om in het decreet aan te geven wie er nog toegang zal krijgen tot de gegevens van het centraal register op basis van het verdere verloop van de procedure, zoals de tuchtinstantie. De ontvangers zijn echter enkel de personen die vermeld worden in het decreet. Een melding staat niet gelijk aan het openen van een tuchtonderzoek, en de personen die betrokken worden in het kader van tucht krijgen geen toegang tot het centraal register. Zij krijgen enkel toegang tot de gegevens die opgenomen worden in het tuchtdossier.

Naast voormelde inhoudelijke aanpassingen en verduidelijkingen ten gevolge onderhandelingen en VTC-advies werden in enkele artikelen ook nog louter technische, layoutmatige en typografische correcties aangebracht en werden bijkomende wetgevingstechnische adviezen verwerkt. Ook in bijlage 2 werd een louter technische correctie aangebracht.

Het SERV advies en het **VLOR advies** leidden niet tot bijkomende aanpassingen van het decreet t.o.v. de aanpassingen al voorgesteld tijdens en ten gevolge van de onderhandelingen. Hierna volgt een reactie op de opmerkingen van VLOR en SERV.

Verbod op promotie betaalde bijlessen (VLOR en SERV)

De VLOR onderschrijft de maatregel maar heeft vragen bij de formulering die volgens de VLOR enerzijds vergaand, maar anderzijds ook onduidelijk is. De SERV wijst erop dat het belangrijk is dat leerachterstand, bijv. door een tekort aan leraren vermeden wordt, zo niet is het begrijpelijk dat ouders in betalende bijlessen een oplossing zien.

De formulering werd naar aanleiding van de onderhandelingen aangepast en de memorie werd verduidelijkt (zie hoger). Het artikel herinnert aan de kernopdracht van de school, die maximaal zelf alles in het werk moet stellen om leerlingen de onderwijsdoelen te doen behalen.
Aan de memorie van toelichting werd ter verduidelijking ook toegevoegd dat therapeutische tussenkomsten (zoals kinesitherapie of logopedie) niet beoogd worden door deze regelgeving.

Pioniersscholen (VLOR en SERV)

De VLOR vraagt om snel werk te maken van de verdere regelgeving en wijst op de andere werking voor pioniersscholen dan voor inspiratiescholen, waar er een

contingent per onderwijsverstrekker is. Bij de selectie wenst de VLOR ook voldoende diverse (begin)situaties en een regionale spreiding.
De SERV vindt werken met proeftuinen een goede beleidskeuze. De SERV wijst er wel op de criteria die voorgesteld worden mogelijks een voorafname zijn op wat uit de lopende Staten-Generaal en de adviezen van de strategische adviesraden op de consultatienota 'Scholen voor iedereen' kan komen.

Voor de pioniersscholen kan er rekening gehouden worden met een spreiding over de onderwijsnetten maar wordt er geen contingent per net bepaald, omdat het van belang is om ook met een reeks andere factoren rekening te houden om op verschillende vlakken diversiteit te voorzien in de groep pioniersscholen, bijv. - zoals de VLOR aangeeft - op vlak van beginsituaties en regionale spreiding, alsook op vlak van onderwijsniveau en het betrokken aanbod van verschillende types en opleidingsvormen van buitengewoon onderwijs.
Het traject voor de pioniersscholen loopt inderdaad parallel aan de Staten-Generaal en de adviezen op de consultatienota. Dit is echter in onvermijdelijk als de pioniersscholen willen kunnen starten vanaf schooljaar 2026-2027.

<u>Versterking TSO/BSO/SO (VLOR en SERV)</u>

De VLOR vraagt om enkel de kostprijs als criterium te gebruiken bij het bepalen van de extra financiering.
M.b.t. de opmaak van de lijst van praktijkgerichte opleidingen wil de SERV 1° een doelgerichte inzet van de extra middelen zodat de kost tot op het niveau van de leerlingen daalt, 2° duidelijkheid over 'maatschappelijke waardering' en 3° dat het advies van de arbeidsmarktpartners ingewonnen wordt. De SERV kijkt ook uit naar de resultaten van het onderzoek 'Kostenbeheersing in het bso, tso en kso'.

Voor de overheid staat de aandacht voor de kost voor leerlingen voorop als doelstelling, zodat met bijkomende middelen de financiële participatiedrempels weggewerkt kunnen worden. Evenwel wil de overheid de budgetten niet zomaar verdelen over opleidingen enkel en alleen omdat ze vandaag de hoogste schoolfactuur aanrekenen. Daarom werden twee criteria opgenomen waarmee een selectie binnen het opleidingsaanbod zal worden gemaakt, met name:
- de doorstroomkansen naar de arbeidsmarkt of naar het hoger onderwijs (toekomstperspectief van deze opleidingen);
- maatschappelijke relevantie (waarmee ingespeeld kan worden op prioriteiten over opleidingen (STEM, knelpuntberoepen,….).

De concretisering maakt deel uit van een regelgevend proces, waarbij gekeken wordt hoe de arbeidsmarktpartners te betrekken.

<u>Ouderbetrokkenheid (VLOR)</u>

De VLOR maakt zich zorgen dat de stem van de ouders onvoldoende vertegenwoordigd zal zijn en ziet de installatie van één ouderkoepel ingaan tegen de vrijheid van onderwijs en van vereniging.

Doelstelling 3 in de beheersovereenkomst bepaalt expliciet dat het aanspreekpunt de mening van ouders kenbaar maakt en hun belangen behartigt in diverse overlegorganen, waaronder de VLOR. Het aanspreekpunt

vertegenwoordigt ouders van leerlingen uit alle onderwijsnetten en de Vlaamse ouderkoepel is bovendien opgericht door samenwerking tussen de drie vroegere ouderkoepelverenigingen.
De hervorming van de financiering van ouderkoepelverenigingen gebeurt in overeenstemming met het Vlaams Regeerakkoord. Naar analogie met de leerlingenvertegenwoordiging (de Scholierenkoepel) wordt één aanspreekpunt gefinancierd waarmee de Vlaamse overheid een beheersovereenkomst kan afsluiten. Dit beperkt de vrijheid van onderwijs en het initiatief tot verenigen niet: de ouderkoepelverenigingen zijn niet de inrichters van het onderwijs. Ouders kunnen zich verder vrij organiseren, maar de Vlaamse overheid voorziet voortaan financiering voor één aanspreekpunt met een duidelijk afgebakende opdracht.

Examencommissie (VLOR)

De VLOR benadrukt dat een diploma via de examencommissie gelijkwaardig moet zijn aan een diploma uit het reguliere onderwijs.

De Examencommissie secundair onderwijs reikt van rechtswege studiebewijzen uit die gelijkwaardig zijn aan de studiebewijzen van het regulier secundair onderwijs. Hiertoe organiseert ze examens en evalueert ze summatief. Een beperkt aantal doelen kunnen, gezien de context van de Examencommissie, onvoldoende valide geëvalueerd worden via summatieve toetsing. Het gaat om doelen die vooral in een schoolse context kunnen gerealiseerd worden en daar vaak via permanente evaluatie of procesevaluatie getoetst worden. Concreet betreft het doelen verbonden aan lichamelijke opvoeding en doelen die bijvoorbeeld vragen om een interactie, een proces bijv. 'de leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen'. Via een uitvoeringsbesluit zal het de Vlaamse Regering zijn die beslist over de afwijkende doelen. In het verleden werden er reeds gelijkaardige precedenten goedgekeurd voor bijvoorbeeld duaal leren, de Vlaamse gebarentaal.

Permanent onderwijs aan huis (VLOR)

De VLOR concludeert, vanuit een aantal punctuele bemerkingen, dat er best eerst een grondig debat over POAH gevoerd wordt, om pas daarna te kijken naar wie de rol kan opnemen, waarbij voldoende capaciteit en een gelijke aanpak voor Vlaanderen belangrijke voorwaarden zijn. De VLOR vraagt ook de procedure te vereenvoudigen waarbij rekening gehouden wordt met de capaciteitsproblematiek. In afwachting vraagt de VLOR de huidige procedure te behouden en het Zorgpunt van de Onderwijsinspectie verder de opdracht te laten uitoefenen.

Het feit dat de opdracht nu bij CLB wordt gelegd sluit een verder grondig debat over POAH niet uit.
Dergelijk debat zal evenwel in een ruimer kader dienen te gebeuren, o.a. ook binnen de evolutie naar scholen voor iedereen, en zal dus een langere tijdsperiode bestrijken. Dit betekent niet dat er nu geen optimalisering mogelijk is.

De verschuiving van de opdracht van Zorgpunt naar CLB brengt de beslissing korter bij (de context van) de leerling. CLB's waren tot nu toe ook al betrokken op dergelijke trajecten, alleen moet CLB nu hieromtrent ook een beslissing nemen.
Wat de werkdruk naar CLB toe betreft, kan gewezen worden op de evaluatie en monitoring die bijkomend voorzien is.
Het onverkort recht op inschrijving waarvan de VLOR gewag maakt, geldt niet in eender welke school die eerder nog niet in beeld was, maar geldt enkel in die school waar de leerling als POAH-leerling is ingeschreven. Om hieromtrent misinterpretaties te vermijden, is dit verduidelijkt.
De criteria worden verder geconcretiseerd via besluit van de Vlaamse Regering. Daarnaast is er overleg tussen Zorgpunt en de CLB-sector met het oog op het interpreteren en hanteren van de criteria.
Wat betreft de maximale erkenningstermijn van drie jaar; kinderen die (op erg jonge leeftijd) POAH toegekend krijgen, evolueren/ontwikkelen soms nog sterk op bepaalde vlakken, vandaar dat het aangewezen is om die ontwikkelingen niet over het hoofd te zien. Zorgpunt geeft aan dat bij de huidige dossiers het uitgangspunt is om een eerste toekenning voor één jaar te geven vanuit het perspectief van mogelijke verdere ontwikkelingen. In de teksten is een minimale herbeschouwing gevraagd bij het aflopen van de toegekende periode.
Wat betreft de vraag van de VLOR wat er moet gebeuren bij onenigheid, kan meegegeven worden dat dezelfde procedure voorzien is als bij onenigheid omtrent een IAC-/OV4-verslag.

<u>Verplichte deelname peilingsonderzoek (VLOR)</u>

De VLOR gelooft dat aanmoedigen beter werkt dan verplichten en meent dat er steeds een mogelijkheid moet blijven bestaan om niet deel te nemen. Ook vraagt de VLOR om juridisch uit te klaren of scholen verplicht kunnen worden om deel te nemen aan internationaal onderzoek

De deelname aan peilingsonderzoek kadert in de verantwoordelijkheid van de overheid om de onderwijskwaliteit systematisch te bewaken. Een voldoende responsgraad is daarvoor essentieel.
De verplichting verhoogt de globale onderzoeksbelasting voor het onderwijsveld niet. Peilingen blijven steekproefsgewijs georganiseerd. De maatregel zorgt er enkel voor dat de inspanning evenwichtiger wordt gespreid over scholen en niet disproportioneel rust op scholen die zich steeds vrijwillig engageren.
De verplichting raakt niet aan de pedagogische vrijheid van scholen. De verplichting heeft geen betrekking op de inhoud of organisatie van het onderwijs, maar betreft een beperkte en proportionele medewerkingsplicht in functie van kwaliteitsbewaking op systeemniveau.
Ook voor internationaal vergelijkend onderzoek geldt dat deelname bijdraagt tot het zicht op onderwijsprestaties en tot het kunnen plaatsen van Vlaamse resultaten in een breder perspectief.

<u>GOK-beleid (VLOR)</u>

De VLOR gaat niet akkoord met de voorgestelde termijn van 90 kalenderdagen en vraagt om in overleg te blijven gaan over de criteria van een goed GOK-beleid.

Het is inderdaad belangrijk dat de scholen voldoende tijd hebben om hun GOK-beleid bij te sturen. De minimale termijn is daarom tijdens de onderhandelingen opgetrokken van 90 kalenderdagen naar 180 kalenderdagen.

Omkadering bij overdracht van onderwijsbevoegdheid naar ander net (VLOR)

De VLOR vraagt om dit artikel te schrappen en eerst een grondig debat te voeren over het omkaderingsysteem van de CLB's.

Tijdens de onderhandelingen is het artikel inderdaad geschrapt.

Evaluatie kleuteronderwijs en overgang kleuteronderwijs-lager onderwijs (VLOR)

De VLOR maakt zich zorgen over een bijkomende taakbelasting voor het kleuteronderwijs en mogelijke juridisering, en vraagt meerdere verduidelijkingen (m.b.t. de klassenraden, zittenblijven, …). Voor kleuters met een IAC vraagt de VLOR om de evaluatie los te koppelen van het met vrucht beëindigen van het kleuteronderwijs.

Naar aanleiding van het VLOR-advies wordt verduidelijkt dat de klassenraad kleuteronderwijs op het einde van het kleuteronderwijs op basis van de minimumdoelen beslist. De regels van zittenblijven blijven dezelfde. Specifiek voor leerlingen met een IAC-verslag is tijdens de onderhandelingen aangepast dat de klassenraad in het kader van het individueel aangepast curriculum beslist of de leerling kan doorstromen naar het lager onderwijs. Zo wordt tegemoetgekomen aan de opmerking van de VLOR.

Leerlingenvervoer (VLOR)

De VLOR vraagt om werk te maken van goed leerlingenvervoer voor alle leerlingen in het BUO en niet nog eens twee jaar te wachten om de pilootregio's te evalueren.

De pilootprojecten werden na de eerste pilootfase geëvalueerd en continueerden daarna de bestaande werking. Een nieuwe evaluatie is daarom weinig zinvol. Vanaf volgend schooljaar is het de bedoeling dat in de pilootregio's een nieuwe pilootfase ingezet wordt waarbij ze een aantal nieuwe principes voorbereiden, uittesten en evalueren die bruikbaar zijn voor een decreet op mobiliteitsondersteuning, als sluitstuk van een hervorming van het leerlingenvervoer.

Capaciteit buitengewoon onderwijs (VLOR)

De VLOR vraagt dat alle scholen voor buitengewoon onderwijs, niet enkel de pioniersscholen, capaciteit kunnen bepalen op niveau van leerjaar of geboortejaar.

Zoals opgenomen in het Regeerakkoord volgt er later deze legislatuur nog een regelgevend initiatie m.b.t. het inschrijvingsrecht buitengewoon onderwijs. De gevraagde uitbreiding zou een voorafname betekenen op deze grotere oefening.

De capaciteitbepaling op niveau van een leerjaar of klasgroep (pedagogische eenheid) is immers niet vanzelfsprekend voor het buitengewoon basisonderwijs, waar vandaag enkel tot op het niveau type wordt gewerkt. Het roept vragen op hoe ouders zich hierop moeten oriënteren, in hoever een school een kind zou mogen kunnen weigeren als er voor een "verkeerd" leerjaar werd aangemeld, etc.

Werkingsbudget buitengewoon onderwijs (VLOR)

De VLOR waardeert het extra budget en begrijpt de focus op leerlingen type 2. Evenwel mag deze regelgeving geen voorafname zijn van de uitvoering van 'Scholen voor iedereen'.

Dit is geen voorafname op de pioniersscholen, die zijn immers mogelijk voor alle types en opleidingsvormen. De capaciteitstekorten in type 2 blijken duidelijk uit de capaciteitsmonitor, al zijn er nog andere types waar er hoge capaciteitstekorten zijn. Evenwel hebben schoolbesturen voor de overige types van buitengewoon onderwijs zelf over de jaren heen extra capaciteit voorzien bijv. door extra vestigingsplaatsen in te richten, terwijl dit voor type 2 veel minder gebeurt.

SIHO (VLOR)

De VLOR waardeert dat het expertisecentrum een plaats krijgt binnen de VLUHR.

Nieuwe academie DKO in een fusiegemeente (VLOR)

De VLOR vraagt naar het effect van deze maatregel. Ook wenst de VLOR dat een overheveling van vestigingsplaatsen mogelijk is tussen alle academies.

De oprichting van een nieuwe academie, op het grondgebied van een recent gefusioneerde gemeente, heeft geen andere effecten op academies die het resultaat zijn van een fusie van academies dan op andere academies. De fusie van gemeenten heeft overigens niet tot gevolg dat ook de eventuele academies op het grondgebied van de nieuwe fusiegemeente fusioneren tot één instelling. De vraag om overheveling van vestigingsplaatsen mogelijk te maken "*tussen alle academies, niet enkel tussen academies van het stedelijk en gemeentelijk onderwijs*" is zonder voorwerp. Overhevelingen zijn en blijven mogelijk naar een academie van een ander schoolbestuur; dit schoolbestuur kan ook een andere actor dan een gemeente zijn. Ook de oprichting van een nieuwe academie in een fusiegemeente kan door een andere actor dan een gemeente gebeuren.

Kunstkuur (VLOR)

De VLOR apprecieert de duidelijker beschrijving van het doel van Kunstkuur maar meent dat er minder samenwerkingen met het HO zullen zijn door de beperking tot studenten uit de lerarenopleiding.

De aanpassing van het tweede doel binnen Kunstkuur hoeft niet te leiden tot een beperking van de samenwerking met het hoger onderwijs. Uit de Memorie van

Toelichting bij het dko-decreet van 9 maart 2018 blijkt dat Kunstkuur onder meer bedoeld is om de (toekomstige) leraar te versterken in cultuureducatie.
De cijfers bevestigen bovendien dat de betrokkenheid van het hoger onderwijs binnen Kunstkuur zeer beperkt blijft: tussen 2019 en 2025 werden 1129 aanvragen ingediend en 648 goedgekeurd, waarvan twaalf met een partner uit het hoger onderwijs (1,85%). Het merendeel van die opleidingen had bovendien een directe link met het onderwijsveld. Samenwerking tussen academies en andere opleidingen in het hoger onderwijs kan uiteraard ook een waardevolle wisselwerking opleveren. Er bestaan geschiktere financieringskanalen: ondersteuningsprogramma's voor onderzoek of Europese projectmiddelen.

Micro-credentials als opportuniteit voor levenslang leren (SERV)

De SERV apprecieert de maatregel maar vraagt dat er ook gewerkt wordt aan de afstemming met het aanbod van andere vormings- en opleidingsverstrekkers aan kleine leervolumes en hoe die gecertificeerd kunnen worden via micro-credentials, dat er voor de kwaliteitsborging afstemming is met het Geïntegreerd Kwaliteitszorgkader (GKK) en dat de micro-credentials ontsloten worden via de LED-databank.

De registratie van micro-credentials in de LED-databank is een doelstelling die in de nabije toekomst wordt onderzocht.

Internationaal karakter Vlaams hoger onderwijs (SERV)

De SERV gaat niet akkoord met maatregelen waardoor Vlaanderen internationaal talent en uitstraling verliest. De internationale uitstraling van het Vlaams Hoger onderwijs moet voor de SERV ondersteund worden.

In antwoord op het SERV-advies wordt het belang van een internationaal en anderstalig aanbod in het hoger onderwijs benadrukt. Tegelijkertijd moet de noodzaak om het Nederlands in het hoger onderwijs als onderwijstaal te behouden en te versterken benadrukt worden. In uitvoering van het regeerakkoord is er het belangrijk uitgangspunt dat elke opleiding in Vlaanderen minstens ook in het Nederlands te volgen moet zijn, en dit op eenzelfde niveau als de Engelstalige variant. Daarom dat de maatregel genomen in Onderwijsdecreet XXXVI sluitend wordt gemaakt.

Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht op 9 april 2026 advies 78.987/1 uit.

Bij de artikelsgewijze toelichting worden de aanpassingen ten gevolge van het advies van de Raad van State telkens toegelicht of wordt telkens gemotiveerd waarom het advies niet gevolgd kon worden.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Niet van toepassing.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

In opvolging van het advies van de Raad van State is een artikel toegevoegd dat aangeeft welke artikelen uit het ontwerp van decreet de gedeeltelijke omzetting van Europese richtlijnen tot doel hebben. Het gaat meer concreet om de artikelen over de ontslagbescherming van personeelsleden.

Hoofdstuk 2. Wijziging van de wet van 4 augustus 1986 tot regeling van de oppensioenstelling van de leden van het onderwijzend personeel van het universitair onderwijs en tot wijziging van andere bepalingen van de onderwijswetgeving

Artikel 3

Met de opheffing van artikel 2, §1, van de wet van 4 augustus 1986 vervalt de regel dat de benoeming van de leden van het zelfstandig academisch personeel van de Vlaamse universiteiten automatisch eindigt wanneer zij de wettelijke pensioenleeftijd bereiken.

Inwerkingtreding: deze opheffing treedt in werking op 1 april 2027. De nieuwe regels waarbij de tewerkstelling van personeelsleden die de wettelijke pensioenleeftijd bereiken door het universiteitsbestuur zelf moet beëindigd worden, treedt immers pas in werking op 1 september 2026. Dat betekent dat in geval van een beëindiging op grond van een in de Codex Hoger Onderwijs opgenomen motief het universiteitsbestuur pas vanaf 1 september 2026 een opzegtermijn van 26 weken kan toekennen. De opzegtermijn kan ten vroegste op 7 september 2026 beginnen en ten vroegste op 8 maart 2027 eindigen. Om te vermijden dat in de periode tussen 1 september 2026 en 8 maart 2027 de tewerkstelling van personeelsleden die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben niet, automatisch of door tussenkomst van het universiteitsbestuur, kan beëindigd worden, moet de regeling in artikel 2, §1, van de wet van 4 augustus 1986 nog enige tijd na 1 september 2026 van toepassing blijven. Aangezien artikelen meestal op de eerste dag van een maand in werking treden wordt deze regeling gemakshalve vanaf 1 april 2027 opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991

Artikel 4

De definitie van "leeftijdsgrens" wordt geschrapt.

In lijn met de opmerking van de Raad van State zal de vermelding van de nog geldende wijzigingen van deze bepaling indien nodig nog verder afgestemd worden op het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten betreffende het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht, dat parallel loopt met dit decreet.

Artikel 5

De toevoeging aan paragraaf 4 van artikel 4 geeft een raad van bestuur de mogelijkheid om de dienstanciënniteit die een personeelslid in een centrum voor volwassenenonderwijs heeft verworven in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel – het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs – bij een aanstelling in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs te erkennen als dienstanciënniteit die in dat ambt is verworven. Voor een personeelslid dat dienstanciënniteit heeft verworven in een wervingsambt van het ondersteunend personeel heeft de raad van bestuur de mogelijkheid om deze dienstanciënniteit te erkennen in een wervingsambt in een ander onderwijsniveau.

Daarbij geldt wel de beperking van het aantal dagen dienstanciënniteit tot een maximum van 290 dagen. De beperking tot 290 dagen hangt samen met het feit dat dit het aantal dagen is dat een tijdelijk personeelslid nodig heeft om in aanmerking te komen voor het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur. Hierdoor krijgt dit personeelslid de kans om zich nog kandidaat te stellen voor het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur vanaf 1 september 2026.

Het feit dat de raad van bestuur bereid is de eerder verworven dienstanciënniteit te erkennen voor een ander ambt houdt dan ook in dat de raad van bestuur bereid is om het tijdelijke personeelslid onmiddellijk het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur te laten verwerven als het personeelslid door de erkenning over voldoende dagen dienstanciënniteit beschikt. Als de raad van bestuur gebruik maakt van deze maatregel moet dit ook duidelijk meegedeeld worden aan het tijdelijke personeelslid op het ogenblik dat de raad van bestuur beslist het personeelslid een aanstelling te geven in een ander ambt. Dit moet het tijdelijke personeelslid de mogelijkheid geven zich tijdig kandidaat te stellen voor het recht op TADD in het ambt waarvoor het wordt aangeworven.

Inwerkingtreding: 1 juni 2026.

Dit artikel treedt in werking op 1 juni 2026 zodat de maatregel al kan worden aangewend in het licht van de kandidaatstelling voor het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur op 15 juni 2026.
Kandidaten voor een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur in het schooljaar 2026-2027 moeten over de vereiste dienstanciënniteit beschikken op 30 juni 2026. Om hun recht op TADD te kunnen inroepen moeten zij zich bovendien kandidaat stellen vóór 15 juni 2026.

Om dit artikel effect te laten hebben met het oog op een TADD-aanstelling in het schooljaar 2026-2027, is het nodig dit artikel al te laten ingaan vóór 15 juni 2026 Het is immers belangrijk voor personeelsleden om vóór deze datum te weten of zij de eerdere diensten uit centrum voor volwassenenonderwijs kunnen meenemen, aangezien deze diensten ervoor kunnen zorgen dat zij wel of juist niet in aanmerking komen voor een TADD tijdens het komende schooljaar.

Wanneer het artikel pas zou ingaan op 1 september 2026, samen met de andere artikelen in dit ontwerp van decreet, dan kan de mogelijkheid om dienstanciënniteit uit het centrum voor volwassenenonderwijs mee te nemen naar een ander ambt, de facto pas aangewend worden voor tijdelijke aanstellingen van doorlopende duur in het schooljaar 2027-2028. Daarom is de ingangsdatum 1 juni 2026.

Artikel 6

Een scholengemeenschap of een school, indien die niet behoort tot een scholengemeenschap, moet zorgen dat een startende leerkracht – een beginner die tijdelijk aangesteld is voor bepaalde duur in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel in het basis- of secundair onderwijs – tot 20% van diens lesopdracht kan besteden aan (het recht op) aanvangsbegeleiding. Voor dat luik van hun aanvangsbegeleiding wordt in de eerste plaats gefocust op vakdidactiek en klasmanagement via klasbezoeken en collegiale visitatie bij meer ervaren collega's, maar ook andere aspecten verbonden aan de aanvangsbegeleiding, kunnen in onderling overleg tussen de startende leerkracht en de eerste evaluator opgenomen worden in de schriftelijke overeenkomst waarin diens aanvangsbegeleiding moet worden vastgelegd. Daarbij wordt wel steeds uitgegaan van een verplichte aanwezigheid op school. Op die manier moet de stress en de praktijkschok verminderd worden met het oog op een verhoogd zelfvertrouwen. Tenslotte moet het zorgen voor het sneller creëren van meer verbinding met het schoolteam.

Daartoe maakt de scholengemeenschap of school gebruik van bijkomende middelen in de vorm van eenheden inductie. Die eenheden inductie moeten ervoor zorgen dat een startende leerkracht tot 20% van diens lesopdracht kan invullen met aanvangsbegeleiding.

Mits een akkoord in het bevoegde lokale onderhandelingscomité van de scholengemeenschap of van de school, indien die niet tot een scholengemeenschap behoort, kunnen de nodige criteria onderhandeld worden om te bepalen voor welke groepen van startende leerkrachten de eenheden inductie (prioritair) zullen worden aangewend. Een startende leerkracht die in een gesprek met diens eerste evaluator aangeeft nood te hebben aan een inductiejaar, heeft evenwel altijd het recht op een deel van de uren of lestijden inductie tenzij de eenheden inductie op dat ogenblik al uitgeput zijn (zie verder).

Zonder een akkoord in het lokaal comité over de aanwendingscriteria worden de eenheden inductie in verhouding tot hun opdracht evenredig verdeeld over alle startende leerkrachten. Een school kan evenwel niet verplicht worden om boven op de toegekende eenheden inductie nog bijkomende omkadering aan te wenden

voor inductie, bijvoorbeeld als in de loop van het schooljaar een startende leerkracht een vervanging op zich neemt en de eenheden inductie op dat ogenblik al uitgeput zijn.

De totale opdracht van de startende leerkracht – dus met inbegrip van de inductieopdracht – mag nooit een voltijdse opdracht in het desbetreffende wervingsambt overschrijden.

Een school kan naast de eenheden inductie ook gebruik maken van organieke omkadering om de startende leerkrachten de nodige aanvangsbegeleiding te verzekeren. Ook wie een tijd uit onderwijs was, kan op die manier aanvangsbegeleiding krijgen. Over de aanwending van deze organieke lestijden en uren worden eveneens de nodige afspraken onderhandeld in het bevoegde lokale onderhandelingscomité met toepassing van de bestaande principes rond de aanwending van lestijden en uren voor bijzondere pedagogische taken ((BPT).

Ten gevolge van het advies van de Raad van State werd een discrepantie tussen artikel en memorie weggewerkt.

Artikel 7

Technisch komt er een nieuwe paragraaf 1 waarin de bestaande tekst van de beëindigingsgronden opgenomen wordt.

De wijzigingen schrappen het principe dat de tijdelijke aanstelling van bepaalde duur van een personeelslid van rechtswege eindigt wanneer het personeelslid de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft. Doordat de tijdelijke aanstelling niet meer van rechtswege wordt beëindigd, is de mogelijkheid tot aanvragen van een verlenging overbodig geworden.

Ook de definitieve pensionering maakt niet meer van rechtswege een einde aan de tijdelijke aanstelling. Het personeelslid moet vrijwillig ontslag nemen wanneer het van plan is om definitief met pensioen te gaan.

Ook in de rechtsgrond die mogelijk maakt dat gepensioneerden opnieuw in dienst treden, wordt de verwijzing naar de leeftijdsgrens geschrapt.

Daarnaast komt er een nieuwe paragraaf 2 waarin mogelijk wordt gemaakt dat de directeur of in voorkomend geval de raad van bestuur of de afgevaardigd bestuurder, in geval van een vormingscentrum, en het personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, in onderling akkoord een einde maken aan de tijdelijke aanstelling van bepaalde duur. Dat akkoord moet blijken uit een geschrift. Het geschrift vermeldt de datum van de beëindiging van de tijdelijke aanstelling van bepaalde duur en wordt door beide partijen ondertekend.

Artikel 8

Dit artikel geeft een raad van bestuur in het gemeenschapsonderwijs gedurende de schooljaren 2026-2027 tot en met 2030-2031 de mogelijkheid om een

personeelslid dat vast benoemd is in het ambt van leraar secundair volwassenonderwijs op 1 september een nieuwe affectatie aan te bieden in een ambt van leraar in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of in te gaan op een vraag tot mutatie in dergelijk ambt.

Een vergelijkbare mogelijkheid geldt voor een personeelslid dat in een centrum voor volwassenenonderwijs vast benoemd is in een wervingsambt van het ondersteunend personeel (administratief medewerker, ICT-coördinator of stafmedewerker) of in een selectie- of bevorderingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel (adjunct-directeur, technisch adviseur en technisch adviseur-coördinator).
Voor het personeelslid dat vastbenoemd is in een wervingsambt van het ondersteunend personeel in een centrum voor volwassenenonderwijs kan op 1 september een nieuwe affectatie of een mutatie naar een wervingsambt in een ander onderwijsniveau.
Voor het personeelslid dat vastbenoemd is in een selectie- of bevorderingsambt kan op 1 september een nieuwe affectatie of een mutatie naar een selectie- of bevorderingsambt in een ander onderwijsniveau.

Deze nieuwe affectatie of mutatie is slechts mogelijk als er op 1 september een vacante betrekking is in het ambt waarin de affectatie of mutatie zal plaatsvinden en als het personeelslid in kwestie een vereist bekwaamheidsbewijs of een voldoend geacht bekwaamheidsbewijs heeft voor dat ambt.

Als het personeelslid ingaat op dit aanbod en de nieuwe affectatie aanvaardt of de gevraagde mutatie opneemt, dan behoudt het personeelslid bij deze affectatie of mutatie in principe de salarisschaal die hij in het ambt in kwestie genoot in het centrum voor volwassenenonderwijs en dit voor het volume van de vastbenoemde opdracht op 31 augustus voorafgaand aan de affectatie of mutatie. Als het personeelslid voor het ambt waarin hij wordt geaffecteerd of gemuteerd echter op basis van zijn bekwaamheidsbewijs recht heeft op een salarisschaal die gelijk of hoger is dan zijn initiële salarisschaal, dan geldt die salarisschaal.

In lijn met de opmerking van de Raad van State zal de vermelding van de nog geldende wijzigingen van deze bepaling indien nodig nog verder afgestemd worden op het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten betreffende het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht, dat parallel loopt met dit decreet.

Artikel 9

Ook voor selectie- en bevorderingsambten wordt het principe geschrapt dat de tijdelijke aanstelling van een personeelslid van rechtswege eindigt wanneer het personeelslid de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft.

Artikel 10

Op 20 maart 2025 oordeelde het Grondwettelijk Hof (arrest 49/2025) dat de bepalingen in de rechtspositieregeling waarbij een tuchtsanctie tegen

leerkrachten levensbeschouwelijke vakken alleen kan als de betrokken levensbeschouwelijke instantie daar vooraf mee instemt, ongrondwettig zijn.

Aangezien een tuchtsanctie geen verband houdt met de inhoud van het levensbeschouwelijke vak, is een tuchtzaak voor een leerkracht levensbeschouwelijke vakken niet anders dan voor alle andere personeelsleden. Een tuchtstraf kan immers enkel opgelegd worden naar aanleiding van een schending van één van de in de decreten rechtspositie opgenomen plichten en die plichten staan los van het vakinhoudelijke en behoren dus tot de relatie werkgever-werknemer. Daarom wordt met dit artikel de tuchtregeling voor de leerkrachten levensbeschouwelijke vakken gelijk aan die van alle andere personeelsleden. Hetzelfde is voorzien voor hun evaluatie, voor wat het niet-vakinhoudelijke betreft. Wel wordt voorzien dat de schoolbesturen de bevoegde levensbeschouwelijke instantie op de hoogte moeten stellen als er een tuchtstraf werd opgelegd aan een leerkracht levensbeschouwelijke vakken.

De Raad van State heeft in het advies aangegeven dat deze regeling onvoldoende verantwoord is en de toets van artikel 9 van het EVRM (vrijheid van eredienst) niet doorstaat.

De doelstelling van de nieuwe regeling bestaat erin een ander evenwicht te realiseren tussen de godsdienstvrijheid en de vrijheid van onderwijs, die eveneens een grondrecht is. De beperking van de godsdienstvrijheid heeft dus als doelstelling de rechten en vrijheden van anderen te beschermen. De onderwijsvrijheid houdt de vrijheid in om het pedagogisch project van het onderwijs te bepalen en in dat kader te waken over de medewerking van de leerkrachten aan dat project. Dat kan betekenen dat er tuchtsancties kunnen worden genomen tegen leraren die daden stellen die ingaan tegen het pedagogisch project. Tuchtmaatregelen kunnen al naargelang het geval ook nodig zijn om andere grondrechten te beschermen (vrijwaren van kinderrechten, vrijwaren van morele en fysieke integriteit van leerlingen of collega's, …).

De kritiek van de Raad van State dat het Grondwettelijk Hof in arrest 49/2025 een andere oplossing naar voren schoof kan niet onderschreven worden. Het Grondwettelijk Hof zocht in dat arrest binnen de bestaande regeling een interpretatie die in overeenstemming was met de grondwet. Dat sluit niet uit dat er een andere regeling mogelijk is die in overeenstemming is met de godsdienstvrijheid.

De gehele rechtspositieregeling behoudt een correct evenwicht tussen de twee grondrechten. De godsdienstvrijheid vereist dat de levensbeschouwelijke instanties zeggenschap moeten hebben over de vakinhoud en de vakdidactiek, en dat er enkel leraren worden aangesteld die door hen daartoe geschikt zijn geacht. De evaluatie van leraren levensbeschouwing is al geregeld op basis van dat onderscheid (artikel 73decies, §3, decreet rechtspositie Gemeenschapsonderwijs), en het is consistent dat onderscheid door te trekken naar de tuchtregeling. Een tuchtsanctie kan alleen worden opgelegd voor tekortkomingen aan de plichten (artikel 12, decreet rechtspositie Gemeenschapsonderwijs). De ambtsplichten zijn beschreven in de artikelen 6 tot en met 11 van het decreet rechtspositie Gemeenschapsonderwijs. De vakinhoudelijke onderdelen van de opdracht zijn aan de tuchtregeling

onttrokken, voor alle personeelsleden. Daardoor hebben de levensbeschouwelijke instanties voldoende garanties dat een tuchtoverheid de organisatorische autonomie van geloofsgemeenschappen niet onrechtmatig kan beperken door een tuchtstraf op te leggen.

In de bestaande regeling rond evaluaties bestaat er nu al een verschillende rol voor de levensbeschouwelijke instanties voor ambtsplichten die het vakinhoudelijke niet betreffen en ambtsplichten die wel raken aan het vakinhoudelijke. Het is logisch om dat door te trekken naar de tuchtregeling. Men kan geen tuchtstraf krijgen voor tekortkomingen die in de evaluatie thuishoren. Aangezien de rol van de levensbeschouwelijke instanties nu net gesitueerd is in de vakinhoud en vaktechniek kan er geen tuchtsanctie zijn die in hun bevoegdheidssfeer inmengt.

Als een personeelslid ervan overtuigd is dat het bestuur toch een tuchtstraf heeft opgelegd voor feiten die onder de uitoefening vallen van de godsdienstvrijheid, kan het personeelslid dat argument tijdens de tuchtprocedure en bij een beroep bij de Kamer van Beroep inroepen. Het personeelslid kan zich laten bijstaan door iemand van eigen keuze. Dat kan een vertegenwoordiger zijn van de levensbeschouwelijke instantie. In dat geval zal de tuchtoverheid of de Kamer van Beroep kunnen oordelen of de godsdienstvrijheid is geschonden.

Artikel 11

Als een raad van bestuur of voor het vormingscentrum de afgevaardigd bestuurder bij de vaststelling van een risico in het kader van moederschapsbescherming of bedreiging beroepsziekte de arbeidsomstandigheden van het personeelslid niet kan aanpassen of haar geen andere opdracht kan geven, zoals bepaald in artikel 42, 1° en 2° van de arbeidswet van 16 maart 1971, moet de raad van bestuur of voor het vormingscentrum en de pedagogische begeleidingsdienst de afgevaardigd bestuurder aan het personeelslid een andere opdracht of taken toewijzen die toelaatbaar zijn in haar toestand.
De toegewezen taken moeten veilig zijn en in overeenstemming met de welzijnswetgeving. De arbeidsgeneesheer oefent hierbij zijn rol uit.
Die opdracht of taken oefent het personeelslid uit in de eigen instelling of, als dat niet mogelijk is, in een andere instelling van de scholengroep of van de scholengemeenschap. Als de raad van bestuur het personeelslid met een opdracht of taken belast in een andere instelling dan de instelling waar het personeelslid is afgelast, dan mag de afstand tot die andere instelling nooit meer dan 25 kilometer bedragen t.a.v. de instelling waar het personeelslid is aangesteld. Het personeelslid kan zelf wel akkoord gaan om over een grotere afstand ingezet te worden.

Personeelsleden van een centrum voor volwassenenonderwijs worden altijd in hetzelfde centrum met de pedagogische of administratieve taken belast. Daarbij geldt de regeling die is vastgelegd in artikel 40duodecies van het decreet, nl. dat de afstand over de openbare weg tussen de standplaats van het personeelslid en de vestigingsplaats waar het personeelslid bij een wijziging van zijn opdracht wordt ingezet, nooit meer dan 25 km mag bedragen.

Die opdracht of taken zijn voor het personeelsleden in het bezit van een pedagogisch bekwaamheidsbewijs van pedagogische aard (bv. co-teaching in een ander leerjaar of andere klas waar het vastgestelde risico niet aanwezig is, ondersteuning bij evaluatie van de leerlingen, inzet in taalheldklassen, begeleiding bij goed leren (technisch) lezen,...). Aan andere personeelsleden kunnen administratieve taken toegewezen worden.

Dit betekent dat een personeelslid bij de vaststelling van een risico ingeschakeld wordt om nog een aantal pedagogische of administratieve taken uit te voeren in de eigen instelling of in een andere instelling van de inrichtende macht. In het basis- of secundair onderwijs kan het personeelslid ook ingeschakeld worden in een andere instelling van de scholengemeenschap. Ook hier mag de afstand tot die andere instelling nooit meer dan 25 kilometer bedragen t.a.v. de instelling waar het personeelslid is aangesteld. Het personeelslid kan zelf wel akkoord gaan om over een grotere afstand ingezet te worden.

Tijdens de uitvoering van die andere taken wordt het personeelslid aangesteld in een niet-organieke betrekking in haar ambt. Deze aanstelling in een niet-organieke betrekking geldt als dienstactiviteit. Het personeelslid behoudt daarbij haar salaris en blijft titularis van haar betrekking. In deze betrekking is vervanging mogelijk.

Deze maatregel gaat in voor de personeelsleden die op of na 1 september 2026 moeten verwijderd worden uit het risico in toepassing van artikel 41 van de Arbeidswet van 16 maart 1971.
Personeelsleden die voor de zomervakantie of sluitingsperiode 2026 werden verwijderd uit een risico, vervolgens tijdens die zomervakantie of sluitingsperiode niet meer onder het risico vallen en vanaf 1 september 2026 opnieuw verwijderd worden uit een risico, vallen eveneens onder deze maatregel voor de verwijdering vanaf 1 september 2026.

Personeelsleden die voor 1 september 2026 werden verwijderd uit hun betrekking en met verlof zijn gezet, blijven in deze situatie voor zover dat verlof doorloopt na 1 september 2026.

Artikel 12

De wijzigingen schrappen het principe dat de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur of vaste benoeming van een personeelslid van rechtswege eindigt wanneer het personeelslid de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft. Doordat de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur of vaste benoeming niet meer van rechtswege worden beëindigd, is de mogelijkheid tot aanvragen van een verlenging overbodig geworden.

Ook de definitieve pensionering maakt niet meer van rechtswege een einde aan de aanstelling. Het personeelslid moet vrijwillig ontslag nemen wanneer het van plan is om definitief met pensioen te gaan.

Ook in de rechtsgrond die mogelijk maakt dat gepensioneerden opnieuw in dienst treden, wordt de verwijzing naar de leeftijdsgrens geschrapt.

Een nieuwe paragraaf 2 wordt toegevoegd die ervoor zorgt dat de raad van bestuur - de afgevaardigd bestuurder voor de personeelsleden van de pedagogische begeleidingsdienst en van het vormingscentrum - op gemotiveerde wijze en mits het respecteren van een opzeggingstermijn een einde kan maken aan de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur of aan de vaste benoeming van een personeelslid wanneer het personeelslid de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft.
Het ontslag moet gemotiveerd worden en mag niet gebaseerd zijn op discriminerende gronden. Het feit dat een personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, volstaat op zich niet om het ontslag te motiveren.

De opzeggingstermijn die moet worden gehanteerd als het personeelslid op het moment van het ontslag de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, omvat drie maanden per begonnen periode van 10 jaar dienstanciënniteit die het personeelslid in kwestie heeft verworven.

De opzegtermijn begint te lopen de maandag volgend op de week dat de raad van bestuur – voor een personeelslid van het vormingscentrum de afgevaardigd bestuurder - het ontslag meedeelt. Die melding bevat de begin- en einddatum van de opzegtermijn.

De kennisgeving van het ontslag kan op twee manieren aan het personeelslid worden meegedeeld:
- via een aangetekende brief dan gaat de kennisgeving in op de derde werkdag na het verzenden van deze aangetekende brief.
- een tweede mogelijkheid is een melding via een deurwaardersexploot. De melding gaat dan in vanaf de overhandiging van dit exploot.

Het personeelslid kan bij het voltooien van de opzeggingstermijn verder werken tot het einde van de maand waarin het personeelslid de opzeggingstermijn volbracht heeft. Het pensioen gaat immers steeds in op de eerste dag van een maand en hierdoor krijgt het personeelslid de mogelijkheid om de maand waarin de opzegtermijn is volbracht nog verder te presteren.

Ook wordt de mogelijkheid toegevoegd om in onderling overleg tussen de raad van bestuur - de afgevaardigd bestuurder voor de personeelsleden van de pedagogische begeleidingsdienst en van het vormingscentrum - en het betrokken personeelslid een kortere opzeggingstermijn overeen te komen. Die overeengekomen termijn wordt dan opgenomen in een schriftelijke overeenkomst die door beide partijen wordt ondertekend.

Artikel 13

De Europese richtlijnen 2019/1158 van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad en 2019/1152 van 20 juni 2019 betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie bevatten een ontslagbescherming voor de uitoefening van de in die richtlijnen opgenomen rechten. Personeelsleden die een geboorteverlof, ouderschapsverlof of zorgverlof hebben aangevraagd of opgenomen of die om een flexibele werkregeling

verzocht hebben, mogen op grond daarvan niet worden ontslagen. Hetzelfde geldt voor personeelsleden die gebruik hebben gemaakt van de rechten die voortvloeien uit hoofdstuk 3 uit de richtlijn 2019/1152 over minimumvereisten inzake arbeidsvoorwaarden. Het gaat hier over de maximale duur van de proeftijd, het feit dat een werkgever geen nevenactiviteiten mag verbieden, tenzij dit verbod door de wetgever opgelegd is en het recht om meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen via een ambtswijziging. Het is evenmin toegelaten tijdens de beschermingsperiode het ontslag voor te bereiden.

Vermits nu de mogelijkheid wordt ingeschreven voor een schoolbestuur om een personeelslid te ontslaan mist naleving van een opzegtermijn en los van de evaluatie- en tuchtregeling, is het belangrijk om in de decreten rechtspositie voormelde ontslagbescherming op te nemen. Dit houdt in dat een schoolbestuur een personeelslid gedurende de beschermingsperiode niet mag ontslaan worden om redenen die te maken hebben met de uitoefening van de hiervoor vermelde rechten.

De forfaitaire vergoeding bij het niet naleven van het ontslagverbod kan niet gecombineerd worden met andere vergoedingen die in het kader van een bijzondere beschermingsprocedure tegen ontslag zijn bepaald. Als gevolg van het advies van de Raad van State is het verbod op een cumulatie van ontslagvergoedingen generiek geformuleerd. Dit verbod betekent niet dat een personeelslid geen bijkomende schadevergoeding kan krijgen op basis van het gemene aansprakelijkheidsrecht.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de verwijzing naar de verloven en omstandigheden waarop de ontslagbescherming betrekking heeft op een meer generieke wijze geformuleerd. Door deze aanpassing is ook de opmerking van de Raad van State over de verwijzing naar het recht om werk met meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen ondervangen.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de beperking van de ontslagbescherming in de tijd en de bijhorende regeling om tijdens de periode van ontslagbescherming het ontslag voor te bereiden geschrapt.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991

Artikel 14

De definitie van “leeftijdsgrens” wordt geschrapt.

Artikel 15

De toevoeging aan paragraaf 4 van artikel 6 geeft een inrichtende macht de mogelijkheid om de dienstanciënniteit die een personeelslid in een centrum voor volwassenenonderwijs heeft verworven in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel – het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs – bij een aanstelling in een wervingsambt van het

bestuurs- en onderwijzend personeel in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs te erkennen als dienstanciënniteit die in dat ambt is verworven.

Voor een personeelslid dat dienstanciënniteit heeft verworven in een wervingsambt van het ondersteunend personeel heeft de inrichtende macht de mogelijkheid om deze dienstanciënniteit te erkennen in een wervingsambt in een ander onderwijsniveau.

Daarbij geldt wel de beperking van het aantal dagen dienstanciënniteit tot een maximum van 290 dagen. De beperking tot 290 dagen hangt samen met het feit dat dit het aantal dagen is dat een tijdelijk personeelslid nodig heeft om in aanmerking te komen voor het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur.
Hierdoor krijgt dit personeelslid de kans om zich nog kandidaat te stellen voor het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur vanaf 1 september 2026.

Het feit dat de inrichtende macht bereid is de eerder verworven dienstanciënniteit te erkennen voor een ander ambt houdt dan ook in dat de inrichtende macht bereid is om het tijdelijke personeelslid onmiddellijk het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur te laten verwerven als het personeelslid door de erkenning over voldoende dagen dienstanciënniteit beschikt. Als de inrichtende macht gebruik maakt van deze maatregel moet dit ook duidelijk meegedeeld worden aan het tijdelijke personeelslid op het ogenblik dat de inrichtende macht beslist het personeelslid een aanstelling te geven in een ander ambt. Dit moet het tijdelijke personeelslid de mogelijkheid geven zich tijdig kandidaat te stellen voor het recht op TADD in het ambt waarvoor het wordt aangeworven.

Inwerkingtreding: 1 juni 2026.

Dit artikel treedt in werking op 1 juni 2026 zodat de maatregel al kan worden aangewend in het licht van de kandidaatstelling voor het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur op 15 juni 2026.
Kandidaten voor een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur in het schooljaar 2026-2027 moeten over de vereiste dienstanciënniteit beschikken op 30 juni 2026. Om hun recht op TADD te kunnen inroepen moeten zij zich bovendien kandidaat stellen vóór 15 juni 2026.
Om dit artikel effect te laten hebben met het oog op een TADD-aanstelling in het schooljaar 2026-2027, is het nodig dit artikel al te laten ingaan vóór 15 juni 2026 Het is immers belangrijk voor personeelsleden om vóór deze datum te weten of zij de eerdere diensten uit centrum voor volwassenenonderwijs kunnen meenemen, aangezien deze diensten ervoor kunnen zorgen dat zij wel of juist niet in aanmerking komen voor een TADD tijdens het komende schooljaar.

Wanneer het artikel pas zou ingaan op 1 september 2026, samen met de andere artikelen in dit ontwerp van decreet, dan kan de mogelijkheid om dienstanciënniteit uit het centrum voor volwassenenonderwijs mee te nemen naar een ander ambt, de facto pas aangewend worden voor tijdelijke aanstellingen van doorlopende duur in het schooljaar 2027-2028. Daarom is de ingangsdatum 1 juni 2026.

Artikel 16

Een scholengemeenschap of een school, indien die niet behoort tot een scholengemeenschap, moet zorgen dat een startende leerkracht – een beginner die tijdelijk aangesteld is voor bepaalde duur in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel in het basis- of secundair onderwijs – tot 20% van diens lesopdracht kan besteden aan (het recht op) aanvangsbegeleiding. Voor dat luik van hun aanvangsbegeleiding wordt in de eerste plaats gefocust op vakdidactiek en klasmanagement via klasbezoeken en collegiale visitatie bij meer ervaren collega's, maar ook andere aspecten verbonden aan hun aanvangsbegeleiding, kunnen in onderling overleg tussen de startende leerkracht en de eerste evaluator opgenomen worden in de schriftelijke overeenkomst waarin diens aanvangsbegeleiding moet worden vastgelegd. Daarbij wordt wel steeds uitgegaan van een verplichte aanwezigheid op school. Op die manier moet de stress en de praktijkschok verminderd worden met het oog op een verhoogd zelfvertrouwen. Tenslotte moet het zorgen voor het sneller creëren van meer verbinding met het schoolteam.

Daartoe maakt de scholengemeenschap of school gebruik van bijkomende middelen in de vorm van eenheden inductie. Die eenheden inductie moeten ervoor zorgen dat een startende leerkracht tot 20% van diens lesopdracht kan invullen met aanvangsbegeleiding.

Mits een akkoord in het bevoegde lokale onderhandelingscomité van de scholengemeenschap of van de school, indien die niet tot een scholengemeenschap behoort, kunnen de nodige criteria worden onderhandeld om te bepalen voor welke groepen van startende leerkrachten de eenheden inductie (prioritair) zullen worden aangewend. Een startende leerkracht die in een gesprek met diens eerste evaluator aangeeft nood te hebben aan een inductiejaar, heeft evenwel altijd het recht op een deel van de uren of lestijden inductie tenzij de eenheden inductie op dat ogenblik al uitgeput zijn (zie verder).

Zonder een akkoord in het lokaal comité over de aanwendingscriteria worden de eenheden inductie in verhouding tot hun opdracht evenredig verdeeld over alle startende leerkrachten. Een school kan evenwel niet verplicht worden om boven op de toegekende eenheden inductie nog bijkomende omkadering aan te wenden voor inductie, bijvoorbeeld als in de loop van het schooljaar een startende leerkracht een vervanging op zich neemt en de eenheden inductie op dat ogenblik al uitgeput zijn.

De totale opdracht van de startende leerkracht – dus met inbegrip van de inductieopdracht – mag nooit een voltijdse opdracht in het desbetreffende wervingsambt overschrijden.

Een school kan naast de eenheden inductie ook gebruik maken van organieke omkadering om de startende leerkrachten de nodige aanvangsbegeleiding te verzekeren. Ook wie een tijd uit onderwijs was, kan op die manier aanvangsbegeleiding krijgen. Over de aanwending van deze organieke lestijden en uren worden eveneens de nodige afspraken onderhandeld in het bevoegde

lokale onderhandelingscomité met toepassing van de bestaande principes rond de aanwending van lestijden en uren voor bijzondere pedagogische taken (BPT).

Ten gevolge het advies van de Raad van State werd een discrepantie tussen artikel en memorie weggewerkt.

Artikel 17

De wijzigingen schrappen het principe dat de tijdelijke aanstelling van bepaalde duur van een personeelslid van rechtswege eindigt wanneer het personeelslid de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft. Doordat de tijdelijke aanstelling niet meer van rechtswege wordt beëindigd, is de mogelijkheid tot aanvragen van een verlenging overbodig geworden.

Ook de definitieve pensionering maakt niet meer van rechtswege een einde aan de tijdelijke aanstelling. Het personeelslid moet vrijwillig ontslag nemen wanneer het van plan is om definitief met pensioen te gaan.

Ook in de rechtsgrond die mogelijk maakt dat gepensioneerden opnieuw in dienst treden, wordt de verwijzing naar de leeftijdsgrens geschrapt.

Daarnaast komt er een nieuwe paragraaf waarin mogelijk wordt gemaakt dat de inrichtende macht en het personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, in onderling akkoord een einde maken aan de tijdelijke aanstelling van bepaalde duur. Dat akkoord moet blijken uit een geschrift. Het geschrift vermeldt de datum van de beëindiging van de tijdelijke aanstelling van bepaalde duur en wordt door beide partijen ondertekend.

Artikel 18

Ook voor selectie- en bevorderingsambten wordt het principe geschrapt dat de tijdelijke aanstelling van een personeelslid van rechtswege eindigt wanneer het personeelslid de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft.

Artikel 19

Dit artikel geeft een inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs gedurende de schooljaren 2026-2027 tot en met 2030-2031 de mogelijkheid om een personeelslid dat vast benoemd is in het ambt van leraar secundair volwassenonderwijs op 1 september een nieuwe affectatie aan te bieden in een ambt van leraar in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of in te gaan op een vraag tot mutatie in dergelijk ambt.

Een vergelijkbare mogelijkheid geldt voor een personeelslid dat in een centrum voor volwassenenonderwijs vast benoemd is in een wervingsambt van het ondersteunend personeel (administratief medewerker, ICT-coördinator of stafmedewerker) of in een selectie- of bevorderingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel (adjunct-directeur, technisch adviseur en technisch adviseur-coördinator).

Voor het personeelslid dat vastbenoemd is in een wervingsambt van het ondersteunend personeel in een centrum voor volwassenenonderwijs kan op 1 september een nieuwe affectatie of een mutatie naar een wervingsambt in een ander onderwijsniveau.
Voor het personeelslid dat vastbenoemd is in een selectie- of bevorderingsambt kan op 1 september een nieuwe affectatie of een mutatie naar een selectie- of bevorderingsambt in een ander onderwijsniveau.

Deze nieuwe affectatie of mutatie is slechts mogelijk als er op 1 september een vacante betrekking is in het ambt waarin de affectatie of mutatie zal plaatsvinden en als het personeelslid in kwestie een vereist bekwaamheidsbewijs of een voldoend geacht bekwaamheidsbewijs heeft voor dat ambt.

Als het personeelslid ingaat op dit aanbod en de nieuwe affectatie aanvaardt of de gevraagde mutatie opneemt, dan behoudt het personeelslid bij deze affectatie of mutatie in principe de salarisschaal die hij in het ambt in kwestie genoot in het centrum voor volwassenenonderwijs en dit voor het volume van de vastbenoemde opdracht op 31 augustus voorafgaand aan de affectatie of mutatie. Als het personeelslid voor het ambt waarin hij wordt geaffecteerd of gemuteerd echter op basis van zijn bekwaamheidsbewijs recht heeft op een salarisschaal die gelijk of hoger is dan zijn initiële salarisschaal, dan geldt die salarisschaal.

Artikel 20

Als een inrichtende macht bij de vaststelling van een risico in het kader van moederschapsbescherming of bedreiging beroepsziekte de arbeidsomstandigheden van het personeelslid niet kan aanpassen of haar geen andere opdracht kan geven, zoals bepaald in artikel 42, 1° en 2° van de arbeidswet van 16 maart 1971, moet een inrichtende macht aan het personeelslid een andere opdracht of taken toewijzen die toelaatbaar zijn in haar toestand.
De toegewezen taken moeten veilig zijn en in overeenstemming met de welzijnswetgeving. De arbeidsgeneesheer oefent hierbij zijn rol uit.

Die opdracht of taken oefent het personeelslid uit in de eigen instelling of, als dat niet mogelijk is, in een andere instelling van de inrichtende macht of scholengemeenschap. Als de inrichtende macht het personeelslid met een opdracht of taken belast in een andere instelling dan de instelling waar het personeelslid is afgelast, dan mag de afstand tot die andere instelling nooit meer dan 25 kilometer bedragen t.a.v. de instelling waar het personeelslid is aangesteld. Het personeelslid kan zelf wel akkoord gaan om over een grotere afstand ingezet te worden.

Personeelsleden van een centrum voor volwassenenonderwijs worden altijd in hetzelfde centrum met de pedagogische of administratieve taken belast. Daarbij geldt de regeling die is vastgelegd in artikel 36novies/2 van het decreet, nl. dat de afstand over de openbare weg tussen de standplaats van het personeelslid en de vestigingsplaats waar het personeelslid bij een wijziging van zijn opdracht wordt ingezet, nooit meer dan 25 km mag bedragen.

Die opdracht of taken zijn voor personeelsleden in het bezit van een pedagogisch bekwaamheidsbewijs van pedagogische aard (bv. remediëren en ondersteunen in een ander leerjaar of andere klas waar het vastgestelde risico niet aanwezig is, ondersteuning bij evaluatie van de leerlingen, inzet in taalheldklassen, begeleiding bij goed leren (technisch) lezen, ...). Aan andere personeelsleden kunnen administratieve taken toegewezen worden.

Dit betekent dat een personeelslid bij de vaststelling van een risico ingeschakeld wordt om nog een aantal pedagogische of administratieve taken uit te voeren in de eigen instelling of in een andere instelling van de inrichtende macht. In het basis- of secundair onderwijs kan het personeelslid ook ingeschakeld worden in een andere instelling van de scholengemeenschap. Ook hier mag de afstand tot die andere instelling nooit meer dan 25 kilometer bedragen t.a.v. de instelling waar het personeelslid is aangesteld. Het personeelslid kan zelf wel akkoord gaan om over een grotere afstand ingezet te worden.

Tijdens de uitvoering van die andere taken wordt het personeelslid aangesteld in een niet-organieke betrekking in haar ambt. Deze aanstelling in een niet-organieke betrekking geldt als dienstactiviteit. Het personeelslid behoudt daarbij haar salaris en blijft titularis van haar betrekking. In deze betrekking is vervanging mogelijk.

Deze maatregel gaat in voor de personeelsleden die op of na 1 september 2026 moeten verwijderd worden uit het risico in toepassing van artikel 41 van de Arbeidswet van 16 maart 1971.
Personeelsleden die voor de zomervakantie of sluitingsperiode 2026 werden verwijderd uit een risico, vervolgens tijdens die zomervakantie of sluitingsperiode niet meer onder het risico vallen en vanaf 1 september 2026 opnieuw verwijderd worden uit een risico, vallen eveneens onder deze maatregel voor de verwijdering vanaf 1 september 2026.

Personeelsleden die voor 1 september 2026 werden verwijderd uit hun betrekking en met verlof zijn gezet, blijven in deze situatie voor zover dat verlof doorloopt na 1 september 2026.

Artikel 21

Technisch komt er een nieuwe paragraaf 1 waarin de bestaande tekst van de beëindigingsgronden opgenomen wordt.

De wijzigingen schrappen het principe dat de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur of vaste benoeming van een personeelslid van rechtswege eindigt wanneer het personeelslid de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft. Doordat de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur of vaste benoeming niet meer van rechtswege worden beëindigd, is de mogelijkheid tot aanvragen van een verlenging overbodig geworden.

Ook de definitieve pensionering maakt niet meer van rechtswege een einde aan de aanstelling. Het personeelslid moet vrijwillig ontslag nemen wanneer het van plan is om definitief met pensioen te gaan.

Ook in de rechtsgrond die mogelijk maakt dat gepensioneerden opnieuw in dienst treden, wordt de verwijzing naar de leeftijdsgrens geschrapt.

Een nieuwe paragraaf 2 wordt toegevoegd die ervoor zorgt dat de inrichtende macht op gemotiveerde wijze en mits het respecteren van een opzeggingstermijn een einde kan maken aan de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur of aan de vaste benoeming van een personeelslid wanneer het personeelslid de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft.
Het ontslag moet gemotiveerd worden en mag niet gebaseerd zijn op discriminerende gronden. Het feit dat een personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, volstaat op zich niet om het ontslag te motiveren.

De opzeggingstermijn die moet worden gehanteerd als het personeelslid op het moment van het ontslag de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, omvat drie maanden per begonnen periode van 10 jaar dienstanciënniteit die het personeelslid in kwestie heeft verworven.

De opzegtermijn begint te lopen de maandag volgend op de week dat de inrichtende macht het ontslag meedeelt. Die melding bevat de begin- en einddatum van de opzegtermijn.

De kennisgeving van het ontslag kan op twee manieren aan het personeelslid worden meegedeeld:
- via een aangetekende brief dan gaat de kennisgeving in op de derde werkdag na het verzenden van deze aangetekende brief.
- een tweede mogelijkheid is een melding via een deurwaardersexploot. De melding gaat dan in vanaf de overhandiging van dit exploot.

Het personeelslid kan bij het voltooien van de opzeggingstermijn verder werken tot het einde van de maand waarin het personeelslid de opzeggingstermijn volbracht heeft. Het pensioen gaat immers steeds in op de eerste dag van een maand en hierdoor krijgt het personeelslid de mogelijkheid om de maand waarin de opzegtermijn is volbracht nog verder te presteren.

Ook wordt de mogelijkheid toegevoegd om in onderling overleg tussen de inrichtende macht en het betrokken personeelslid een kortere opzeggingstermijn overeen te komen. Die overeengekomen termijn wordt dan opgenomen in een schriftelijke overeenkomst die door beide partijen wordt ondertekend.

Artikel 22

De Europese richtlijnen 2019/1158 van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad en 2019/1152 van 20 juni 2019 betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie bevatten een ontslagbescherming voor de uitoefening van de in die richtlijnen opgenomen rechten. Personeelsleden die een geboorteverlof, ouderschapsverlof of zorgverlof

hebben aangevraagd of opgenomen of die om een flexibele werkregeling verzocht hebben, mogen op grond daarvan niet worden ontslagen. Hetzelfde geldt voor personeelsleden die gebruik hebben gemaakt van de rechten die voortvloeien uit hoofdstuk 3 uit de richtlijn 2019/1152 over minimumvereisten inzake arbeidsvoorwaarden. Het gaat hier over de maximale duur van de proeftijd, het feit dat een werkgever geen nevenactiviteiten mag verbieden, tenzij dit verbod door de wetgever opgelegd is en het recht om meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen via een ambtswijziging. Het is evenmin toegelaten tijdens de beschermingsperiode het ontslag voor te bereiden.

Vermits nu de mogelijkheid wordt ingeschreven voor een schoolbestuur om een personeelslid te ontslaan mist naleving van een opzegtermijn en los van de evaluatie- en tuchtregeling, is het belangrijk om in de decreten rechtspositie voormelde ontslagbescherming op te nemen. Dit houdt in dat een schoolbestuur een personeelslid gedurende de beschermingsperiode niet mag ontslaan worden om redenen die te maken hebben met de uitoefening van de hiervoor vermelde rechten.

De forfaitaire vergoeding bij het niet naleven van het ontslagverbod kan niet gecombineerd worden met andere vergoedingen die in het kader van een bijzondere beschermingsprocedure tegen ontslag zijn bepaald. Als gevolg van het advies van de Raad van State is het verbod op een cumulatie van ontslagvergoedingen generiek geformuleerd. Dit verbod betekent niet dat een personeelslid geen bijkomende schadevergoeding kan krijgen op basis van het gemene aansprakelijkheidsrecht.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de verwijzing naar de verloven en omstandigheden waarop de ontslagbescherming betrekking heeft op een meer generieke wijze geformuleerd. Door deze aanpassing is ook de opmerking van de Raad van State over de verwijzing naar het recht om werk met meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen ondervangen.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de beperking van de ontslagbescherming in de tijd en de bijhorende regeling om tijdens de periode van ontslagbescherming het ontslag voor te bereiden geschrapt.

Artikel 23

Op 20 maart 2025 oordeelde het Grondwettelijk Hof (arrest 49/2025) dat de bepalingen in de rechtspositieregeling waarbij een tuchtsanctie tegen leerkrachten levensbeschouwelijke vakken alleen kan als de betrokken levensbeschouwelijke instantie daar vooraf mee instemt, ongrondwettig zijn.

Aangezien een tuchtsanctie geen verband houdt met de inhoud van het levensbeschouwelijke vak, is een tuchtzaak voor een leerkracht levensbeschouwelijke vakken niet anders dan voor alle andere personeelsleden. Een tuchtstraf kan immers enkel opgelegd worden naar aanleiding van een schending van één van de in de decreten rechtspositie opgenomen plichten en die plichten staan los van het vakinhoudelijke en behoren dus tot de relatie werkgever-werknemer. Daarom wordt met dit artikel de tuchtregeling voor de

leerkrachten levensbeschouwelijke vakken gelijk gemaakt aan die van alle andere personeelsleden. Hetzelfde is voorzien voor hun evaluatie, voor wat het niet-vakinhoudelijke betreft. Wel moeten de schoolbesturen de bevoegde levensbeschouwelijke instantie op de hoogte stellen als er een tuchtstraf werd opgelegd aan een leerkracht levensbeschouwelijke vakken.

De Raad van State heeft in het advies aangegeven dat deze regeling onvoldoende verantwoord is en de toets van artikel 9 van het EVRM (vrijheid van eredienst) niet doorstaat.

De doelstelling van de nieuwe regeling bestaat erin een ander evenwicht te realiseren tussen de godsdienstvrijheid en de vrijheid van onderwijs, die eveneens een grondrecht is. De beperking van de godsdienstvrijheid heeft dus als doelstelling de rechten en vrijheden van anderen te beschermen. De onderwijsvrijheid houdt de vrijheid in om het pedagogisch project van het onderwijs te bepalen en in dat kader te waken over de medewerking van de leerkrachten aan dat project. Dat kan betekenen dat er tuchtsancties kunnen worden genomen tegen leraren die daden stellen die ingaan tegen het pedagogisch project. Tuchtmaatregelen kunnen al naargelang het geval ook nodig zijn om andere grondrechten te beschermen (vrijwaren van kinderrechten, vrijwaren van morele en fysieke integriteit van leerlingen of collega', …).

De kritiek van de Raad van State dat het Grondwettelijk Hof in arrest 49/2025 een andere oplossing naar voren schoof kan niet onderschreven worden. Het Grondwettelijk Hof zocht in dat arrest binnen de bestaande regeling een interpretatie die in overeenstemming was met de grondwet. Dat sluit niet uit dat er een andere regeling mogelijk is die in overeenstemming is met de godsdienstvrijheid.

De regeling vertrekt van het uitgangspunt dat de godsdienstvrijheid vereist dat de levensbeschouwelijke instanties zeggenschap moeten hebben over de vakinhoud en de vakdidactiek, en dat er enkel leraren worden aangesteld die door hen daartoe geschikt zijn geacht. De evaluatie van leraren levensbeschouwing is al geregeld op basis van dat onderscheid (art. 47decies, §3, decreet rechtspositie Gesubsidieerd onderwijs), en het is consistent dat onderscheid door te trekken naar de tuchtregeling. Een tuchtsanctie kan alleen worden opgelegd voor tekortkomingen aan de plichten. De ambtsplichten zijn beschreven in de artikelen 9 tot en met 15 van het decreet rechtspositie Gesubsidieerd onderwijs. De vakinhoudelijke onderdelen van de opdracht zijn aan de tuchtregeling onttrokken, voor alle personeelsleden. Daardoor hebben de levensbeschouwelijke instanties voldoende garanties dat een tuchtoverheid de organisatorische autonomie van geloofsgemeenschappen niet onrechtmatig kan beperken door een tuchtstraf op te leggen.

In de bestaande regeling rond evaluaties bestaat er nu al een verschillende rol voor de levensbeschouwelijke instanties voor ambtsplichten die het vakinhoudelijke niet betreffen en ambtsplichten die wel raken aan het vakinhoudelijke. Het is logisch om dat door te trekken naar de tuchtregeling. Men kan geen tuchtstraf krijgen voor tekortkomingen die in de evaluatie thuishoren. Aangezien de rol van de levensbeschouwelijke instanties nu net gesitueerd is in

de vakinhoud en vaktechniek kan er geen tuchtsanctie zijn die in hun bevoegdheidssfeer inmengt.

Als een personeelslid ervan overtuigd is dat het bestuur een tuchtstraf heeft opgelegd voor feiten die onder de uitoefening vallen van de godsdienstvrijheid, kan het personeelslid dat argument tijdens de tuchtprocedure en bij een beroep bij de Kamer van Beroep inroepen. Het personeelslid kan zich laten bijstaan door iemand van eigen keuze. Dat kan een vertegenwoordiger zijn van de levensbeschouwelijke instantie. In dat geval zal de tuchtoverheid of de Kamer van Beroep kunnen oordelen of de godsdienstvrijheid is geschonden.

Hoofdstuk 5. Wijziging van het van het decreet van 1 december 1993 betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken

Artikel 24

Dit artikel past de regeling over het einde van de tewerkstelling voor leden van de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken aan aan de regeling voor de gewone leden van de inspectie. Daarbij wordt toegevoegd dat bij een ontslag na het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd de erkende instantie van de betrokken godsdienst of de erkende vereniging van de niet-confessionele gemeenschap hiervan moet op de hoogte gebracht worden.

Artikel 25

De Europese richtlijnen 2019/1158 van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad en 2019/1152 van 20 juni 2019 betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie bevatten een ontslagbescherming voor de uitoefening van de in die richtlijnen opgenomen rechten. Personeelsleden die een geboorteverlof, ouderschapsverlof of zorgverlof hebben aangevraagd of opgenomen of die om een flexibele werkregeling verzocht hebben, mogen op grond daarvan niet worden ontslagen. Hetzelfde geldt voor personeelsleden die gebruik hebben gemaakt van de rechten die voortvloeien uit hoofdstuk 3 uit de richtlijn 2019/1152 over minimumvereisten inzake arbeidsvoorwaarden. Het gaat hier over de maximale duur van de proeftijd, het feit dat een werkgever geen nevenactiviteiten mag verbieden, tenzij dit verbod door de wetgever opgelegd is en het recht om meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen via een ambtswijziging. Het is evenmin toegelaten tijdens de beschermingsperiode het ontslag voor te bereiden.

Nu de mogelijkheid ingeschreven is om personeelsleden los van de evaluatie- en tuchtregeling te ontslaan, is het belangrijk ook de ontslagbescherming op te nemen. Dat wil zeggen dat personeelsleden gedurende de beschermingsperiode niet mogen ontslagen worden om redenen die te maken hebben met de uitoefening van de in het artikel opgenomen rechten.

De forfaitaire vergoeding bij het niet naleven van het ontslagverbod kan niet gecombineerd worden met andere vergoedingen die in het kader van een

bijzondere beschermingsprocedure tegen ontslag zijn bepaald. Als gevolg van het advies van de Raad van State is het verbod op een cumulatie van ontslagvergoedingen generiek geformuleerd. Dit verbod betekent niet dat een personeelslid geen bijkomende schadevergoeding kan krijgen op basis van het gemene aansprakelijkheidsrecht.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de verwijzing naar de verloven en omstandigheden waarop de ontslagbescherming betrekking heeft op een meer generieke wijze geformuleerd. Door deze aanpassing is ook de opmerking van de Raad van State over de verwijzing naar het recht om werk met meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen ondervangen.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de beperking van de ontslagbescherming in de tijd en de bijhorende regeling om tijdens de periode van ontslagbescherming het ontslag voor te bereiden geschrapt.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 20 juni 1996 betreffende de subsidiëring van ouderkoepelverenigingen

Artikel 26

Het opschrift van het decreet wordt aangepast aan de hervorming zoals aangekondigd in het Vlaams Regeerakkoord, nl. subsidiëring van een "aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie".

Artikel 27

De verwijzing naar het expertisecentrum, zoals bedoeld in het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school dat de uitbouw van een rationeel vormingsaanbod zou moeten coördineren, wordt uit de regelgeving weggeschreven. Dit expertisecentrum werd immers nooit opgericht.

Artikel 28

De doelstellingen van een nieuw aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie zijn gelijkaardig aan de doelstellingen van de huidige netgebonden ouderkoepelverenigingen, maar ze worden vereenvoudigd en verbreed naar alle onderwijsnetten. Een aanspreekpunt ondersteunt, begeleidt, informeert en sensibiliseert ouders, ouderwerkingen en ouderraden in het basis- en secundair onderwijs van alle onderwijsnetten. Het behartigt de belangen van ouders uit alle onderwijsnetten en maakt hun mening kenbaar in diverse overlegorganen, waaronder de VLOR.

Artikel 29

De terminologische aanpassing zorgt dat duidelijk wordt met wie de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst kan afsluiten. Dat wordt voortaan een "aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie" i.p.v. afzonderlijke ouderkoepelverenigingen.

Tevens wordt de terminologie m.b.t. indicatoren in overeenstemming gebracht met de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019, in het bijzonder met de bepaling art. 76/2, 3°.

Ten gevolge het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat deze keuze wordt verantwoord door de doelstelling van de Vlaamse regering om te komen tot één efficiënt, netoverschrijdend aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en -participatie, zoals voorzien in het Vlaams Regeerakkoord 2024–2029.

De hervorming beoogt in het bijzonder een antwoord te bieden op een aantal structurele knelpunten in de organisatie van de vroegere ouderkoepelverenigingen. Deze situatie, met drie afzonderlijk gesubsidieerde organisaties, leidde in de praktijk tot versnippering van middelen en expertise, beperkte onderlinge samenwerking en een inefficiënte inzet van publieke middelen.

Door te kiezen voor één aanspreekpunt – dat sinds 2026 al werkzaam is – wordt beoogd de vroegere versnippering te overstijgen en te komen tot een geïntegreerde werking met een groter bereik, meer slagkracht en een duidelijker aanspreekpunt voor zowel ouders als overheid. Tegelijk wordt de opgebouwde expertise van de bestaande ouderkoepelverenigingen geborgd.

De Vlaamse ouderkoepel die de rol opneemt van aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie is daarbij samengesteld uit vertegenwoordigers van de drie vroegere erkende ouderkoepelverenigingen (GO! ouders, KOOGO en VCOV), die elk geworteld zijn in een onderwijsnet en samen het volledige onderwijslandschap bestrijken. Deze samenstelling waarborgt dat de diversiteit aan ouders en onderwijscontexten op een evenwichtige en structurele wijze vertegenwoordigd blijft, terwijl tegelijk de nadelen van een versnipperde werking worden weggewerkt.

De keuze voor één aanspreekpunt vormt aldus een proportionele en beleidsmatig verantwoorde maatregel die zowel de efficiëntie van de subsidiëring als de kwaliteit en representativiteit van de werking beoogt te versterken.

Er wordt ook verduidelijkt dat de Vlaamse Regering met een aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie een beheersovereenkomst kan afsluiten voor een periode van 3 jaar. Een meerjarige beheersovereenkomst bevordert een duurzame werking, biedt rechtszekerheid en zorgt voor een vlottere behandeling van een subsidie.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat wat de wijze van aanduiding betreft, niet wordt geopteerd voor een formele open selectieprocedure, gelet op het specifieke karakter van het aanspreekpunt als representatieve structuur die voortbouwt op bestaande, decretaal erkende organisaties.

In de voorbereiding van deze hervorming werd evenwel nagegaan of andere organisaties in aanmerking zouden kunnen komen om deze rol op te nemen. Uit deze analyse bleek dat er op dit moment geen andere organisaties zijn die een vergelijkbare representativiteit, spreiding over onderwijsnetten en structurele verankering in het onderwijsveld kunnen voorleggen. In die context is het niet

aangewezen om een bredere, open oproep te organiseren, aangezien dit niet zou leiden tot een reële mededinging tussen gelijkwaardige kandidaten. Als het landschap in de toekomst zou evolueren en zich andere organisaties aandienen die een gelijkaardige doelstelling en representativiteit kunnen voorleggen, kan hiermee rekening worden gehouden bij de periodieke hernieuwing van de beheersovereenkomst. De keuze voor het nieuwe aanspreekpunt is daarom gebaseerd op objectieve en verifieerbare criteria, met name representativiteit, draagvlak en beleidsrelevante ervaring.
Bovendien wordt de werking periodiek geëvalueerd in het kader van de beheersovereenkomst, waardoor op geregelde tijdstippen kan worden nagegaan of het aanspreekpunt zijn rol adequaat vervult en of bijsturing aangewezen is.

Artikel 30

Aangezien de Vlaamse Regering voortaan een subsidie kan toekennen aan één netoverschrijdend aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie, wordt het financieringsmechanisme aangepast. Het beschikbare subsidiebedrag zal worden toegekend aan één aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie, zoals voorzien in artikel 4, §1. De verdeelsleutel aan de hand waarvan de beschikbare subsidie-enveloppe over de verschillende ouderkoepelverenigingen werd verdeeld, is hierdoor overbodig geworden. Daarom kan artikel 5 van het decreet worden opgeheven worden.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 31

De definitie van afstand wordt gecorrigeerd, er wordt een correctie opgenomen in de verwijzing naar andere regelgeving, want het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, waarnaar verwezen wordt, wordt vanaf 1 juni 2027 vervangen door het koninklijk besluit van 3 juni 2024 betreffende de code van de openbare weg.

<u>Inwerkingtreding:</u>

1 juni 2027, datum waarop de nieuwe wegcode in werking treedt.

Artikel 32

In dit artikel wordt voorzien dat 6–jarige kleuters die het gewoon kleuteronderwijs niet met vrucht beëindigd hebben en leerlingen met een IAC-verslag waarvan de klassenraad beslist heeft dat ze niet kunnen doorstromen naar het gewoon lager onderwijs, nog een jaar kleuteronderwijs kunnen volgen. Ook 6-jarige leerlingen die het voorafgaande schooljaar niet ingeschreven waren in het gewoon Nederlandstalig kleuteronderwijs zijn toegelaten.

6-jarige leerlingen die het gewoon kleuteronderwijs met vrucht beëindigd hebben of leerlingen met een IAC-verslag waarvan de klassenraad beslist heeft dat ze kunnen doorstromen naar het gewoon lager onderwijs, kunnen in principe geen

gewoon kleuteronderwijs meer kunnen volgen. Deze leerlingen kunnen wel nog toegelaten worden tot het gewoon kleuteronderwijs in de volgende situaties:

- Een gunstige beslissing van de klassenraad kleuteronderwijs van de school waar de leerling kleuteronderwijs heeft gevolgd;
- Bij schoolverandering na een gunstige beslissing van de klassenraad waar de leerling zich wil inschrijven.

Kleuters worden ingeschreven onder ontbindende voorwaarde tot gunstige beslissing van de klassenraad. Als er geen beslissing is binnen de vijftien kalenderdagen, is de leerling definitief ingeschreven. Als de inschrijving wordt ontbonden, wordt er in een overcapaciteitsgroep voorzien in het lager onderwijs van de school waar de leerling eerst ingeschreven was (zie *infra*).

Voor het Franstalig onderwijs geldt deze regeling niet. Daar kunnen kleuters nog een jaar langer in het kleuteronderwijs blijven mits gunstige beslissing van de klassenraad kleuteronderwijs.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd in het artikel verduidelijkt dat bij schoolverandering de nieuwe school de beslissing neemt of de 6-jarige leerling die kan starten in het lager onderwijs, nog een schooljaar in het kleuteronderwijs kan blijven.

Inwerkingtreding: 1 september 2027.

Artikel 33

Dit artikel regelt de evaluatie van de kleuters op het einde van het kleuteronderwijs.

Paragraaf 1 regelt de evaluatie voor zesjarigen in het kleuteronderwijs. Een leerling moet in voldoende mate de doelen uit het leerplan die de te bereiken minimumdoelen beogen, hebben bereikt. Daarnaast houdt de klassenraad kleuteronderwijs ook rekening met de mate waarin de kleuter de doelen uit het leerplan die de na te streven minimumdoelen beogen, heeft nagestreefd.

De Raad van State geeft aan dat het niet duidelijk is wat er bedoeld wordt met de bepaling die stelt dat de klassenraad rekening moet houden met de na te streven minimumdoelen. Na te streven minimumdoelen zijn immers doelen die op school- of populatieniveau worden nagestreefd. De Raad van State raadt aan om in de memorie van toelichting duidelijk te maken welke beoordelingsmarge de klassenraad heeft. Daarnaast wordt gesuggereerd om voor leerlingen een andere term dan "nastreven" te gebruiken (bv. "zich eigen maken").

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State is ervoor geopteerd om de formulering van het artikel af te stemmen op de beschrijving van de leerlingenevaluatie voor het secundair onderwijs, waar ook sprake is van te bereiken of na te streven doelstellingen (zie artikel 60 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft).

De klassenraad neemt zowel de te bereiken als de na te streven minimumdoelen mee in haar beoordeling. Het behoort tot de bevoegdheid en de autonomie van de klassenraad om te bepalen op welke wijze ze de te bereiken en de na te streven minimumdoelen meeneemt in haar evaluatie. Daarbij moet de klassenraad rekening houden met de eigenheid en doelstelling van de op populatieniveau te bereiken minimumdoelen, enerzijds, en de na te streven minimumdoelen, anderzijds. De klassenraad maakt een verschil bij de evaluatie van beide doelensets waarbij het niet de verwachting kan zijn dat na te streven minimumdoelen te bereiken zijn.

Er wordt niet ingegaan op de suggestie van de Raad van State om de term "zich eigen heeft gemaakt" te gebruiken. Die terminologie suggereert dat de kleuter de na te streven minimumdoelen moet bereiken.

De leerlingenevaluatie resulteert in de beslissing van de klassenraad over het al dan niet met vrucht beëindigen van het gewoon kleuteronderwijs.

In paragraaf 2 wordt de regeling voor leerlingen met een IAC-verslag opgenomen. Voor leerlingen met een IAC-verslag maakt de klassenraad kleuteronderwijs de afweging of de leerling kan doorstromen naar het gewoon lager onderwijs in het kader van het individueel aangepast curriculum dat de leerling volgt.

In paragraaf 3 is opgenomen dat voor leerlingen die jonger zijn dan vijf jaar voor 1 januari van het lopende schooljaar de klassenraad kan beslissen om die leerling ook te evalueren. Deze kleuters moeten in voldoende mate de te bereiken minimumdoelen hebben bereikt. Daarnaast neemt de klassenraad kleuteronderwijs mee of de kleuter in voldoende mate de na te streven minimumdoelen heeft nagestreefd en de mate waarin de kleuter daadwerkelijk aanwezig was. Zo kunnen ook cognitief sterk functionerende leerlingen bijvoorbeeld vroeger starten in het lager onderwijs. Een ouder kan ook altijd de vraag stellen aan de directie of de klassenraad kan worden samengeroepen voor zijn kind, maar de klassenraad is niet verplicht om op die vraag in te gaan.

Voor leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon kleuteronderwijs kan de klassenraad beslissen om die leerling vroeger toe te laten tot het gewoon lager onderwijs op basis van het individueel aangepast curriculum van de leerling.

In paragraaf 4 wordt geregeld dat het vermoeden van deskundigheid ook geldt bij een beslissing van de klassenraad kleuteronderwijs. Hiermee wordt ook het vertrouwen in de klassenraad kleuteronderwijs bevestigd. De leden van de klassenraad worden geacht de professionaliteit te hebben om bekwaam te oordelen over de vorderingen die een leerling heeft gemaakt. Wanneer een leerling/ouder van oordeel is dat er onwettelijk is gehandeld, is het aan de leerling/ouder om dat te bewijzen.

In paragraaf 5 wordt opgenomen dat er een taalintegratietraject kan worden opgelegd. Deze beslissing wordt genomen bij de beslissing van de klassenraad kleuteronderwijs over het al dan niet met vrucht beëindigen van het gewoon kleuteronderwijs. De klassenraad kleuteronderwijs beslist of de leerling in het volgend schooljaar een taalintegratietraject moet volgen, hetzij in het

kleuteronderwijs, hetzij in het lager onderwijs. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat een leerling weliswaar over het algemeen klaar is voor het lager onderwijs en bijvoorbeeld in voldoende mate de te bereiken minimumdoelen haalt, maar toch nog bijkomende ondersteuning nodig heeft. Dan kan een leerling een gunstige beslissing krijgen om toegelaten te worden tot het lager onderwijs maar kan er een taalintegratietraject opgelegd worden.

Voor leerlingen die al een jaar langer in het kleuteronderwijs verblijven, moet er geen evaluatiebeslissing worden genomen. Deze leerling starten sowieso in het lager onderwijs. Wel kan de klassenraad een taalintegratietraject opleggen.

Verder wordt er voor dove en slechthorende kinderen en voor leerlingen met een IAC-verslag een uitzondering ingeschreven bij de beslissingen over het taalintegratietraject. Voor deze kinderen moet er geen beslissing worden genomen over het volgen van een taalintegratietraject. Voor de leerlingen met een IAC-verslag is het zo opgenomen dat de paragraaf die voor hen de evaluatie regelt, niet is opgenomen bij de verwijzing waar bepaald wordt voor wie de klassenraad kleuteronderwijs een beslissing tot opleggen van taalintegratietraject moet nemen (in het eerste lid van paragraaf 5).

De Raad van State wijst erop dat die maatregel van de taalintegratietrajecten ertoe kan leiden dat leerlingen tijdelijk in aparte klassen worden geplaatst en verwijst daarbij naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (arrest *Oršuš*). Hoewel de situatie niet onmiddellijk vergelijkbaar is met discriminerende praktijken op etnische gronden, stelt de Raad zich de vraag of er voldoende waarborgen zijn dat een taalintegratietraject alleen wordt opgelegd wanneer dit daadwerkelijk noodzakelijk is voor de leerling.

Daarnaast merkt de Raad een mogelijke tegenstrijdigheid op met artikel 13, § 1: een leerling beëindigt het kleuteronderwijs immers pas met vrucht als hij de leerplandoelen, waaronder minimumdoelen voor Nederlandse woordenschat en luistervaardigheid, in voldoende mate heeft bereikt. Het is daarom moeilijk te verantwoorden dat zo'n leerling alsnog een verplicht taalintegratietraject krijgt opgelegd. Bovendien ontbreekt, op de KOALA-test na (die hier niet van toepassing is), een objectieve maatstaf om te bepalen wanneer een taalintegratietraject nodig is. De Raad van State beveelt daarom aan de bepaling opnieuw te onderzoeken vanuit dit oogpunt.

Als antwoord op de opmerking van de Raad van State met betrekking tot de aparte klassen, moet in de eerste plaats worden verduidelijkt dat een taalintegratietraject in principe de vorm aanneemt van een taalbad maar dat er eveneens een volwaardig alternatief kan worden aangeboden. Er geldt dus geenszins de verplichting om te werken met een aparte klas. Bovendien kan een taalintegratietraject nu al worden opgelegd op het einde van het kleuteronderwijs door de klassenraad.

Ook kan worden verwezen naar de repliek opgenomen in de memorie van toelichting bij het decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft taalmaatregelen. Daar werd aangetoond dat de taalheldklassen in

overeenstemming zijn met de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens inzake het recht op onderwijs in samenhang gelezen met het gelijkheidsbeginsel door de klassenraad de bevoegdheid te verlenen om de beslissing te nemen over de toelating tot de taalheldklas voor kinderen die geen anderstalige nieuwkomers zijn.

Met deze bepaling wordt eveneens uitgegaan van de autonomie van de klassenraad en wordt het vertrouwen in de deskundigheid van de klassenraad aldus bevestigd. De autonomie van de klassenraad is immers ook een belangrijk element in het kader van de vrijheid van onderwijs. De klassenraad bestaat uit de directie en de leraar of leraren die het volledige schooljaar les hebben gegeven aan de kleuters. Die leraren kunnen het best inschatten of een taalintegratietraject noodzakelijk is.

In tegenstelling tot wat de Raad van State stelt, is er bovendien geen tegenstelling tussen enerzijds het met vrucht beëindigen van het kleuteronderwijs en anderzijds het opleggen van het taalintegratietraject. Hierbij kan de vergelijking gemaakt worden met het einde van het basisonderwijs. Daar kan een leerling het getuigschrift basisonderwijs ontvangen maar toch verplicht worden om 3 uur extra Nederlands te volgen in het secundair onderwijs. Het is immers mogelijk dat een leerling in globo wel in voldoende mate de doelen bereikt heeft, maar toch nood heeft aan bijkomende ondersteuning in de vorm van een taalintegratietraject (waarbij zoals aangegeven de invulling volledig kan worden aangepast aan de noden van het kind).

Bovendien bevatten de te bereiken minimumdoelen slechts een aantal aspecten van het Nederlands (er zijn ook na te streven minimumdoelen Nederlands). Bijgevolg is het wel degelijk te verantwoorden dat de klassenraad een taalintegratietraject kan opleggen.

Paragraaf 6 bepaalt de termijnen waarbinnen de evaluatiebeslissingen moeten worden meegedeeld. Verder moet een beslissing dat de kleuter het gewoon kleuteronderwijs niet met vrucht beëindigd heeft/de beslissing dat een kleuter met een IAC-verslag niet mag doorstromen naar het gewoon lager onderwijs, gemotiveerd worden door de klassenraad. Ook moeten de aandachtspunten voor de toekomst meegegeven worden. Ook is het mogelijk dat ouders in beroep gaan tegen deze beslissing. Deze beroepsprocedure is dezelfde procedure als voor het niet-toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.

Voor kleuters die een jaar langer in het kleuteronderwijs verblijven, wordt er geen evaluatiebeslissing genomen (zij worden sowieso toegelaten tot het lager onderwijs). Wel kan zoals opgenomen in paragraaf 6 een taalintegratietraject worden opgelegd. Deze beslissing tot het opleggen van het taalintegratietraject wordt uiterlijk op 30 juni meegedeeld.

Er is enkel beroep mogelijk tegen de beslissing over het al dan niet met vrucht beëindigen van het kleuteronderwijs/ het niet doorstromen naar het gewoon lager onderwijs voor leerlingen met een IAC-verslag. Tegen een beslissing tot het opleggen van een taalintegratietraject is geen beroep mogelijk.

De Raad van State stelt zich de vraag of er ook niet in een beroepsmogelijkheid moet voorzien worden als het verzoek van de ouders wordt afgewezen om de leerling die zes jaar wordt vóór 1 januari van het lopende schooljaar en het kleuteronderwijs met vrucht heeft beëindigd, alsnog (opnieuw) in te schrijven in een erkende school voor Nederlandstalig kleuteronderwijs, aangezien die beslissing, in tegenstelling tot de beslissing over het taalintegratietraject waartegen ook geen intern beroep mogelijk is, wel degelijk een invloed heeft op de studievoortgang.

Er wordt niet in een intern beroep voorzien tegen deze beslissing. Hoewel het klopt dat deze beslissing een impact heeft op de studievoorgang, is het hier de situatie dat het de ouders zijn die de studievoortgang willen onderbreken. De leerling mag immers starten in het lager onderwijs, maar het zijn de ouders die de leerling alsnog in het kleuteronderwijs willen houden. Dat is een fundamenteel ander uitgangspunt dan waarbij de school de beslissing neemt om de leerling niet te laten overgaan naar het lager onderwijs. Het uitgangspunt is dat een beroep enkel mogelijk is, als een klassenraad beslist of de leerling al dan niet met vrucht een onderwijsniveau beëindigd heeft. Dit zijn zeer ingrijpende beslissingen.

Bovendien staat het de ouders vrij om hun kind in te schrijven in een andere kleuterschool die dan een nieuwe beslissing neemt. De beslissing van de ene school is met andere woorden niet bindend voor de andere scholen.

Paragraaf 7 bepaalt dat de Vlaamse Regering de modaliteiten regelt. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op het vastleggen van model van beslissing tot (niet) met vrucht beëindigen van het kleuteronderwijs.

Artikel 34

Paragraaf 1 regelt de effectieve toelatingsvoorwaarden. Naast de leerlingen die het gewoon kleuteronderwijs met vrucht beëindigd hebben/leerlingen met een IAC-verslag die mogen doorstromen naar het gewoon lager onderwijs zijn ook de 7-jarige leerlingen toegelaten.

Verder is er een procedure voorzien voor leerlingen die in het voorafgaande schooljaar niet ingeschreven waren in het Nederlandstalig erkend gewoon kleuteronderwijs. Voor deze leerlingen wordt er gewerkt met een toelatingsklassenraad. De klassenraad voor het lager onderwijs beslist binnen de 15 kalenderdagen na de aanvang van de regelmatige lesbijwoning of de leerling toegelaten wordt tot het lager onderwijs. De inschrijving is een inschrijving onder ontbindende voorwaarde. Als er geen beslissing genomen wordt binnen de termijn is de leerling toegelaten en dus definitief ingeschreven. Dezelfde procedure geldt zowel voor 6-jarigen als voor jongere kinderen. Het moet immers ook mogelijk zijn voor een vijfjarige cognitief sterk functionerende die voorheen niet ingeschreven was in een school om te kunnen starten in het lager onderwijs.

Bij schoolverandering in de loop van het schooljaar wordt de beslissing van de klassenraad overgedragen naar de nieuwe school, tenzij kennelijk blijkt dat de beslissing is verkregen zonder dat de leerling het oogmerk had om in de desbetreffende school daadwerkelijk en regelmatig de lessen te volgen. Voor de schoolloopbaan van de leerling is het wenselijk dat de beslissing bij een

verandering tijdens het schooljaar overdraagbaar is maar er moet ook voorkomen worden dat een leerling start in één school en een gunstige beslissing krijgt en dan onmiddellijk verandert naar de andere school (en het eigenlijk ook altijd de bedoeling was van die leerling om naar die andere school te gaan). De andere school moet dan ook de mogelijkheid krijgen om te beslissen. Als de andere school niet meer zou mogen beslissen, is misbruik mogelijk en kan een leerling die een ongunstige beslissing zou krijgen in school A, eerst *pro forma* starten in school B, daar een gunstige beslissing krijgen en dan terug veranderen. In dat geval is de klassenraad van de nieuwe school bevoegd om zelf een beslissing te nemen.

Volgens de Raad van State is deze regeling geen onevenredige beperking van het recht op onderwijs. Eveneens is het verschil in behandeling verantwoord.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt wel verduidelijkt dat leerlingen die ingeschreven zijn onder ontbindende voorwaarde, ook toegelaten zijn tot het kleuteronderwijs.

In paragraaf 2 wordt de oude regeling voor de Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten behouden. Wel wordt de vervroegde instap duidelijker geregeld.

In paragraaf 3 wordt de bestaande regeling voor de toelating tot het buitengewoon lager onderwijs overgenomen. Inhoudelijk wordt hier niets aan gewijzigd.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt wel het begrip advies vervangen door beslissing en wordt verduidelijkt dat leerlingen die ingeschreven zijn onder ontbindende voorwaarde ook toegelaten zijn tot het kleuteronderwijs.

Inwerkingtreding: 1 september 2027.

Artikel 35

Aangezien er nieuwe toelatingsvoorwaarden zullen gelden vanaf het schooljaar 2027-2028, houden de oude regelingen van de toelatingsvoorwaarden voor het gewoon lager onderwijs op uitwerking te hebben vanaf dan. werl moeten deze regelingen nog van toepassing zijn in het schooljaar 2026-2027. Bovendien zijn deze bepalingen op meerdere schooljaren van toepassing (telkens wordt er ook verwezen naar het voorafgaande schooljaar).

Het is dus niet mogelijk om deze regelingen gewoon op te heffen in het schooljaar 2027-2028. In het schooljaar 2026-2027 zouden er dan immers twee regelingen gelijktijdig van toepassing zijn. Daarom wordt er uitdrukkelijk bepaald dat deze regeling van toepassing zijn voor de toelatingen tot en met het schooljaar 2026-2027.

Artikel 36

Aangezien er nieuwe toelatingsvoorwaarden zullen gelden vanaf het schooljaar 2027-2028, houden de oude regelingen van de toelatingsvoorwaarden voor het gewoon lager onderwijs op uitwerking te hebben vanaf dan. Wel moeten deze regelingen nog van toepassing zijn in het schooljaar 2026-2027. Bovendien zijn deze bepalingen op meerdere schooljaren van toepassing (telkens wordt er ook verwezen naar het voorafgaande schooljaar).

Het is dus niet mogelijk om deze regelingen gewoon op te heffen in het schooljaar 2027-2028. In het schooljaar 2026-2027 zouden er dan immers twee regelingen gelijktijdig van toepassing zijn. Daarom wordt er uitdrukkelijk bepaald dat deze regeling van toepassing zijn voor de toelatingen tot en met het schooljaar 2026-2027.

Artikel 37

Terminologische aanpassing: er staat gunstig advies in het decreet maar eigenlijk gaat het om een beslissing van de klassenraad. Dit wordt verduidelijkt om discussies te vermijden als de klassenraad een ongunstig advies geeft.

Artikel 38

Deze artikelen voegen het nieuw artikel 13/0 toe aan de verwijzingen naar de toelatingsvoorwaarden lager onderwijs en schrappen de verwijzingen naar artikelen die niet meer van toepassing zullen zijn in schooljaar 2027-2028.

Inwerkingtreding: 1 september 2027.

Artikel 39

Deze artikelen voegen het nieuw artikel 13/0 toe aan de verwijzingen naar de toelatingsvoorwaarden lager onderwijs en schrappen de verwijzingen naar artikelen die niet meer van toepassing zullen zijn in schooljaar 2027-2028.

Inwerkingtreding: 1 september 2027.

Artikel 40

In het basisonderwijs is het mogelijk dat leerlingen deeltijds les kunnen volgen in een andere school. Voor het buitengewoon onderwijs is lesbijwoning enkel mogelijk voor leerlingen met een IAC-verslag. De bepaling kan echter ook zo geïnterpreteerd worden dat lesbijwoning in een andere school voor het buitengewoon onderwijs enkel mogelijk is voor leerlingen met een IAC-verslag ingeschreven in het gewoon basisonderwijs. Dit is niet de bedoeling. Lesbijwoning in een school voor het buitengewoon basisonderwiji moet ook mogelijk zijn vanuit een andere school van het buitengewoon onderwijs. Dit wordt verduidelijkt.

Artikel 41

Met dit artikel wordt de procedure voor het toekennen van permanent onderwijs aan huis gewijzigd in het basisonderwijs.

Paragraaf 1 bepaalt de voorwaarden waaraan een leerling in het basisonderwijs moet voldoen om aanspraak te kunnen maken op het recht op permanent onderwijs aan huis en op welke wijze ouders een aanvraag kunnen doen zodat hun kind dit recht kan worden toegekend. Ouders dienen zich bij deze vraag te richten tot het begeleidend CLB. Indien er nog geen begeleidend CLB is omdat het kind nog niet in een school is ingeschreven (als leerling die naar school gaat of als POAH-leerling) dan kiezen de ouders het dichtst bij de woonplaats gelegen CLB (rekening houdende met het onderwijsnet van keuze).

De doelgroep blijft dezelfde als in het verleden. De vraag kan zowel gesteld worden voor een kind dat nog niet gestart is met een onderwijstraject als voor een kind dat reeds over een IAC-verslag beschikt.

Paragraaf 2 stelt dat de basis voor de beslissing omtrent permanent onderwijs aan huis ligt in het handelingsgericht diagnostisch traject dat met de leerling wordt doorlopen. De beslissing of permanent onderwijs aan huis het onderwijsaanbod is dat het meest beantwoordt aan de onderwijsnoden van het kind, wordt afgetoetst op basis van een aantal criteria. Deze criteria zijn in lijn met de eerdere behandeling van POAH-aanvragen door Zorgpunt van de onderwijsinspectie.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State dat de machtiging opgenomen in de voorgelegde versie van het voorontwerp van decreet, in het licht van artikel 24, § 5, van de Grondwet er niet toe kan leiden dat de Vlaamse Regering bijkomende criteria vaststelt op grond waarvan het CLB het recht op permanent onderwijs aan huis toekent of bijvoorbeeld het vage criterium “contextfactoren” op een manier zou invullen dat er sprake is van een beperking van dat criterium, wordt de verdere uitwerking van de criteria opgenomen in dit artikel.

De leerling dient niet te voldoen aan alle beoordelingselementen tegelijkertijd om het recht op POAH toegekend te krijgen. Er wordt ook geen weging gegeven aan de verschillende beoordelingselementen.

Het CLB dient zicht te geven op alle elementen van het beoordelingskader en vat dit in de beslissing die aan het IAC-verslag wordt toegevoegd.

In de situaties waarbij POAH wordt toegekend, kan het gaan om leerlingen met een ernstig meervoudige beperking, maar de mogelijke doelgroep van POAH is ruimer. Het kan ook gaan om leerlingen met (een combinatie van) een ernstige medische of psychische problematiek die ertoe leidt dat onderwijs op school volgen voor de leerling niet mogelijk is, waarbij deze problematiek door een arts wordt beschreven. In situaties waarbij het gaat om een leerling met een emotionele of gedragsstoornis wordt het medisch attest opgemaakt op basis van een door een multidisciplinair team aangeleverde diagnostiek, met inbegrip van een psychiatrisch onderzoek, zoals bepaald in artikel 10, §1, 3° van het decreet basisonderwijs.

In paragraaf 2, 1°, wordt beschreven welke elementen vanuit de behoeften van de leerling ertoe kunnen leiden te besluiten dat de leerling slechts een beperkt onderwijsaanbod aankan waarbij POAH dan wordt beoordeeld als meest passend aanbod voor die leerling.

De betrokken leerling kan al naar school gegaan zijn. In die situatie moet de school voldoende kunnen aantonen dat alle mogelijke maatregelen werden genomen om aan de onderwijsbehoeften van de leerling te voldoen, maar POAH als best passend aanbod om aan de onderwijsbehoeften van de leerling tegemoet te komen, wordt beoordeeld. Het niet volstaan van de reeds door de school genomen maatregelen wordt mee in rekening gebracht bij het afwegen van de beslissing voor het toekennen van het recht op POAH. De school bezorgt hiertoe een verklaring van de klassenraad waaruit blijkt welke hindernissen de leerling ondervond bij het volgen van onderwijs op school en de manier waarop de school heeft geprobeerd tegemoet te komen aan de behoeften van de leerling.

Leerlingen die eerder een vrijstelling van leerplicht hadden en die nu evolueren naar een beperkt onderwijsaanbod kunnen in aanmerking komen voor POAH.

Paragraaf 2, 2°, stelt de veiligheid van de leerling voorop en geeft weer welke context dit in een school vereist.

Het kan hierbij gaan om de veiligheid die gerelateerd is aan de medische conditie van de leerling, zoals wanneer een leerling te kampen heeft met ademhalings- of slikproblemen. Vaak zal het hierbij echter gaan om een combinatie van medische problemen die de complexiteit of nood aan zorg te hoog kunnen maken waardoor de leerling niet naar school kan.

Het veiligheidsaspect kan ook gerelateerd zijn aan een gedragsstoornis en van dien aard zijn dat er sprake is van gedrag waarmee de leerling zichzelf en anderen regelmatig ernstig in gevaar brengt.

In paragraaf 2, 3°, wordt ingegaan op situaties waarbij de leerling zich omwille van zijn medische of psychische conditie niet fysiek naar school kan verplaatsen. Deze situatie van onuitvoerbaarheid kan als een redelijk argument ingebracht worden bij de beoordeling van de aanvraag voor POAH.

Praktische elementen omtrent het vervoer van de leerling naar school, zoals de duurtijd van de verplaatsing worden hierbij niet in rekening gebracht als bepalend element.

Paragraaf 2, 4°, geeft aan dat er contextfactoren kunnen in rekening worden gebracht. Naar aanleiding van een VTC-advies 2026/030 van 31 maart 2026 (bij een ontwerp van besluit waarin de contextfactoren eerst opgenomen waren) worden contextfactoren gedefinieerd als volgt: ‘feitelijke of organisatorische omstandigheden die, gelet op hun samenhang met de vastgestelde criteria, relevant zijn voor de beoordeling van een individuele situatie’. Deze contextfactoren kunnen enkel meegenomen worden bij de beoordeling in combinatie met één of meerdere van de elementen zoals beschreven in bovenstaande paragrafen. Tegelijkertijd wordt ook beschreven dat er elementen zijn die een tegenindicatie kunnen vormen om het recht op POAH toe te kennen.

In concreto betekent dit dat het capaciteitstekort in een regio in scholen voor buitengewoon onderwijs geen contextfactor is die in rekening kan worden gebracht om het recht op POAH toe te kennen.

In paragraaf 2, tweede lid, wordt beschreven dat het CLB, na afweging van de verschillende beoordelingselementen, komt tot een motivatie en deze opneemt in het document dat samen met het specifieke medisch attest van de arts-specialist wordt toegevoegd aan het IAC-verslag van de leerling.

Het stellen van vragen ter verduidelijking van de invulling van de criteria is mogelijk, alsook verdere aanvullingen van het dossier.

In het kader van een vraag tot verlenging kan een negatieve evolutie in de medische of psychische toestand van de leerling waarbij geen verbetering wordt verwacht, mee in rekening worden gebracht.
De gegevens van leerlingen kunnen gevoelige gegevens zijn, in de zin van artikel 9, eerste lid, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

De rechtsgronden voor de verwerking van persoonsgegevens zijn die die voor de verwerkingen noodzakelijk zijn om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust, vermeld in artikel 6, lid 1, c) van de algemene verordening gegevensbescherming en voor het algemeen belang, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het betreft de wettelijke verplichting om het recht op onderwijs aan huis toe te kennen aan leerlingen en zo het recht op onderwijs te garanderen voor deze leerlingen.

De bepaling beoogt niet andere gegevens te verwerken dan degene die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taak van het CLB in het kader van toekennen van het recht op permanent onderwijs aan huis. Het kan gaan om gegevens over de gezondheid.

De verwerkingen van deze persoonsgegevens zijn noodzakelijk voor het verstrekken van onderwijs aan de betrokkene in uitvoering van het recht op (permanent) onderwijs (aan huis), wat een zwaarwegend algemeen belang is.

Gegevensverwerking in functie van een multidisciplinair dossier, opgemaakt door een CLB, is geregeld in het artikel 10 van het decreet van 27 april 2018 betreffende leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. In het artikel 35 dienen bijgevolg geen nadere bepalingen omtrent gegevensverwerking te worden opgenomen (VTC-advies 2026/030 van 31 maart 2026)

Paragraaf 3 bepaalt dat om voldoende rekening te houden met de verdere ontwikkeling van het kind en de eventueel wijzigende onderwijs- en zorgnoden, het recht op permanent onderwijs voor maximaal drie schooljaren wordt toegekend. De toekenning is een recht, geen verplichting. De leerling kan dus ook nog altijd (terug) naar school gaan, ondanks zijn recht op permanent onderwijs aan huis.

Het recht op permanent onderwijs aan huis kan verlengd worden op basis van een nieuwe aanvraag door de ouders. Er wordt bekeken in hoeverre er een evolutie bij de leerling is waaruit zou blijken dat permanent onderwijs aan huis niet langer het meest passende onderwijsaanbod voor de leerling is. Indien er geen evolutie is, kent het CLB de verlenging toe. Indien er evolutie wordt vastgesteld, zal er een grondige heroverweging van de vraag gebeuren. Het toegekende recht op permanent onderwijs aan huis loopt in ieder geval af op het einde van het buitengewoon basisonderwijs en wordt geherevalueerd bij de overstap naar het buitengewoon secundair onderwijs.

Een uitzondering hierop vormt de toekenning op basis van een gedragsstoornis waarbij jaarlijks een beslissing door het CLB en een medisch attest van een arts-specialist vereist is.

Paragraaf 4 bepaalt de termijn waarbinnen het CLB een beslissing dient te nemen over de vraag tot het toekennen van het recht op permanent onderwijs aan huis.

Paragraaf 5 voorziet de mogelijkheid tot bemiddeling bij onenigheid over de beslissing van het centrum voor leerlingenbegeleiding over de aanvraag. Aangezien de beslissing tot permanent onderwijs aan huis wordt toegevoegd aan het IAC-verslag, is de klachtenprocedure zoals voorzien bij onenigheid over de opmaak of inhoud van een IAC-verslag, van toepassing.

Paragraaf 6 behandelt het recht op inschrijving van de leerling die permanent onderwijs aan huis werd toegekend.

POAH-leerlingen, voor wie het CLB een gunstige beslissing heeft genomen, hebben onverkort recht op inschrijving in de dichtste school voor buitengewoon onderwijs die het passende type van hun IAC-verslag aanbiedt van het officieel of vrij onderwijs om permanent onderwijs aan huis te krijgen.

Voor de types 4, 6 en 7, waar het aanbod qua spreiding beperkt is, geldt er een uitzondering: deze POAH-leerlingen kunnen ook terecht in de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs van het officieel of vrij onderwijs, ongeacht het type dat er aangeboden wordt om permanent onderwijs aan huis te krijgen.

In een verderaf gelegen school kunnen POAH-leerlingen zich nog steeds inschrijven als regelmatige leerling. Het is echter een gunst van de school in dat geval, geen (onverkort) recht op inschrijving. De verder gelegen school kan de inschrijving van de POAH-leerlingen weigeren omdat ze niet de meest dichtstbijzijnde school is.

Paragraaf 7 stelt dat om de rechten van huidige reeds ingeschreven POAH-leerlingen te garanderen, er ook wordt voorzien in een overgangsmaatregel voor de leerlingen die voor het huidige en/of volgende schooljaren een recht op permanent onderwijs aan huis werden toegekend door Zorgpunt van Onderwijsinspectie, zodanig dat deze leerlingen hun recht nog kunnen blijven laten gelden naar analogie met de duurtijd van de toekenningen volgens de nieuwe procedure.

Leerlingen aan wie POAH toegekend was voor 1 september 2026, behouden dit recht. In principe voor de duurtijd toegekend door de inspectie maar met een maximum van drie schooljaren na 2025-2026 en uiterlijk tot het einde van het onderwijsniveau. Als de door Onderwijsinspectie toegekende periode afloopt op het einde van het schooljaar 2026-2027, en er geen overgang naar het secundair onderwijs is, kan de periode door het CLB met één jaar verlengd worden zonder een overweging ten gronde.

Paragraaf 8 stelt dat de toepassing door de CLB's van de nieuwe regeling vanaf het schooljaar 2026-2027 gemonitord wordt. In het schooljaar 2027-2028 volgt dan een evaluatie van het nieuwe systeem. Het blijft immers de bedoeling dat ook in het nieuwe systeem enkel beslist wordt tot permanent onderwijs aan huis voor die leerlingen waarvoor dit de meest aangewezen oplossing is. Wanneer een leerling met minder ingrijpende maatregelen een passend onderwijsaanbod kan krijgen, dan is POAH geen aangewezen maatregel.

Artikel 42

Dit artikel neemt de procedure voor het nemen van de beslissing over het al dan niet met vrucht beëindigen van het kleuteronderwijs/de beslissing voor leerlingen met een IAC-verslag of ze mogen doorstromen naar het gewoon lager onderwijs, met inbegrip van de beroepsprocedure, op in het schoolreglement.

Artikel 43

De titel van het hoofdstuk wordt aangepast omdat de bestaande beroepsprocedure tegen de niet-toekenning van het getuigschrift basisonderwijs ook van toepassing wordt op beslissingen over het niet met vrucht beëindigen van het kleuteronderwijs/op beslissingen voor leerlingen met een IAC verslag over het niet doorstromen naar het gewoon lager onderwijs.

Artikel 44

In dit artikel wordt geregeld dat de bestaande beroepsprocedure tegen de niet-toekenning van het getuigschrift basisonderwijs ook van toepassing is op beslissingen over het niet met vrucht beëindigen van het kleuteronderwijs/ op beslissingen voor leerlingen met een IAC-verslag over het niet doorstromen naar het gewoon lager onderwijs .

Artikel 45

In dit artikel wordt geregeld dat de beroepscommissie kan beslissen of een kleuter al dan niet met vrucht het kleuteronderwijs beëindigd heeft of dat een kleuter met een IAC-verslag al dan niet kan doorstromen naar het gewoon lager onderwijs.

Artikel 46

In dit artikel wordt geregeld dat de regeling van de interne en externe leden van de beroepscommissie ook van toepassing is op beroepsprocedures tegen de

beslissing over het niet met vrucht beëindigen van het kleuteronderwijs of de beslissing dat een leerling met een IAC-verslag niet kan doorstromen naar het gewoon lager onderwijs.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd een vergetelheid rechtgezet en werd in artikel 37/3, § 2, eerste lid, 2°, de zinsnede "of dat de leerling met een IAC-verslag niet kan doorstromen naar het gewoon lager onderwijs" toegevoegd.

Artikel 47

Scholen voor buitengewoon basisonderwijs die pioniersscholen zijn, kunnen voortaan ook capaciteit bepalen op niveau van een leerjaar of geboortejaar. Op deze manier kunnen ze, indien gewenst, aansluiten bij de structuur van de school voor gewoon basisonderwijs waarmee samengewerkt wordt.

Het artikel voorziet ook dat kleuters die zittenblijven, kunnen bijgerekend worden bij de capaciteit van de oudste kleuter (derde kleuterklas), net zoals in het gewoon onderwijs. Op die manier hoeft maar één capaciteit bepaald te worden voor de kleuters van de twee 'oudste' geboortejaren.

Pioniersscholen zullen ook de mogelijkheid krijgen om capaciteit te verschuiven, op voorwaarde dat er geen wachtlijst is die geschonden kan worden.

Artikel 48

Wachtlijsten na de aanmeldingen worden efficiënter: als een kind 'opgevist' werd in een school van hogere voorkeur, kan dat kind geschrapt worden van de wachtlijsten in de scholen van lagere voorkeur.

Een voorbeeld: een ouder of leerling verwerft een plaats via de aanmeldingen in een school van derde keuze. Later komt er plaats vrij in de school van eerste keuze, waar de ouder of de leerling op intekent. Dan hoeft de school van tweede keuze die leerling niet meer te contacteren als er bij hen een plaats vrijkomt.

Op deze manier wordt er tijd gewonnen en kunnen de wachtlijsten sneller 'schuiven'.

Inwerkingtreding: 1 september 2026 voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2027-2028.

Artikel 49

Met dit artikel wordt een verplichte overcapaciteitsgroep gecreëerd voor leerlingen die het kleuteronderwijs met vrucht beëindigd hebben/leerlingen met een IAC-verslag die mogen doorstromen naar het gewoon lager onderwijs en waarvan de ouders het volgend schooljaar hun kind toch willen inschrijven in het kleuteronderwijs (verlengd verblijf). Als die leerlingen zich inschrijven in het kleuteronderwijs van een andere school en daar uiteindelijk niet toegelaten worden, hebben die leerlingen recht op een inschrijving in overcapaciteit in hun oude school, weliswaar in het lager onderwijs. De leerling is immers niet meer

toegelaten tot het kleuteronderwijs. Zo wordt het recht op onderwijs gegarandeerd.

Inwerkingtreding: 1 september 2027

Artikel 50

Wachtlijsten na de aanmeldingen worden efficiënter: als een kind 'opgevist' werd in een school van hogere voorkeur, kan dat kind geschrapt worden van de wachtlijsten in de scholen van lagere voorkeur.

Een voorbeeld: een ouder of leerling verwerft een plaats via de aanmeldingen in een school van derde keuze. Later komt er plaats vrij in de school van eerste keuze, waar de ouder of de leerling op intekent. Dan hoeft de school van tweede keuze die leerling niet meer te contacteren als er bij hen een plaats vrijkomt.

Op deze manier wordt er tijd gewonnen en kunnen de wachtlijsten sneller 'schuiven'.

Inwerkingtreding: 1 september 2026 voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2027-2028.

Artikel 51

Met dit artikel wordt een verplichte overcapaciteitsgroep gecreëerd voor leerlingen die het kleuteronderwijs met vrucht beëindigd hebben/leerlingen met een IAC-verslag die mogen doorstromen naar het gewoon lager onderwijs en waarvan de ouders het volgend schooljaar hun kind toch willen inschrijven in het kleuteronderwijs (verlengd verblijf). Als die leerlingen zich inschrijven in het kleuteronderwijs van een andere school en daar uiteindelijk niet toegelaten worden, hebben die leerlingen recht op een inschrijving in overcapaciteit in hun oude school, weliswaar in het lager onderwijs. De leerling is immers niet meer toegelaten tot het kleuteronderwijs. Zo wordt het recht op onderwijs gegarandeerd.

Inwerkingtreding: 1 september 2027

Artikel 52

In punten 1 en 2 wordt opgenomen dat er minimumdoelen kunnen ontwikkeld worden voor Vlaamse Gebarentaal en dovencultuur. Deze doelen zijn enkel van toepassing in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal.

Punt 3 gaat over de driejaarlijkse kleuterpeiling. De driejaarlijkse kleuterpeiling werd oorspronkelijk verankerd in artikel 44, §3, vierde lid. Dit lid wordt omwille van samenhang en overzicht verplaatst en geïntegreerd in de nieuwe afdeling 2quater – Peilingsonderzoek.

In punten 4 en 5 wordt de procedure voor de vrijstelling van bepaalde minimumdoelen voor leerlingen die doof of slechthorend zijn en die ingeschreven zijn in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal geactualiseerd. Als

bepaalde doelen niet haalbaar zijn (ook niet met compenserende, dispenserende, differentiërende of remediërende maatregelen) omwille van het doof/slechthorend zijn, kan de leerling vrijgesteld worden van die doelen (die doelen zijn dan vervangen door de doelen VGT als dispensatie). De term vrijstelling wordt gebruikt in plaats van afwijking omdat de term afwijking een term is die eigenlijk gebruikt wordt voor de afwijkingsprocedure van de minimumdoelen door schoolbesturen/onderwijsverstrekkers.

In punten 6 en 7 worden er een aantal technische aanpassingen doorgevoerd aan de regeling die voorziet dat zolang er geen minimumdoelen VGT en dovencultuur ontwikkeld zijn, de ontwikkelingsdoelen VGT en dovencultuur, het statuut van minimumdoelen krijgen.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd een technische correctie doorgevoerd en werd de bepaling wat ingekort.

Met punt 8 wordt in paragraaf 9, tweede lid, punt 3° verduidelijkt dat scholen in het schooljaar 2027-2028 de nieuwe minimumdoelen voor Nederlands, wiskunde en wetenschappen en techniek implementeren bij de leerlingengroepen die in 2028-2029 en 2029-2030 het getuigschrift basisonderwijs behalen.

Voor deze groepen geldt echter nog steeds dat het getuigschrift wordt uitgereikt op basis van het in voldoende mate bereiken van de doelen uit het leerplan die zowel de nieuwe minimumdoelen (Nederlands, wiskunde, wetenschappen en techniek) als de bestaande eindtermen (Frans, lichamelijke opvoeding, muzische vorming en mens en maatschappij) dekken.

Zonder deze verduidelijking zou formeel gelezen kunnen worden dat voor deze cohorten enkel de nieuwe minimumdoelen gelden, terwijl de oude eindtermen decretaal nog van kracht zijn.

Artikel 53

De beoordeling van vervangende minimumdoelen waarvoor het schoolbestuur gelijkwaardigheid aanvraagt, gebeurt aan de hand van een reeks criteria. Aan die criteria worden een aantal wijzigingen aangebracht, onder meer rekening houdend met de nieuwe minimumdoelen basisonderwijs die op 18 juli 2025 zijn goedgekeurd.

Ook de ordening van de minimumdoelen geldt als criterium. De indeling voorzien in het decreet basisonderwijs, namelijk voor het einde van het kleuteronderwijs, het vierde jaar en het einde van het lager onderwijs is ook van toepassing voor vervangende minimumdoelen. Als antwoord op het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat dit ervoor zorgt dat het duidelijk is welke set vervangende minimumdoelen in de plaats komt van een bepaalde set decretale minimumdoelen.
De criteria moeten, ook voor vervangende minimumdoelen, nog meer de balans waarborgen tussen onderwijskwaliteit en vrijheid van onderwijs en dat in het belang van zowel de onderwijsinrichter als de leerling.
In artikel 44bis, §2, tweede lid, 2°, van het decreet basisonderwijs wordt het woord “sleutelcompetenties” vervangen door “vakdisciplines”.

Deze wijziging is noodzakelijk om de terminologie in overeenstemming te brengen.

De Raad van State merkt op dat het in de overgangsfase mogelijk is dat schoolbesturen nog een aanvraag tot gelijkwaardigheid zouden indienen op de oude eindtermen. Daarom suggereert de Raad van State dat de oude beoordelingscriteria in een overgangsregeling zouden behouden blijven. Op die suggestie wordt niet ingegaan. De oude eindtermen zijn al vele jaren van kracht, en schoolbesturen die van oordeel waren dat ze een afwijking nodig hebben, hebben die aangevraagd.

Inwerkingtreding:

Dit artikel heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2026. Door de retroactieve invoering van de gewijzigde bepalingen m.b.t vervangende minimumdoelen kan hiermee al rekening gehouden worden bij nieuwe aanvragen voor het schooljaar 2025-2026 die uiterlijk 15 januari 2026 moeten worden ingediend.

Artikel 54

In hoofdstuk V wordt een nieuwe afdeling 2quater ingevoegd.
De afdeling bevat de bepalingen over het peilingsonderzoek in het basisonderwijs. De bepaling heeft een technisch karakter en creëert een afzonderlijke afdelingsstructuur voor toekomstige of samenhangende artikelen over peilingsonderzoek.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is een technische correctie aangebracht.

Artikel 55

In artikel 8 van het decreet van 13 juni 2025 tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 werd de driejaarlijkse peiling in het kleuteronderwijs ingevoerd. Deze peiling blijft behouden, en wordt in een nieuwe afdeling 2quater over peilingsonderzoek ondergebracht.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is een technische correctie aangebracht.

De Raad van State stelde de vraag wat de draagwijdte is van de bepaling die stelt dat de afwezigheid van een leerplichtige leerling tijdens de kleuterpeiling "alleen geldig [is] als ze gewettigd is".
Deze bepaling beoogt een voldoende representatieve deelname aan de peiling te waarborgen. Ze wijzigt evenwel niet de regeling inzake gewettigde afwezigheden, zoals bepaald in de artikelen 22 en 26 van het decreet basisonderwijs.

Artikel 56

Met internationaal vergelijkend onderwijsonderzoek waarbij prestaties worden gemeten wordt momenteel bedoeld:

- TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study)
- PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study).
- IELS (International Early Learning and Child Well-being Study).

In het decreetsartikel wordt dit generiek benoemd. Dat betekent dat de bepaling zal van toepassing zijn op toekomstig internationaal vergelijkend onderwijsonderzoek met meting van leerlingenprestatie waar de Vlaamse Gemeenschap aan deelneemt.

Ten gevolge het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de toetsen maar om de 4 tot 5 jaar georganiseerd worden bij een representatieve steekproef van scholen. Gemiddeld genomen neemt dit voor elke school die deelneemt ongeveer een halve dag onderwijstijd in beslag. Voor PIRLS moet er daarnaast nog een extra lesuur (ruim gerekend) ingepland worden voor een aanvullende woordenschattoets.

Er is daarnaast nog wat administratieve voorbereiding, waarbij de leerlingen niet zijn betrokken (inschrijvingsformulier invullen, ICT-infrastructuur testen, namenlijsten doorgeven, afstemmen met de onderzoekers en leerkracht/directievragenlijst invullen).

Over langere tijd bekeken is de tijdsinvestering per school zeer beperkt. Scholen die deelnemen krijgen feedback, en op die manier levert hun tijdsinvestering hen nuttige informatie op.

Artikel 57

Het besluit van de Vlaamse Regering dat de modaliteiten voor leerplannen regelt, kan enkel bepalingen opnemen met betrekking tot de goedkeuring en de indiening van leerplannen. Omdat er geen decretale rechtsgrond bestaat voor het aantekenen van een beroep door de indiener van een leerplan tegen een beslissing van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen kunnen hiervoor geen bepalingen opgenomen worden in bovengenoemd besluit van de Vlaamse Regering.
Deze artikels voorzien een rechtsgrond die de Vlaamse regering machtigt om de beroepsprocedure te bepalen ten aanzien van een door de indiener betwiste beslissing.
De binnen de huidige regelgeving bestaande praktijk dat tegen een omstreden leerplanbeslissing administratief beroep mogelijk is, zal zodoende bestendigd worden.

Artikel 58

De onderwijsregelgeving stelt reeds grenzen aan commerciële mededelingen van scholen die producten of diensten promoten. Hoewel dergelijke mededelingen niet volledig verboden zijn, gelden strikte beperkingen. In het basisonderwijs moeten leermiddelen en verplichte activiteiten die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de minimumdoelen en leerplandoelstellingen vrij blijven van elke vorm van reclame (tekstueel of visueel) die bedrijven, merken of producten onder de aandacht brengt. De overheid verduidelijkt met dit artikel dat ook

sponsoring en mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen die betrekking hebben op betalende bijlessen niet geoorloofd zijn. Promoten van dergelijke betalende private aanvullende hulpverlening moet als onverenigbaar worden beschouwd met de pedagogische en onderwijskundige opdracht van de school, haar onafhankelijkheid, objectiviteit en betrouwbaarheid. Enige sturing vanwege de school in dit verband, waarbij leerlingen via haar tussenkomst naar een betalend initiatief worden geleid, doet afbreuk aan de eigen verantwoordelijkheden van de school om elke leerling vanuit een breed zorgbeleid, vertrekkend vanuit het zorgcontinuüm, maximaal te ondersteunen in het leerproces en om te waken over de gelijke onderwijskansen van iedere leerling. De school kan op geen enkele wijze actief doorverwijzen naar organisaties of leerkrachten die dergelijke lessen aanbieden, noch kan ze het aanbod van betalende bijlessen faciliteren. Wel attendeert ze op het eigen aanbod en het eventuele kosteloos ondersteuningsaanbod in de regio.

In antwoord op de opmerking van de Raad van State wordt met het oog op coherentie ook voor het basisonderwijs gekozen voor de bewoording zoals in de regelgeving voor het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs: "sponsoring en mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen". Daarnaast geldt dat de aanvulling met sponsoring geen inhoudelijke wijziging veroorzaakt omdat sponsoring de facto ook al wordt beoogd in artikel 51, §4 van het decreet basisonderwijs.

Ten gevolge het advies van de Raad van State wordt bijkomend verduidelijkt dat de bepaling dat "sponsoring en bedoelde mededelingen die betrekking hebben op betalende bijlessen, niet verenigbaar (zijn) met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school" niet geldt voor therapeutische tussenkomsten.

Artikel 59

De scholengemeenschap is verplicht om de eenheden inductie te verdelen over de scholen binnen de scholengemeenschap. De verdelingscriteria worden onderhandeld in het bevoegde lokaal onderhandelingscomité van de scholengemeenschap.

De nodige criteria dienen vastgelegd te worden om te bepalen wie als startende leraar kan worden beschouwd waardoor de nodige flexibiliteit voor de toekenning en invulling van de inductie wordt geboden. Niet alle starters hebben immers hetzelfde profiel of eenzelfde opleiding genoten waardoor het nuttig kan zijn om te kunnen differentiëren in het aanbieden van extra aanvangsbegeleiding. Ook wie een tijd uit onderwijs was, kan op die manier aanvangsbegeleiding krijgen. Er moeten ook afspraken gemaakt worden over hoe de inductie concreet georganiseerd wordt binnen de scholen waarbij de garantie er is dat de starter voldoende inductie krijgt.

Het staat de scholen binnen de scholengemeenschap vrij om eventueel verdere afspraken te maken over de wijze waarop de verschillende scholen de eenheden inductie toekennen aan startende personeelsleden.

Artikel 60

Scholengemeenschappen krijgen de mogelijkheid om een deel van hun eenheden inductie over te dragen naar een andere scholengemeenschap. Deze overdracht is enkel mogelijk als voor alle starters binnen de scholengemeenschap eenheden inductie werden aangewend.

Artikel 61

Dit artikel voegt een afdeling 'Eenheden inductie' toe aan het decreet basisonderwijs.

Als antwoord op de opmerking van de Raad van State wordt meegegeven dat het decreet basisonderwijs inderdaad het laatst gewijzigd is bij decreet van 21 november 2025, maar dat dit niet geldt voor het Hoofdstuk IX. De inleidende zin van dit artikel kan dus behouden blijven

Artikel 62

Dit artikel legt met het oog op de verdeling van de middelen vast welke personeelsleden beschouwd worden als startende personeelsleden in de voorafgaandelijke drie schooljaren.

Het gaat om aangesteld zijn in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel enerzijds en anderzijds personeelsleden die in het voorafgaande schooljaar geen aanstelling hadden binnen het ambt waarin ze zijn aangesteld.

Artikel 63

Ten gevolge van het advies van de Raad van State zijn een aantal verduidelijkende voorbeelden toegevoegd bij de toelichting van dit artikel.

Om startende personeelsleden de mogelijkheid te geven aanvangsbegeleiding te volgen binnen hun opdracht, wordt er vanaf schooljaar 2026-2027 ieder schooljaar aan scholengemeenschappen en aan scholen die geen deel uitmaken van een scholengemeenschap eenheden inductie toegekend.

Het aantal eenheden inductie wordt per school berekend. De eenheden inductie van de scholengemeenschap, zijn dan de samengetelde eenheden inductie van alle scholen die horen tot de scholengemeenschap.

Er is een totaalbudget voorzien van 48,7 miljoen euro. Vervolgens wordt dit budget verdeeld over het gewoon basisonderwijs, het buitengewoon basisonderwijs, het voltijds gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs. Deze verdeling gebeurt op basis van het aandeel startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten in elk van deze respectieve niveaus in het totale aantal startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten tijdens de maand december van de laatste drie schooljaren.

Om het aantal startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten te bepalen voor het schooljaar 2026-2027, wordt er gekeken naar het aantal startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten in de maanden december 2023, december 2024 en december 2025. Deze methode wordt eveneens toegepast bij de verdeling van de eenheden inductie over de scholen(gemeenschappen).

Het toegekende budget wordt vervolgens omgezet naar een totaal aantal eenheden inductie per respectief niveau. Hiervoor wordt het budget vermenigvuldigd met een coëfficiënt van 7,53 voor het gewoon basisonderwijs en 7,51 voor het buitengewoon basisonderwijs.

Deze coëfficiënten zijn gebaseerd op een toepassing de systematiek van vervangingseenheden in het basisonderwijs om het beschikbare budget om te zetten in eenheden. Voor de loonkost wordt voor de eenheden inductie uitgegaan van het gewogen gemiddelde van de verschillende salarisschalen in respectievelijk het gewoon basisonderwijs en het buitengewoon basisonderwijs.

De verdeling van het budget per niveau en de omzetting naar eenheden inductie gebeurt op de onderstaande wijze. De gehanteerde percentages in dit voorbeeld kunnen elk schooljaar wijzigen.

- Gewoon basisonderwijs: 33,51% van het aantal starters = 16.319.370 euro

16.319.370 € * 7,53 = 122.884.856 eenheden inductie

- Buitengewoon basisonderwijs: 4,55% van het aantal starters = 2.215.850 euro

2.215.850 € * 7,51 = 16.641.034 eenheden inductie

- Gewoon secundair onderwijs: 54,18% van het aantal starters = 26.385.660 euro

26.385.660 € * 6,62 = 174.673.069 eenheden inductie

- Buitengewoon secundair onderwijs: 7,76% van het aantal starters = 3.779.120 euro

3.779.120 € * 7,18 = 27.134.082 eenheden inductie.

Om de eenheden inductie te verdelen tussen de scholen, wordt er een inductiecoëfficient bepaald. Deze coëfficiënt is het resultaat van een deling van het totale aantal eenheden inductie (apart voor het gewoon basisonderwijs en voor het buitengewoon basisonderwijs) door het aantal startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten tijdens de maand december van de laatste drie schooljaren. Het aantal eenheden inductie per school is dan het resultaat van de vermenigvuldiging van de toepasbare inductiecoëfficiënt met het aantal startende personeelsleden in de school uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten tijdens de maand december van de laatste drie schooljaren.

Het totale aantal eenheden inductie berekend per school komt dus overeen met het aandeel van de school in het totale aantal startende personeelsleden (uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten) in de maand december van de drie voorgaande schooljaren in het betrokken niveau. Een

school voor gewoon secundair onderwijs met 0,5% van het aantal startende personeelsleden (uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten) in de maand december van de drie voorgaande schooljaren in gewoon secundair onderwijs, genereert dus 0,5 % van het totaal aantal eenheden inductie berekend voor het gewoon secundair onderwijs.

De aanwending van de eenheden inductie gebeurt op de onderstaande wijze:

- Voorbeeld 1

Een startend personeelslid heeft een opdracht van 20/24 gedurende 30 dagen. Hiervoor wordt 20% inductie voorzien. Dit komt neer op 4/24 gedurende 30 dagen.
Berekening van het aantal eenheden inductie:
1) Omzetting in 10.000sten: 4/24 = 1666/10.000
2) Formule toepassen:
1666 * 30/7 = 7140 eenheden inductie.

- Voorbeeld 2

Een startend personeelslid heeft een opdracht van 17/21 gedurende 55 dagen. Hiervoor wordt 20 % inductie voorzien. Dit komt neer op 3/21 gedurende 55 dagen.
Berekening van het aantal eenheden inductie:
1) Omzetting in 10.000sten: 3/21 = 1428/10.000
2) Formule toepassen:
1428 * 55/7 = 11.220 eenheden inductie.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt in het ontworpen artikel 153tricies, §3, een verduidelijking aangebracht.

Artikel 64

In dit artikel dat gaat over het personeel ten laste van het werkingsbudget wordt de verwijzing naar het artikel X/4.1 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 over het extra werkingsbudget opgenomen.

Artikel 65

Dit artikel voegt het nieuw artikel 13/0 toe aan de verwijzingen naar de toelatingsvoorwaarden lager onderwijs en schrappen de verwijzingen naar artikelen die niet meer van toepassing zullen zijn in schooljaar 2027-2028.

Inwerkingtreding: op 1 september 2027.

Artikel 66

In deze bijlage 5 zijn de minimumdoelen/eindtermen opgenomen waarvoor een vrijstelling voor leerlingen in de taalafdeling Nederlands-VGT die doof of slechthorend zijn mogelijk is. Deze bijlage wordt vervangen naar aanleiding van de nieuwe minimumdoelen.

Artikel 67

Bijlage 6 van het decreet basisonderwijs, toegevoegd bij het decreet van 18 juli 2025, wordt integraal vervangen door een gecorrigeerde versie.

De vervanging heeft uitsluitend betrekking op het rechtzetten van typografische, technische en nummeringsfouten. Er worden geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd aan de set minimumdoelen. De doelstellingen, hun formulering en hun reikwijdte blijven ongewijzigd.

De integrale vervanging van de bijlage is technisch noodzakelijk omdat de vastgestelde fouten verspreid voorkomen in de tekst. Het betreft enkel correcties van vormelijke aard (spelling, leestekens, nummering, inspringing, terminologische consistentie). Er worden geen inhoudelijke wijzigingen aan de set minimumdoelen doorgevoerd.

Op die manier wordt de rechtszekerheid en de interne consistentie van het decreet gegarandeerd, zonder dat dit gevolgen heeft voor scholen, leerlingen of de toepassing van de minimumdoelen in de praktijk.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Artikel 68

Het besluit van de Vlaamse Regering dat de modaliteiten voor leerplannen regelt, kan enkel bepalingen opnemen met betrekking tot de goedkeuring en de indiening van leerplannen. Omdat er geen decretale rechtsgrond bestaat voor het aantekenen van een beroep door de indiener van een leerplan tegen een beslissing van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen kunnen hiervoor geen bepalingen opgenomen worden in bovengenoemd besluit van de Vlaamse Regering.
Deze artikels voorzien een rechtsgrond die de Vlaamse regering machtigt om de beroepsprocedure te bepalen ten aanzien van een door de indiener betwiste beslissing.
De binnen de huidige regelgeving bestaande praktijk dat tegen een omstreden leerplanbeslissing administratief beroep mogelijk is, zal zodoende bestendigd worden.

Artikel 69

Vanaf 1 januari 2027 zal de onderwijscoördinatie in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen opgenomen worden door het Agentschap Justitie en Handhaving. Dit geeft uitvoering aan de beleidsintentie om de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden te centraliseren. De opdracht tot onderwijscoördinatie zal dus niet langer aan Vocvo vzw toegekend worden. Om die reden wordt het decreet volwassenenonderwijs dan ook aangepast.57

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt het volledige artikel 72octies opgeheven. De opdrachten van Vocvo vzw met betrekking tot geletterdheid en duidelijke taal werden al opgeheven via het programmadecreet

van 19 december 2025 bij de begrotingsopmaak van 2026. Bij gebrek aan opdrachten van Vocvo vzw is het niet opportuun om enkel het subsidiemechanisme in dit artikel 72octies te behouden. Het volledige artikel wordt dus opgeheven.

Inwerkingtreding: 1 januari 2027.

Hoofdstuk 9. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs

Artikel 70

Dit artikel heft de definitie van leeftijdsgrens op.

Artikel 71

Wanneer scholen in het kader van de doorlichting door de Onderwijsinspectie een gunstig advies krijgen, maar een negatieve evaluatie voor het gelijkeonderwijskansenbeleid, is een nieuwe evaluatie van het gelijkeonderwijskansenbeleid binnen het huidige decretale kader pas voorzien bij een volgende doorlichting. Deze vindt in principe plaats na zes jaar. Als de Onderwijsinspectie vroeger het gelijkeonderwijskansen wil herevalueren, impliceert dit opnieuw een volledige doorlichting. Voorliggend artikel maakt het mogelijk dat de Onderwijsinspectie in geval van een negatieve evaluatie van het gelijkeonderwijskansenbeleid opnieuw een evaluatie uitvoert van het gelijkeonderwijskansenbeleid, waarin enkel dit aspect aan bod komt. Dit laat toe dat de Onderwijsinspectie de opvolgevaluatie zo inplant dat de school voldoende tijd heeft om de vastgestelde tekortkomingen te remediëren. Wanneer deze tweede evaluatie opnieuw negatief is, blijft de regeling gelden dat de school slechts de helft van het werkingsbudget op basis van de leerlingenkenmerken, alsook, naargelang het geval, de helft van het aantal SES-lestijden, aanvullende lestijden, extra uren-leraar of extra lesuren waarop ze normaliter recht heeft, ontvangt. Zolang dit het geval is, evalueert de Onderwijsinspectie opnieuw het gelijkeonderwijskansenbeleid in de loop van het volgende schooljaar. De termijn tussen opeenvolgende evaluaties kan nooit korter zijn dan 180 kalenderdagen.

Artikel 72

Dit artikel voert bijkomend naast het ontslag na evaluatie of na een tuchtmaatregel de mogelijkheid in om een personeelslid te ontslaan nadat het de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is aan het artikel toegevoegd dat het personeelslid verder kan werken tot het einde van de maand waarin het personeelslid de opzeggingstermijn volbracht heeft en is verduidelijkt wanneer de opzeggingstermijn precies start.

Artikel 73

Met dit artikel wordt de regeling opgeheven dat de aanstelling, benoeming of het mandaat van een inspecteur van rechtswege stopt als de inspecteur de leeftijdsgrens bereikt heeft. Als gevolg hiervan kan een inspecteur ook na het bereiken van de leeftijdsgrens verder werken zonder dat deze hiervoor een aanvraag moet indienen.

Artikel 74

Met dit artikel wordt de regeling opgeheven dat de aanstelling, benoeming of het mandaat van een inspecteur van rechtswege stopt als de inspecteur de leeftijdsgrens bereikt heeft. Als gevolg hiervan kan een inspecteur ook na het bereiken van de leeftijdsgrens verder werken zonder dat deze hiervoor een aanvraag moet indienen.

Artikel 75

De Europese richtlijnen 2019/1158 van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad en 2019/1152 van 20 juni 2019 betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie bevatten een ontslagbescherming voor de uitoefening van de in die richtlijnen opgenomen rechten. Personeelsleden die een geboorteverlof, ouderschapsverlof of zorgverlof hebben aangevraagd of opgenomen of die om een flexibele werkregeling verzocht hebben, mogen op grond daarvan niet worden ontslagen. Hetzelfde geldt voor personeelsleden die gebruik hebben gemaakt van de rechten die voortvloeien uit hoofdstuk 3 uit de richtlijn 2019/1152 over minimumvereisten inzake arbeidsvoorwaarden. Het gaat hier over de maximale duur van de proeftijd, het feit dat een werkgever geen nevenactiviteiten mag verbieden, tenzij dit verbod door de wetgever opgelegd is en het recht om meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen via een ambtswijzigingn Het is evenmin toegelaten tijdens de beschermingsperiode het ontslag voor te bereiden.

Nu de mogelijkheid ingeschreven is om personeelsleden los van de evaluatie- en tuchtregeling te ontslaan, is het belangrijk ook de ontslagbescherming op te nemen. Dat wil zeggen dat personeelsleden gedurende de beschermingsperiode niet mogen ontslagen worden om redenen die te maken hebben met de uitoefening van de in het artikel opgenomen rechten.

De forfaitaire vergoeding bij het niet naleven van het ontslagverbod kan niet gecombineerd worden met andere vergoedingen die in het kader van een bijzondere beschermingsprocedure tegen ontslag zijn bepaald. Als gevolg van het advies van de Raad van State is het verbod op een cumulatie van ontslagvergoedingen generiek geformuleerd. Dit verbod betekent niet dat een personeelslid geen bijkomende schadevergoeding kan krijgen op basis van het gemene aansprakelijkheidsrecht.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de verwijzing naar de verloven en omstandigheden waarop de ontslagbescherming betrekking heeft op een meer generieke wijze geformuleerd. Door deze aanpassing is ook de

opmerking van de Raad van State over de verwijzing naar het recht om werk met meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen ondervangen.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de beperking van de ontslagbescherming in de tijd en de bijhorende regeling om tijdens de periode van ontslagbescherming het ontslag voor te bereiden geschrapt.

Hoofdstuk 10. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 76

De definitie van afstand wordt gecorrigeerd, er wordt een correctie opgenomen in de verwijzing naar andere regelgeving, want het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, waarnaar verwezen wordt, wordt vanaf 1 juni 2027 vervangen door het koninklijk besluit van 3 juni 2024 betreffende de code van de openbare weg.

Inwerkingtreding:

1 juni 2027, datum waarop de nieuwe wegcode in werking treedt.

Artikel 77

De onderwijsregelgeving stelt reeds grenzen aan commerciële mededelingen van scholen die producten of diensten promoten. Hoewel dergelijke mededelingen niet volledig verboden zijn, gelden strikte beperkingen. In het secundair onderwijs moeten leermiddelen en verplichte activiteiten die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de minimumdoelen en leerplandoelstellingen vrij blijven van elke vorm van reclame (tekstueel of visueel) die bedrijven, merken of producten onder de aandacht brengt. De overheid verduidelijkt met dit bijkomend artikel dat ook sponsoring en mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen die betrekking hebben op betalende bijlessen niet geoorloofd zijn. Promoten van dergelijke betalende private aanvullende hulpverlening moet als onverenigbaar worden beschouwd met de pedagogische en onderwijskundige opdracht van de school, haar onafhankelijkheid, objectiviteit en betrouwbaarheid. Enige sturing vanwege de school in dit verband, waarbij leerlingen via haar tussenkomst naar een betalend initiatief worden geleid, doet afbreuk aan de eigen verantwoordelijkheden van de school om elke leerling vanuit een breed zorgbeleid, vertrekkend vanuit het zorgcontinuüm, maximaal te ondersteunen in het leerproces en om te waken over de gelijke onderwijskansen van iedere leerling. De school kan op geen enkele wijze actief doorverwijzen naar organisaties of leerkrachten die dergelijke lessen aanbieden, noch kan ze het aanbod van betalende bijlessen faciliteren. Wel attendeert ze op het eigen aanbod en het eventuele kosteloos ondersteuningsaanbod in de regio.

Ten gevolge het advies van de Raad van State wordt bijkomend verduidelijkt dat de bepaling dat “sponsoring en bedoelde mededelingen die betrekking hebben op

betalende bijlessen, niet verenigbaar (zijn) met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school" niet geldt voor therapeutische tussenkomsten.

Artikel 78

Dit artikel voegt een afdeling 'Eenheden inductie' toe.

Artikel 79

Dit artikel legt met het oog op de verdeling van de middelen vast welke personeelsleden beschouwd worden als startende personeelsleden in de voorafgaandelijke drie schooljaren.

Het gaat om aangesteld zijn in een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel enerzijds en anderzijds personeelsleden die in het voorafgaande schooljaar geen aanstelling hadden binnen het ambt waarin ze zijn aangesteld.

Artikel 80

Ten gevolge van het advies van de Raad van State zijn een aantal verduidelijkende voorbeelden toegevoegd bij de toelichting van dit artikel.

Om startende personeelsleden de mogelijkheid te geven aanvangsbegeleiding te volgen binnen hun opdracht, wordt er vanaf schooljaar 2026-2027 ieder schooljaar aan scholengemeenschappen en aan scholen die geen deel uitmaken van een scholengemeenschap eenheden inductie toegekend.

Het aantal eenheden inductie wordt per school berekend. De eenheden inductie van de scholengemeenschap, zijn dan de samengetelde eenheden inductie van alle scholen die horen tot de scholengemeenschap.

Er is een totaalbudget voorzien van 48,7 miljoen euro. Vervolgens wordt dit budget verdeeld over het gewoon basisonderwijs, het buitengewoon basisonderwijs, het voltijds gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs. Deze verdeling gebeurt op basis van het aandeel startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten in elk van deze respectievelijke niveaus in het totale aantal startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten tijdens de maand december van de laatste drie schooljaren.

Om het aantal startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten te bepalen voor het schooljaar 2026-2027, wordt er gekeken naar het aantal startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten in de maanden december 2023, december 2024 en december 2025. Deze methode wordt eveneens toegepast bij de verdeling van de eenheden inductie over de scholen(gemeenschappen).

Het toegekende budget wordt vervolgens omgezet naar een totaal aantal eenheden inductie per respectievelijk niveau. Hiervoor wordt het budget

vermenigvuldigd met een coëfficiënt van 6,62 voor het voltijds gewoon secundair onderwijs en 7,18 voor het buitengewoon secundair onderwijs.

Deze coëfficiënten zijn gebaseerd op een toepassing van de bestaande systematiek van vervangingseenheden in het basisonderwijs om het beschikbare budget om te zetten in eenheden. Voor de loonkost wordt voor de eenheden inductie uitgegaan van het gewogen gemiddelde van de verschillende salarisschalen in respectievelijk het gewoon basisonderwijs en het buitengewoon basisonderwijs.

De verdeling van het budget per niveau en de omzetting naar eenheden inductie gebeurt dus op de onderstaande wijze. De gehanteerde percentages in dit voorbeeld kunnen elk schooljaar wijzigen.

- Gewoon basisonderwijs: 33,51% van het aantal starters = 16.319.370 euro

16.319.370 € * 7,53 = 122.884.856 eenheden inductie

- Buitengewoon basisonderwijs: 4,55% van het aantal starters = 2.215.850 euro

2.215.850 € * 7,51 = 16.641.034 eenheden inductie

- Gewoon secundair onderwijs: 54,18% van het aantal starters = 26.385.660 euro

26.385.660 € * 6,62 = 174.673.069 eenheden inductie

- Buitengewoon secundair onderwijs: 7,76% van het aantal starters = 3.779.120 euro

3.779.120 € * 7,18 = 27.134.082 eenheden inductie.

Om de eenheden inductie te verdelen tussen de scholen, wordt er een inductiecoëfficient bepaald. Deze coëfficiënt is het resultaat van een deling van het totale aantal eenheden inductie (apart voor het voltijds gewoon secundair onderwijs en voor het buitengewoon secundair onderwijs) door het aantal startende personeelsleden uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten tijdens de maand december van de laatste drie schooljaren. Het aantal eenheden inductie per school is dan het resultaat van de vermenigvuldiging van de toepasbare inductiecoëfficiënt met het aantal startende personeelsleden in de school uitgedrukt in budgettair voltijdse equivalenten tijdens de maand december van de laatste drie schooljaren.

De aanwending van de eenheden inductie gebeurt op de onderstaande wijze:

- Voorbeeld 1

Een startend personeelslid heeft een opdracht van 20/24 gedurende 30 dagen. Hiervoor wordt 20% inductie voorzien. Dit komt neer op 4/24 gedurende 30 dagen.
Berekening van het aantal eenheden inductie:
1) Omzetting in 10.000sten: 4/24 = 1666/10.000
2) Formule toepassen:
1666 * 30/7 = 7140 eenheden inductie.

- Voorbeeld 2

Een startend personeelslid heeft een opdracht van 17/21 gedurende 55 dagen. Hiervoor wordt 20 % inductie voorzien. Dit komt neer op 3/21 gedurende 55 dagen.
Berekening van het aantal eenheden inductie:
1) Omzetting in 10.000sten: 3/21 = 1428/10.000
2) Formule toepassen:
1428 * 55/7 = 11.220 eenheden inductie.

Artikel 81

Met artikel 48 van de Codex Secundair onderwijs beschikt de overheid over een rechtsgrond om bijkomende middelen toe te kennen aan scholen met technische of beroepsgerichte opleidingen die leiden tot de invulling van knelpuntberoepen zodat de kost voor leerlingen in voormelde opleidingen vermindert. Het doel van de investeringen is de kosten voor leerlingen van deze structuuronderdelen of opleidingen beperken. Op die manier werkt de overheid actief aan de waardering van structuuronderdelen of opleidingen met een praktijkcomponent. Daarnaast verhoogt ze de betaalbaarheid en de toegankelijkheid van het secundair onderwijs zodat leerlingen hun schoolloopbaankeuzes kunnen maken ongehinderd door hun sociaaleconomische situatie.
Het komt de Vlaamse Regering toe de clusters van structuuronderdelen of opleidingen die voor extra financiering in aanmerking komen en hun gewicht te bepalen, op basis van drie criteria.
Om de kosten in structuuronderdelen en opleidingen van de tweede en derde graad in het gewoon secundair onderwijs, in opleidingsvorm 4 in het buitengewoon onderwijs alsook voor de integratie- en kwalificatiefase in opleidingsvorm 3 in het buitengewoon onderwijs effectief te doen dalen, kan de Vlaamse Regering bijkomende randvoorwaarden opleggen.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State worden elementen van het financieringsmechanisme in de bepaling opgenomen (afbakening doelgroep, toekenning op basis van indeling in clusters, hantering van basisbedrag per leerling volgens cluster). Ook de machtigingen aan de Vlaamse Regering worden nauwkeuriger omschreven. De regering houdt bij het vastleggen van de structuuronderdelen of opleidingen die deze bijkomende financiering verkrijgen, rekening met de kostprijs, de doorstroomkansen naar de arbeidsmarkt of naar het hoger onderwijs en de maatschappelijke relevantie.

Bij de opsomming van de criteria wordt ‘minstens’ geschrapt, waardoor het om drie duidelijk afgebakende criteria gaat. De delegatie aan de Vlaamse Regering die voorzien wordt, wordt in die zin decretaal beter omlijnd.
Doel blijft in ondersteuning te voorzien voor structuuronderdelen of opleidingen met een sterke praktijkcomponent en vaak hogere kosten, die bovendien een belangrijke rol spelen in de aansluiting tussen onderwijs en samenleving.

Er wordt bijkomend bepaald dat de Vlaamse Regering bijkomende maatregelen kan nemen om de transparantie van de bijdrageregeling te verhogen

Artikel 82

De scholengemeenschap is bevoegd om de eenheden inductie te verdelen over de scholen binnen de scholengemeenschap. De verdelingscriteria worden onderhandeld in het bevoegde lokaal onderhandelingscomité van de scholengemeenschap.

De nodige criteria dienen vastgelegd te worden om te bepalen wie als startende leraar kan worden beschouwd waardoor de nodige flexibiliteit voor de toekenning en invulling van de inductie wordt geboden. Niet alle starters hebben immers hetzelfde profiel of eenzelfde opleiding genoten waardoor het nuttig kan zijn om te kunnen differentiëren in het aanbieden van extra aanvangsbegeleiding. Ook wie een tijd uit onderwijs was, kan op die manier aanvangsbegeleiding krijgen. Er kunnen ook afspraken gemaakt worden over hoe de inductie concreet georganiseerd wordt binnen de scholen.

Het staat de scholen binnen de scholengemeenschap vrij om eventueel verdere afspraken te maken over de wijze waarop de verschillende scholen de eenheden inductie toekennen aan startende personeelsleden.

Scholengemeenschappen krijgen de mogelijkheid om een deel van hun eenheden inductie over te dragen naar een andere scholengemeenschap. Deze overdracht is enkel mogelijk als voor alle starters binnen de scholengemeenschap eenheden inductie werden aangewend.

Artikel 83

In dit artikel werd twee keer min of meer dezelfde zin opgenomen. Dit wordt rechtgezet door één van de twee zinnen schrappen.

Artikel 84

Dit artikel voert vooreerst een technische correctie door. Er was al voorzien dat leerlingen in de tweede graad van het gewoon secundair onderwijs bij persoonlijke omstandigheden mits toestemming van de directie een slim apparaat konden gebruiken. De leerlingen van de tweede graad van OV4 van het buitengewoon secundair onderwijs waren echter vergeten en dit terwijl zij zich in dezelfde situatie bevinden. Daarom worden ze toegevoegd.

Met dit artikel wordt vervolgens ook het woord facultatieve opgeheven als adjectief bij de integratiefase. Een inschrijving van een leerling is afhankelijk van de keuze van de leerling en in deze zin steeds facultatief. De toevoeging facultatief is in die zin overbodig.

Artikel 85

Er wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd m.b.t. het peilingsonderzoek.

Artikel 86

Met internationaal vergelijkend onderwijsonderzoek waarbij prestaties worden gemeten wordt momenteel bedoeld:

- PISA (Programme for International Student Assessment)
- TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study)
- ICILS (International Computer and Information Literacy Study).

In het decreetsartikel wordt dit generiek benoemd. Dat betekent dat de bepaling zal van toepassing zijn op toekomstig internationaal vergelijkend onderwijsonderzoek met meting van leerlingenprestatie waar de Vlaamse Gemeenschap aan deelneemt.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de toetsen maar om de 4 tot 5 jaar georganiseerd worden bij een representatieve steekproef van scholen. Gemiddeld genomen neemt dit voor elke school die deelneemt ongeveer een halve dag onderwijstijd in beslag.

Er is daarnaast nog wat administratieve voorbereiding, waarbij de leerlingen niet zijn betrokken (inschrijvingsformulier invullen, ICT-infrastructuur testen, namenlijsten doorgeven, afstemmen met de onderzoekers en leerkracht/directievragenlijst invullen).

Over langere tijd bekeken is de tijdsinvestering per school zeer beperkt.
Scholen die deelnemen krijgen feedback, en op die manier levert hun tijdsinvestering hen nuttige informatie op

Artikel 87

In dit artikel worden enkele technische correcties doorgevoerd.
Ten eerste wordt de verwijzing naar het deeltijds beroepssecundair onderwijs opgeheven aangezien dit met de modernisering van het secundair onderwijs werd opgeheven.
Ten tweede wordt de verwijzing naar alternerende beroepsopleiding opgeheven, en vervangen door integratiefase. Conform de definitie van integratiefase in artikel 336, §1, 4°, wordt deze nog steeds beschouwd als een alternerende beroepsopleiding. Wel wordt consequent de benaming integratiefase ingeschreven. Dit is belangrijk om verwarring te vermijden met een project dat liep tot en met schooljaar 2024-2025 en als benaming alternerende beroepsopleiding had.

Artikel 88

Met dit artikel wordt de procedure voor het verkrijgen van permanent onderwijs aan huis gewijzigd in het secundair onderwijs.

Paragraaf 1 bepaalt de voorwaarden waaraan een leerling in het secundair onderwijs moet voldoen om aanspraak te kunnen maken op het recht op permanent onderwijs aan huis en op welke wijze ouders een aanvraag kunnen doen zodat hun kind dit recht kan worden toegekend. Ouders dienen zich bij deze

vraag te richten tot het begeleidend centrum voor leerlingenbegeleiding. Indien er nog geen begeleidend CLB is omdat het kind nog niet in een school is ingeschreven (als leerling die naar school gaat of als POAH-leerling) dan kiezen de ouders het dichtst bij de woonplaats gelegen CLB (rekening houdende met het onderwijsnet van keuze).

De doelgroep blijft dezelfde als in het verleden; de vraag kan zowel gesteld worden voor een kind dat nog niet gestart is met een onderwijstraject als voor een kind dat reeds over een IAC- of OV4-verslag beschikt.

Paragraaf 2 stelt dat de basis voor de beslissing omtrent permanent onderwijs aan huis ligt in het handelingsgericht diagnostisch traject dat met de leerling wordt doorlopen. De beslissing of permanent onderwijs aan huis het onderwijsaanbod is dat het meest beantwoordt aan de onderwijsnoden van het kind, wordt afgetoetst op basis van een aantal criteria. Deze criteria zijn in lijn met de eerdere behandeling van POAH-aanvragen door Zorgpunt van de Onderwijsinspectie.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State dat de machtiging opgenomen in de voorgelegde versie van het voorontwerp van decreet, in het licht van artikel 24, § 5, van de Grondwet er niet toe kan leiden dat de Vlaamse Regering bijkomende criteria vaststelt op grond waarvan het CLB het recht op permanent onderwijs aan huis toekent of bijvoorbeeld het vage criterium "contextfactoren" op een manier zou invullen dat er sprake is van een beperking van dat criterium, werd de verdere uitwerking van de criteria opgenomen in artikel 41.

De leerling dient niet te voldoen aan alle beoordelingselementen tegelijkertijd om het recht op POAH toegekend te krijgen. Er wordt ook geen weging gegeven aan de verschillende beoordelingselementen.

Het CLB dient zicht te geven op alle elementen van het beoordelingskader en vat dit in de beslissing die aan het IAC- of OV4-verslag wordt toegevoegd.

In de situaties waarbij POAH wordt toegekend, kan het gaan om leerlingen met een ernstig meervoudige beperking, maar de mogelijke doelgroep van POAH is ruimer. Het kan ook gaan om leerlingen met (een combinatie van) een ernstige medische of psychische problematiek die ertoe leidt dat onderwijs op school volgen voor de leerling niet mogelijk is, waarbij deze problematiek door een arts wordt beschreven. In situaties waarbij het gaat om een leerling met een emotionele of gedragsstoornis wordt het medisch attest opgemaakt op basis van een door een multidisciplinair team aangeleverde diagnostiek, met inbegrip van een psychiatrisch onderzoek, zoals bepaald in artikel 259, §1, 3° van de Codex Secundair Onderwijs.

In paragraaf 2, 1°, wordt beschreven welke elementen vanuit de behoeften van de leerling ertoe kunnen leiden te besluiten dat de leerling slechts een beperkt onderwijsaanbod aankan waarbij POAH dan wordt beoordeeld als meest passend aanbod voor die leerling.

De betrokken leerling kan al naar school gegaan zijn. In die situatie moet de school voldoende kunnen aantonen dat alle mogelijke maatregelen werden genomen om aan de onderwijsbehoeften van de leerling te voldoen, maar POAH als best passend aanbod om aan de onderwijsbehoeften van de leerling tegemoet te komen, wordt beoordeeld. Het niet volstaan van de reeds door de school genomen maatregelen wordt mee in rekening gebracht bij het afwegen van de beslissing voor het toekennen van het recht op POAH. De school bezorgt hiertoe een verklaring van de klassenraad waaruit blijkt welke hindernissen de leerling ondervond bij het volgen van onderwijs op school en de manier waarop de school heeft geprobeerd tegemoet te komen aan de behoeften van de leerling.

Leerlingen die eerder een vrijstelling van leerplicht hadden en die nu evolueren naar een beperkt onderwijsaanbod kunnen in aanmerking komen voor POAH.

Paragraaf 2, 2°, stelt de veiligheid van de leerling voorop en geeft weer welke context dit in een school vereist.

Het kan hierbij gaan om de veiligheid die gerelateerd is aan de medische conditie van de leerling, zoals wanneer een leerling te kampen heeft met ademhalings- of slikproblemen. Vaak zal het hierbij echter gaan om een combinatie van medische problemen die de complexiteit of nood aan zorg te hoog kunnen maken waardoor de leerling niet naar school kan.

Het veiligheidsaspect kan ook gerelateerd zijn aan een gedragsstoornis en van dien aard zijn dat er sprake is van gedrag waarmee de leerling zichzelf en anderen regelmatig ernstig in gevaar brengt.

In paragraaf 2, 3°, wordt ingegaan op situaties waarbij de leerling zich omwille van zijn medische of psychische conditie niet fysiek naar school kan verplaatsen. Deze situatie van onuitvoerbaarheid kan als een redelijk argument ingebracht worden bij de beoordeling van de aanvraag voor POAH.

Praktische elementen omtrent het vervoer van de leerling naar school, zoals de duurtijd van de verplaatsing worden hierbij niet in rekening gebracht als bepalend element.

Paragraaf 2, 4°, geeft aan dat er contextfactoren kunnen in rekening worden gebracht. Naar aanleiding van het VTC-advies 2026/030 van 31 maart 2026 (bij een ontwerp van besluit waarin de contextfactoren eerst opgenomen waren) worden contextfactoren gedefinieerd als volgt: ‘feitelijke of organisatorische omstandigheden die, gelet op hun samenhang met de vastgestelde criteria, relevant zijn voor de beoordeling van een individuele situatie’. Deze contextfactoren kunnen enkel meegenomen worden bij de beoordeling in combinatie met één of meerdere van de elementen zoals beschreven in bovenstaande paragrafen. Tegelijkertijd wordt ook beschreven dat er elementen zijn die een tegenindicatie kunnen vormen om het recht op POAH toe te kennen.

In concreto betekent dit dat het capaciteitstekort in een regio in scholen voor buitengewoon onderwijs geen contextfactor is die in rekening kan worden gebracht om het recht op POAH toe te kennen.

In paragraaf 2, tweede lid, wordt beschreven dat het CLB, na afweging van de verschillende beoordelingselementen, komt tot een motivatie en deze opneemt in het document dat samen met het specifieke medisch attest van de arts-specialist wordt toegevoegd aan het IAC- of OV4-verslag van de leerling.

Het stellen van vragen ter verduidelijking van de invulling van de criteria is mogelijk, alsook verdere aanvullingen van het dossier.

In het kader van een vraag tot verlenging kan een negatieve evolutie in de medische of psychische toestand van de leerling waarbij geen verbetering wordt verwacht, mee in rekening worden gebracht.

De gegevens van leerlingen kunnen gevoelige gegevens zijn, in de zin van artikel 9, eerste lid, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

De rechtsgronden voor de verwerking van persoonsgegevens zijn die die voor de verwerkingen noodzakelijk zijn om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust, vermeld in artikel 6, lid 1, c) van de algemene verordening gegevensbescherming en voor het algemeen belang, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het betreft de wettelijke verplichting om het recht op onderwijs aan huis toe te kennen aan leerlingen en zo het recht op onderwijs te garanderen voor deze leerlingen.

De bepaling beoogt niet andere gegevens te verwerken, dan degene die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taak van het CLB in het kader van toekennen van het recht op permanent onderwijs aan huis. Het kan gaan om gegevens over de gezondheid.

De verwerkingen van deze persoonsgegevens zijn noodzakelijk voor het verstrekken van onderwijs aan de betrokkene in uitvoering van het recht op (permanent) onderwijs (aan huis), wat een zwaarwegend algemeen belang is.

Gegevensverwerking in functie van een multidisciplinair dossier, opgemaakt door een CLB, is geregeld in artikel 10 van het decreet van 27 april 2018 betreffende leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. In het artikel 118 dienen bijgevolg geen nadere bepalingen omtrent gegevensverwerking te worden opgenomen (VTC-advies 2026/030 van 31 maart 2026)

Paragraaf 3 bepaalt dat om voldoende rekening te houden met de verdere ontwikkeling van het kind en de eventueel wijzigende onderwijs- en zorgnoden, het recht op permanent onderwijs voor maximaal drie schooljaren wordt toegekend. De toekenning is een recht, geen verplichting. De leerling kan dus ook nog altijd (terug) naar school gaan, ondanks zijn recht op permanent onderwijs aan huis.
Het recht op permanent onderwijs aan huis kan verlengd worden op basis van een nieuwe aanvraag door de ouders. Er wordt bekeken in hoeverre er een evolutie bij de leerling is waaruit zou blijken dat permanent onderwijs aan huis niet langer het meest passende onderwijsaanbod voor de leerling is. Indien er

geen evolutie is, kent het centrum voor leerlingenbegeleiding de verlenging toe. Indien er evolutie wordt vastgesteld, zal er een grondige heroverweging van de vraag gebeuren. Het toegekende recht op permanent onderwijs aan huis loopt in ieder geval af op het einde van het buitengewoon secundair onderwijs.

Een uitzondering hierop vormt de toekenning op basis van een gedragsstoornis waarbij jaarlijks een beslissing door het CLB en een medisch attest van een arts-specialist vereist is.

Paragraaf 4 bepaalt de termijn waarbinnen het centrum voor leerlingenbegeleiding een beslissing dient te nemen over de vraag tot het toekennen van het recht op permanent onderwijs aan huis.

Paragraaf 5 voorziet de mogelijkheid tot bemiddeling bij onenigheid over de beslissing van het centrum voor leerlingenbegeleiding over de aanvraag. Aangezien de beslissing tot permanent onderwijs aan huis wordt toegevoegd aan het IAC- of OV4-verslag, is de klachtenprocedure zoals voorzien bij onenigheid over de opmaak of inhoud van een IAC- of OV4-verslag, van toepassing.

Paragraaf 6 behandelt het recht op inschrijving van de leerling die permanent onderwijs aan huis werd toegekend.

POAH-leerlingen, voor wie het CLB een gunstige beslissing heeft genomen, hebben onverkort recht op inschrijving in de dichtste school voor buitengewoon onderwijs die het passende type en de opleidingsvorm van hun IAC-verslag of OV4-verslag aanbiedt van het officieel of vrij onderwijs om permanent onderwijs aan huis te krijgen.

Voor de types 4, 6 en 7, in combinatie met de 4 mogelijke opleidingsvormen waar het aanbod qua spreiding beperkt is, geldt er een uitzondering: deze POAH-leerlingen kunnen ook terecht in de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs van het officieel of vrij onderwijs, ongeacht het type en de opleidingsvorm die er aangeboden worden om permanent onderwijs aan huis te krijgen.

In een verderaf gelegen school kunnen POAH-leerlingen zich nog steeds inschrijven als regelmatige leerling. Het is echter een gunst van de school in dat geval, geen (onverkort) recht op inschrijving. De verder gelegen school kan de inschrijving van de POAH-leerlingen weigeren omdat ze niet de meest dichtstbijzijnde school is.

Paragraaf 7 stelt dat om de rechten van huidige reeds ingeschreven POAH-leerlingen te garanderen, er ook wordt voorzien in een overgangsmaatregel voor de leerlingen die voor het huidige en/of volgende schooljaren een recht op permanent onderwijs aan huis werden toegekend door Zorgpunt van Onderwijsinspectie, zodanig dat deze leerlingen hun recht nog kunnen blijven laten gelden naar analogie met de duurtijd van de toekenningen volgens de nieuwe procedure.

Leerlingen aan wie POAH toegekend was voor 1 september 2026, behouden dit recht. In principe voor de duurtijd toegekend door de inspectie maar met een

maximum van drie schooljaren na 2025-2026 en evident uiterlijk tot het einde van het onderwijsniveau. Als de door Onderwijsinspectie toegekende periode afloopt op het einde van het schooljaar 2026-2027 kan de periode door het CLB met één jaar verlengd worden zonder een overweging ten gronde.

Paragraaf 8 stelt dat de toepassing door de CLB's van de nieuwe regeling vanaf het schooljaar 2026-2027 gemonitord wordt. In het schooljaar 2027-2028 volgt dan een evaluatie van het nieuwe systeem. Het blijft immers de bedoeling dat ook in het nieuwe systeem enkel beslist wordt tot permanent onderwijs aan huis voor die leerlingen waarvoor dit de meest aangewezen oplossing is. Wanneer een leerling met minder ingrijpende maatregelen een passend onderwijsaanbod kan krijgen, dan is POAH geen aangewezen maatregel.

Artikel 89

Met dit artikel wordt de evaluatie van het interactief afstandsonderwijs vervroegd naar het schooljaar 2026-2027. De evaluatie heeft dan betrekking op de implementatie van het interactief afstandsonderwijs tijdens een periode van drie schooljaren. Dit laat ook toe om tot een onderbouwde evaluatie te komen van het interactief afstandsonderwijs met het oog op eventuele voorstellen tot bijsturing die dan nog deze legislatuur kunnen uitgevoerd worden.

Artikel 90

De beoordeling van vervangende minimumdoelen waarvoor het schoolbestuur gelijkwaardigheid aanvraagt, gebeurt aan de hand van een reeks criteria. Aan die criteria worden een aantal wijzigingen aangebracht, onder meer rekening houdend met de nieuwe minimumdoelen basisonderwijs die op 18 juli 2025 zijn goedgekeurd. De criteria moeten, ook voor vervangende minimumdoelen, nog meer de balans waarborgen tussen onderwijskwaliteit en vrijheid van onderwijs en dat in het belang van zowel de onderwijsinrichter als de leerling.

Artikel 91

Het besluit van de Vlaamse Regering dat de modaliteiten voor leerplannen regelt, kan enkel bepalingen opnemen met betrekking tot de goedkeuring en de indiening van leerplannen. Omdat er geen decretale rechtsgrond bestaat voor het aantekenen van een beroep door de indiener van een leerplan tegen een beslissing van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen kunnen hiervoor geen bepalingen opgenomen worden in bovengenoemd besluit van de Vlaamse Regering.
Deze artikels voorzien een rechtsgrond die de Vlaamse regering machtigt om de beroepsprocedure te bepalen ten aanzien van een door de indiener betwiste beslissing.
De binnen de huidige regelgeving bestaande praktijk dat tegen een omstreden leerplanbeslissing administratief beroep mogelijk is, zal zodoende bestendigd worden.

Artikel 92

Vanaf schooljaar 2023-2024 wordt de HBO5-opleiding Verpleegkunde omgevormd en afgebouwd voor de cursisten die de opleiding voordien waren aangevat. Er werd voorzien dat gedurende de schooljaren 2026-2027 en 2027-2028 de opleiding nog door één school per provincie zal worden ingericht.

Deze overgangsmaatregel werd beperkt gehouden, opdat scholen niet verplicht zouden worden om deze opleiding zo lang mogelijk in te richten. Zeker indien dit om maar enkele cursisten zou gaan.
Maar ondertussen blijkt dat de meeste scholen deze opleiding toch wensen in te richten tot de cursisten hun diploma behalen.
Bijkomend element dat deze overgang bemoeilijkt is dat sommige studenten die op 1 februari 2026 starten aan de laatste module (die 1 jaar duurt) misschien halverwege de module (namelijk in september) zouden moeten veranderen van school als hun school niet die school is die de opleiding nog aanbiedt. Halverwege een module veranderen schept problemen, aangezien de programma's tussen de scholen verschillend zijn.

Daarom wordt de overgangsregeling aangepast en wordt de keuze gelaten aan de scholen of ze willen blijven de uitdovende HBO5-opleiding verpleegkunde aanbieden. Hierbij moet wel gegarandeerd worden dat er per provincie minimum 1 school de opleiding nog aanbiedt.

Artikel 93

7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt hebben een semesterorganisatie. Ze kunnen enerzijds een duurtijd hebben van 1, 2 of 3 semesters en anderzijds zowel starten op de eerste lesdag van september als op de eerste lesdag van februari. Voor de 7de leerjaren van 1 of 3 semesters zijn momenteel twee data (15 januari en 15 mei) voorzien voor telling van het aantal regelmatige leerlingen dat de basis vormt voor financiering en normering. Op elke datum telt de leerling dan voor een halve eenheid. Het is logisch om deze regeling door te trekken naar de 7de leerjaren met 2 semesters ter vervanging van de enige teldatum 1 februari waar de leerling voor een volle eenheid wordt verrekend. Op die manier ontstaat eenvormigheid in de systematiek en wordt meer aansluiting bekomen bij feitelijke leerlingenfluctuaties doorheen het schooljaar.

Artikel 94

Dit artikel bepaalt dat de klassenraad voortaan beslist of een 19-jarige leerling kan toegelaten worden tot een structuuronderdeel van de eerste of de tweede graad. De maximumleeftijd van 25 jaar, en de bestaande uitzonderingen hierop, blijven behouden voor de derde graad.

Artikel 95

Wachtlijsten na de aanmeldingen worden efficiënter: als een kind 'opgevist' werd in een school van hogere voorkeur, kan dat kind geschrapt worden van de wachtlijsten in de scholen van lagere voorkeur.

Een voorbeeld: een ouder of leerling verwerft een plaats via de aanmeldingen in een school van derde keuze. Later komt er plaats vrij in de school van eerste keuze, waar de ouder of de leerling op intekent. Dan hoeft de school van tweede keuze die leerling niet meer te contacteren als er bij hen een plaats vrijkomt.

Inwerkingtreding: 1 september 2026 voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2027-2028.

Artikel 96

De definitie afstand bij de overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het secundair onderwijs wordt vereenvoudigd, zodat scholen zelf kunnen beslissen welke applicatie (bvb google maps, waze, …) ze gebruiken (punt 2°). Scholen moeten hierover duidelijk communiceren, op een voor iedereen toegankelijke manier. Ook moet de gekozen applicatie en werkwijze dan voor iedereen toegepast worden om zo de gelijke behandeling te garanderen. Er wordt ook een correctie in punt 1° in de verwijzing opgenomen, want het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, waarnaar verwezen wordt, wordt vanaf 1/6/2027 vervangen door het koninklijk besluit van 3 juni 2024 betreffende de code van de openbare weg.

Inwerkingtreding voor punt 1°:

1 juni 2027, datum waarop de nieuwe wegcode in werking treedt.

Artikel 97

De definitie afstand bij de overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het secundair onderwijs wordt vereenvoudigd, zodat scholen zelf kunnen beslissen welke applicatie (bvb google maps, waze, …) ze gebruiken (punt 2°). Scholen moeten hierover duidelijk communiceren, op een voor iedereen toegankelijke manier. Ook moet de gekozen applicatie en werkwijze dan voor iedereen toegepast worden om zo de gelijke behandeling te garanderen. Er wordt ook een correctie in punt 1° in de verwijzing opgenomen, want het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, waarnaar verwezen wordt, wordt vanaf 1//2027 vervangen door het koninklijk besluit van 3 juni 2024 betreffende de code van de openbare weg.

Inwerkingtreding voor punt 1°:

1 juni 2027, datum waarop de nieuwe wegcode in werking treedt.

Artikel 98

Wachtlijsten na de aanmeldingen worden efficiënter: als een kind 'opgevist' werd in een school van hogere voorkeur, kan dat kind geschrapt worden van de wachtlijsten in de scholen van lagere voorkeur.

Een voorbeeld: een ouder of leerling verwerft een plaats via de aanmeldingen in een school van derde keuze. Later komt er plaats vrij in de school van eerste keuze, waar de ouder of de leerling op intekent. Dan hoeft de school van tweede keuze die leerling niet meer te contacteren als er bij hen een plaats vrijkomt.

Inwerkingtreding: 1 september 2026 voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2027-2028.

Artikel 99

De definitie afstand bij de overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het secundair onderwijs wordt vereenvoudigd, zodat scholen zelf kunnen beslissen welke applicatie (bvb google maps, waze, …) ze gebruiken (punt 2°). Scholen moeten hierover duidelijk communiceren, op een voor iedereen toegankelijke manier. Ook moet de gekozen applicatie en werkwijze dan voor iedereen toegepast worden om zo de gelijke behandeling te garanderen. Er wordt ook een correctie in punt 1° in de verwijzing opgenomen, want het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, waarnaar verwezen wordt, wordt vanaf 1/6/2027 vervangen door het koninklijk besluit van 3 juni 2024 betreffende de code van de openbare weg.

Inwerkingtreding voor punt 1°:

1 juni 2027, datum waarop de nieuwe wegcode in werking treedt.

Artikel 100

De definitie afstand bij de overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het secundair onderwijs wordt vereenvoudigd, zodat scholen zelf kunnen beslissen welke applicatie (bvb google maps, waze, …) ze gebruiken (punt 2°). Scholen moeten hierover duidelijk communiceren, op een voor iedereen toegankelijke manier. Ook moet de gekozen applicatie en werkwijze dan voor iedereen toegepast worden om zo de gelijke behandeling te garanderen. Er wordt ook een correctie in punt 1° in de verwijzing opgenomen, want het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, waarnaar verwezen wordt, wordt vanaf 1/6/2027 vervangen door het koninklijk besluit van 3 juni 2024 betreffende de code van de openbare weg.

Inwerkingtreding voor punt 1°:

1 juni 2027, datum waarop de nieuwe wegcode in werking treedt.

Artikel 101

Als gevolg van de modernisering van het secundair onderwijs worden de namen van de studiebewijzen die in het secundair onderwijs worden uitgereikt door de toevoeging van "onderwijskwalificatie niveau 3" (OK3) en "onderwijskwalificatie niveau 4" (OK4), gewijzigd vanaf het schooljaar 2024-2025. Met het decreet van 14 juli 2023 werden de bepalingen over de diploma's secundair onderwijs in de algemene toelatingsvoorwaarden voor de opleiding Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs in lijn gebracht met deze nieuwe studiebewijzen. Maar de diploma's uitgereikt door de centra voor volwassenenonderwijs zullen tijdens het schooljaren 2025-2026 en 2026-2027 nog diploma's secundair onderwijs van voor de modernisering zijn (dus zonder de vermelding van OK3 of OK4). Dit zou betekenen dat deze gediplomeerden geen toegang zouden krijgen tot deze graduaatsopleiding. Om dit te vermijden, worden de diploma's secundair onderwijs, uitgereikt door een centrum voor volwassenenonderwijs tot en met schooljaar 2026-2027 toegevoegd worden aan de studiebewijzen die toelating geven tot de graduaatsopleiding Basisverpleegkunde.

Samenwerkingsverbanden kunnen beslissen om de organisatie van de toelatingsproef voor de graduaatsopleiding basisverpleegkunde niet meer zelf te organiseren maar gebruik te maken van de gezamenlijke toelatingsproef voor graduaatsopleidingen. Hiervoor moeten de scholen en hogescholen uit de samenwerkingsverbanden en hun associaties gegevens over natuurlijke personen die nog géén cursist zijn (en die dus nog niet geregistreerd zijn in de verschillende databanken) kunnen delen. De scholen, de hogescholen en de associaties worden daarom aangeduid als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke van deze gegevens. Momenteel aanvaarden de deelnemende instellingen het resultaat van de toelatingsproef voor de graduaatsopleidingen. Om unieke identificatie van deze personen mogelijk te maken is het gebruik van het rijksregisternummer aangewezen. Dit gebruik – dat voor cursisten wel de basis voor registratie in de databank DISCIMUS is – kan echter niet zonder wettelijke grond. De decreetgever heeft de mogelijkheid hiervoor een wettelijke grond te verschaffen, hierbij uiteraard geen afbreuk doend aan de wetgeving met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens en het gebruik van het rijksregisternummer. Er zijn hiervoor reeds voorgaande precedenten (cf. decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg – artikel 12, 1°). De uitwisseling van deze gegevens is dus noodzakelijk opdat de betrokken onderwijsinstellingen kunnen vaststellen welke kandidaat-cursisten toegelaten kunnen worden. Het gebruik van het rijksregisternummer maakt daarna de koppeling mogelijk met de Databank Hoger Onderwijs als natuurlijke personen via die weg ook effectief toelating krijgen tot het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is de verwijzing naar de algemene verordening gegevensbescherming geschrapt.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State kan worden meegegeven dat de termijn waarbinnen het register wordt bewaard dezelfde is als deze die al voorzien is voor de andere graduaatsopleidingen. De graduaatsopleiding basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs behoort tot het hoger

onderwijs, maar wordt ingericht door secundaire scholen, in samenwerking met een hogeschool. Al de andere graduaatsopleidingen worden aangeboden door de hogescholen, en voor deze opleidingen organiseren de hogescholen gezamenlijk de afwijkende toelatingsproef. Hiervoor leggen de associaties en de hogescholen een register aan – zie artikel II.179/1 van de Codex Hoger Onderwijs – om de gegevens over de deelnemers aan de proef uit te wisselen.
Tot dit schooljaar organiseren de secundaire scholen elk individueel een toelatingsproef voor de graduaatsopleiding basisverpleegkunde, maar de scholen willen toetreden tot de gezamenlijke toelatingsproef van de andere graduaatsopleidingen. Om dit mogelijk te maken moet er een machtiging voor de gegevensuitwisseling worden voorzien, wat met dit ontworpen artikel gebeurt. De tekst ervan is identiek als deze voor de andere graduaatsopleidingen aangezien het gaat om dezelfde toelatingsproef. Ook daar is de termijn van 10 jaar opgenomen

Inwerkingtreding:

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt de datum van inwerkingtreding voor het volledig artikel bepaald op 1 september 2026.

Artikel 102

Overleg tussen AHOVOKS en het agentschap Justitie en Handhaving (J&H) resulteerde in een gemeenschappelijk gedragen voorstel in antwoord op de vraag naar een duurzame verankering van de leerloopbaanbegeleiding aan gedetineerden, met een bewuste en expliciete focus op het toeleiden van gedetineerden naar een gericht aanbod van de examencommissie in functie van het behalen van een diploma secundair onderwijs. Uit de gegevens van J&H blijkt immers dat slechts 1 op 4 van de gedetineerden met een leervraag een diploma secundair onderwijs heeft. De afbakening tot deze doelgroep past in het beleid van deze Vlaamse Regering om in te zetten op kortgeschoolden én kan worden ingepast in de (bestaande) opdracht van de Examencommissie Secundair Onderwijs.

Voor het opzetten van een effectieve dienstverlening is een structurele samenwerking nodig tussen de Examencommissie Secundair Onderwijs en de detentiecentra, met het oog op het organiseren van examens die leiden tot studiebewijzen van de 1e graad, 2e graad en 3e graad secundair onderwijs. Via een protocol tussen de Examencommissie (georganiseerd door AHOVOKS) en het Agentschap Justitie en handhaving kunnen praktische zaken m.b.t. deze samenwerking geconcretiseerd worden.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt het protocol ingezet om praktische regelingen te treffen en de samenwerking met het Agentschap Justitie en Handhaving uit te tekenen. Dit protocol bevat de nodige afspraken om te beantwoorden aan de setting waarin gedetineerden examens afleggen, nl. in penitentiaire instellingen, en deze examens dus organisatorisch voor hen haalbaar te maken. Die setting maar ook de doelgroep zijn immers uitzonderlijk voor een onderwijsinstantie van de Vlaamse overheid die de examencommissie, gevestigd in Brussel, is. Dat die setting ressorteert onder Justitie maakt dat ook

die Vlaamse overheid betrokken is en dat de figuur van een “protocol” wordt aangewend om een en ander te formaliseren.

Om tegemoet te komen aan de Raad van State is er dus bewust gekozen om enkel praktische regelingen in het protocol in te schrijven en geen afwijkingen voor de deelnemers te regelen. Er kan alleszins geen sprake zijn van ongelijke behandeling of regelschending.

Inwerkingtreding: ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt de datum van inwerkingtreding bepaald op 1 september 2026.

Artikel 103

De Examencommissie organiseert op permanente basis examens om getuigschriften en diploma's te verstrekken die gelijkwaardig zijn aan het voltijds secundair onderwijs. Op die manier biedt ze kandidaten een 2e of alternatieve kans op het behalen van een studiebewijs.

De Examencommissie evalueert summatief. Dat wil zeggen dat ze in één examen per vak(onderdeel) oordeelt of kandidaten de onderwijsdoelen in voldoende mate beheersen. Anders dan scholen of centra voor volwassenenonderwijs geeft de Examencommissie geen lessen of begeleiding en oordeelt ze niet over het leer- en ontwikkelingsproces van de kandidaten. De Examencommissie doet dus niet aan permanente evaluatie of procesevaluatie. Er worden ook geen projectweken of themadagen georganiseerd waarbij doelen geëvalueerd worden.

Voor elk structuuronderdeel dat de Examencommissie organiseert, wordt een examenprogramma opgesteld en dit werd tot voor kort goedgekeurd door Onderwijsinspectie, zoals voorzien was in de codex secundair onderwijs, Art.256/3. In de toekomst wordt deze advisering geschrapt en zullen de ontwikkelde examenprogramma’s van rechtswege goedgekeurd zijn.

De structuuronderdelen zijn identiek aan deze van het gewoon secundair onderwijs. Voor elk vak binnen een examenprogramma wordt een vakfiche opgesteld waarin de leerinhouden beschreven staan die gekoppeld zijn aan de desbetreffende (specifieke) eindtermen en beroepskwalificaties. De vakfiches vormen een belangrijk hulpmiddel voor de kandidaten om examens zelfstandig voor te bereiden en zijn een leidraad voor de toetsontwikkeling.

Zowel bij het selecteren van de structuuronderdelen als bij de samenstelling van de examenprogramma’s met de vakken houdt de Examencommissie rekening met haar specifieke context en de criteria zoals omschreven in de codex secundair onderwijs, artikel 256/3.

De Examencommissie vindt alle onderwijsdoelen die vastgelegd zijn door de Vlaamse overheid heel belangrijk voor de ontwikkeling van elke jongere en wil ook de gelijkwaardigheid met de studiebewijzen secundair onderwijs garanderen. Bij de selectie van de studierichtingen kiest ze dan ook voor die richtingen waar zo maximaal mogelijk alle onderwijsdoelen kunnen getoetst worden. Dit heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat opleidingen binnen de dubbele finaliteit en de

arbeidsmarktfinaliteit nauwelijks in het aanbod van de Examencommissie opgenomen zijn omwille van de grote praktijkcomponent.

In de geselecteerde studierichtingen toetst de Examencommissie dan ook zo maximaal mogelijk de opgelegde onderwijsdoelen en garandeert ze met valide en betrouwbare examens de gelijkwaardigheid van haar getuigschriften en diploma's met de studiebewijzen uit het reguliere secundair onderwijs. Ze stelt echter vast dat ze een beperkt aantal doelen onvoldoende valide en betrouwbaar kan evalueren via summatieve toetsing. Het gaat om doelen die men alleen in een schoolse context kan realiseren of die doorgaans via permanente evaluatie of projectwerking doorheen een langere periode worden getoetst.

Concreet gaat het om een beperkt aantal doelen van de sleutelcompetenties sociaal-relationele competenties (bv. de leerlingen gaan in interactie met elkaar), cultureel bewustzijn (bv. een artistiek en creatief proces doorlopen), lichamelijke en geestelijke gezondheid (bv. de typische eindtermen lichamelijke opvoeding), leren leren (inzetten van leer- en regulatiestrategieën, gebruik school- en vaktaal). Deze laatste komt impliciet aan bod maar wordt niet expliciet geëvalueerd zoals in een schoolse context. Ook levensbeschouwing komt niet voor in de studierichtingen van de Examencommissie. Onderwijsinspectie erkent de problematiek en geeft dit ook aan in haar laatste advisering van de examenprogramma's en vakfiches (2025) maar stelt ook vast dat er geen regelgevend kader is waardoor dit bij de vijfjaarlijkse doorlichtingen (volgende voorzien vanaf 2027) mogelijk tot problemen kan leiden. Voor de 1e graad werd er eerder reeds een decretale afwijking op de basisopties voor de Examencommissie ingeschreven (codex secundair onderwijs, artikel 256/3 §3).

Via een decretale kapstok en een bijhorend besluit dat de doelen oplijst is er voor alle partijen duidelijkheid en wordt er rekening gehouden met de unieke context van de Examencommissie zonder dat dit de gelijkwaardigheid en kwaliteit van de studiebewijzen in het gedrang brengt.

Inwerkingtreding: dit artikel heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2026. Afwijking van de standaarddatum van 1 september 2026 omdat de Onderwijsinspectie de examenprogramma's en vakfiches goedkeurde met ingang van gebruik 1 januari 2026.

In functie van een doorlichting in 2027 door onderwijsinspectie zal teruggekeken worden naar de werking vanaf januari 2026, gezien de Examencommissie niet met schooljaren maar met kalenderjaren werkt en de Inspectie ook het jaar voorafgaand aan de doorlichting in kaart brengt. Vandaar invoering met terugwerkende kracht.

Artikel 104

Binnen de Examencommissie wordt er niet gewerkt met ziekteattesten, treinattesten,… om een afwezigheid al dan niet te wettigen. Via het examenreglement wordt via het toekennen van een aantal niet-deelnames het ongewettigd afwezig zijn beperkt getolereerd alvorens tot uitschrijving over te gaan. Het is niet wenselijk om een kandidaat reeds bij één ongewettigde afwezigheid op een examen te straffen maar het is wel noodzakelijk om een duidelijk afgebakend afsprakenkader te hebben om absenteïsme tegen te gaan.

Immers, wanneer kandidaten niet komen opdagen is dit ten nadele van de beschikbare plaatsen voor andere kandidaten en is dit nefast voor de interne planning en organisatie van de examens.

Via deze technische aanpassing wordt duidelijker gesteld dat het begrip ongewettigde afwezigheid binnen de context van de examencommissie een geëigende invulling krijgt die verschilt van de schoolcontext.

Momenteel is het volgende opgenomen in het Examenreglement dat de kandidaten bij inschrijving ondertekenen:

"Artikel 30
Kandidaten kunnen maximum 4 keer per kalenderjaar de status 'niet-deelname' krijgen. Bij een vijfde niet-deelname worden kandidaten 2 maanden geschorst. De gevolgen zijn:

- uitgeschreven uit de studierichting
- uitgeschreven voor alle geplande examens
- Kandidaten moeten zich na de schorsing weer inschrijven voor een studierichting en opnieuw inschrijvingsgeld betalen."

Artikel 105

In dit artikel wordt een aanpassing gedaan door de verwijzing naar alternerende beroepsopleiding te wijzigen naar integratiefase. Ook wordt de verwijzing naar het modulair stelsel van het buitengewoon onderwijs opgeheven, omdat dit werd opgeheven met de uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs.

Artikel 106

Scholen die opleidingen land- en tuinbouw aanbieden, kunnen recht hebben op een teeltleider. Teeltleiders staan in voor de verzorging van culturen, de serres en de veestapel van de school.

Met dit artikel gebeuren er twee technische correcties in het artikel over de berekeningswijze van de teeltleiders in het buitengewoon secundair onderwijs.

De verwijzing naar studiegebieden wordt opgeheven omdat deze zijn opgeheven met de uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs.

Verder wordt ook de verwijzing naar de tweede en derde graad opgeheven; immers, enkel in de tweede en derde graad is er een indeling in studiedomeinen, waardoor dit reeds geïmpliceerd is in de verwijzing naar het studiedomein land- en tuinbouw. De berekening van de teeltleiders houdt voor opleidingsvorm 4 dus rekening met alle opleidingen uit de tweede en derde graad (inclusief zevende leerjaren) van het studiedomein land- en tuinbouw, voor zover er praktijkvakken worden aangeboden.

Artikel 107

In dit artikel wordt een aanpassing gedaan door de verwijzing naar alternerende beroepsopleiding te wijzigingen naar integratiefase. Ook wordt de verwijzing naar het modulair stelsel van het buitengewoon onderwijs opgeheven, omdat dit werd opgeheven met de uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs.

Artikel 108

In dit artikel dat over personeel ten laste van het werkingsbudget wordt de verwijzing naar het artikel X/4.1 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 over het extra werkingsbudget opgenomen.

Artikel 109

Het woord facultatieve als adjectief bij de integratiefase wordt opgeheven. Een inschrijving van een leerling is afhankelijk van de keuze van de leerling en in deze zin steeds facultatief. De toevoeging facultatief is in die zin overbodig.

Artikel 110

Het woord facultatieve als adjectief bij de integratiefase wordt opgeheven.

Artikel 111

Het woord facultatieve als adjectief bij de integratiefase wordt opgeheven.

Artikel 112

Met de uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs werden de standaardtrajecten duaal leren in het gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs stelselmatig opgenomen in de curriculumdossiers. Met de volledige uitrol van de modernisering wordt het instrument standaardtraject niet meer gebruikt in het gewoon secundair onderwijs en buso OV4. Er worden in de Codex een aantal aanpassingen gedaan door de verwijzing naar standaardtraject te schrappen.

Gelijktijdig met de uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs werden een aantal artikels rond duaal leren buiten werking gesteld, conform artikel 357/19/1 en artikel 357/5, paragraaf 2. Er worden een aantal aanpassingen gedaan door de bepalingen die geen uitvoering meer hebben weg te schrijven uit de Codex Secundair Onderwijs.

Artikel 113

Er wordt een verwijzing naar standaardtrajecten opgeheven.

Artikel 114

Er worden twee paragrafen zonder voorwerp opgeheven. De verwijzingen naar standaardtrajecten wordt opgeheven, behoudens in paragraaf 4 van het

betrokken artikel 357/7. Deze paragraaf over de plaats van het levensbeschouwelijk onderricht binnen het duale stelsel zal via aparte decreetgeving (over de centra voor deeltijds onderwijs) worden bijgestuurd, wat de gelegenheid biedt om dan in één beweging ook in paragraaf 4 de bepaling over het standaardtraject te schrappen.

Artikel 115

Er wordt een paragraaf zonder voorwerp opgeheven.

Artikel 116

Een aantal bepalingen zonder voorwerp worden opgeheven.

Artikel 117

Enkele verwijzingen naar standaardtrajecten worden aangepast.

Artikel 118

Een verwijzing naar standaardtrajecten wordt vervangen door een verwijzing naar curriculumdossiers.

Artikel 119

Er worden een aantal aanpassingen gedaan omdat er enkel in OV3 nog gewerkt wordt met standaardtrajecten. Een aantal bepalingen zonder voorwerp worden opgeheven.

Artikel 120

Met dit artikel worden Een aantal bepalingen zonder voorwerp opgeheven.

Hoofdstuk 11. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Artikel 121

In artikel I.3 van de Codex Hoger Onderwijs wordt de bijna-beursgrens opnieuw vastgelegd in functie van een wijziging van het indexeringsmechanisme.

Om het recht op een studietoelage te kunnen berekenen, wordt rekening gehouden met verschillende parameters die jaarlijks geïndexeerd worden.
Een bijna-beursstudent ontvangt geen studietoelage, maar het referentie-inkomen van deze student ligt een bepaald (beperkt) bedrag boven de financiële maximumgrens, bepaald in de regelgeving betreffende de studietoelagen. Deze bijna-beursgrens wordt momenteel geïndexeerd op basis van de gezondheidsindex van september. Daardoor is het exacte bedrag dat de grens uitmaakt pas gekend tegen eind oktober. Dit is de laatste parameter die ontbreekt om het recht op bijna-beurstarief te kunnen berekenen.

Het feit dat deze parameter zo laat beschikbaar is, gaat in tegen de rechtszekerheid en zorgt voor administratieve werklast. Er worden immers al vanaf juli beslissingen genomen met betrekking tot het toekennen van een studietoelage en het recht op het bijna-beurstarief. Momenteel wordt voor die eerste beslissingen rekening gehouden met het bedrag van het vorige academiejaar. Zodra de bijna-beursgrens geïndexeerd en dus bekend is, moet worden nagegaan of eerdere beslissingen herzien moeten worden. Op het moment dat deze parameter bekend is, zijn echter al ruim 40.000 beslissingen genomen. Dit zorgt voor hinder, zowel voor de bevoegde dienst als voor de betrokken studenten. De Vlaamse Infolijn ontvangt de eerste weken van het academiejaar heel wat vragen van studenten en ouders die willen weten wanneer de bijna-beursgrens bekend zal zijn.

Het is daarom aangewezen om het indexeringsprincipe van de bijna-beursgrens gelijk te trekken met de indexering van de inkomensgrenzen en toelagebedragen van de studietoelagen. Ook die bedragen zijn gebaseerd op de gezondheidsindex, maar hanteren december als referentiemaand. Dat zorgt ervoor dat het bedrag al eerder bekend is.

Deze wijziging is een vereenvoudiging. Daarom wordt het startbedrag in het betrokken artikel gebaseerd op de bijna-beursgrens van academiejaar 2024-2025. Voor dat academiejaar bedroeg die 3.900 euro, een bedrag dat nog werd vastgelegd op basis van de huidige regelgeving.

In dit artikel wordt verwezen naar de manier waarop dit bijna-beursbedrag geïndexeerd wordt.

Dit artikel voert ook definities in voor de federale welzijnswet, de preventieadviseur psychosociale aspecten en de vertrouwenspersoon personeel. Hierdoor wordt de leesbaarheid van de artikelen in verband met grensoverschrijdend gedrag vergemakkelijkt.

Inwerkingtreding: punt 1° treedt in werking op 1 juli 2026 en is van toepassing vanaf academiejaar 2026-2027. Vanaf juli worden beslissingen genomen met betrekking tot academiejaar 2026-2027, vandaar de keuze voor 1 juli 2026 als ingangsdatum. De aanpassing is van toepassing op de indexering van het bijna-beursbedrag vanaf academiejaar 2026-2027. De parameters voor alle voorgaande academiejaren blijven ongewijzigd.

Artikel 122

Artikel III.19 van de Codex Hoger Onderwijs omschrijft de opdrachten van de Hogere Instituten voor Schone Kunsten. Deze instituten worden opgericht met als doel ‘posthogeschoolvormingen te organiseren inzake de opleidingen van de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunst en Muziek en podiumkunsten’. De Vlaamse Regering sluit met deze instituten een vijfjaarlijkse beheersovereenkomst af, waarin de opdrachten nader worden bepaald. In de beheersovereenkomst met het Orpheus Instituut is opgenomen dat ze wetenschappelijk onderzoek dient uit te voeren, maar dit wordt niet

geëxpliciteerd in de Codex Hoger Onderwijs. Dit creëert 2 problemen voor het Orpheus Instituut.

Ten eerste oordeelde de federale overheid dat het instituut niet in aanmerking komt voor een gedeeltelijke vrijstelling van de doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor de onderzoekers die het tewerkstelt, dit in tegenstelling tot universiteiten en hogescholen. Deze problematiek stelde zich ook voor de 3 instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening, vermeld in artikel II.19, II.20 en II.21. Voor deze instellingen werd via het decreet van 1 maart 2019 geëxpliciteerd dat ze voor hun opdrachten worden beschouwd als universiteit, waardoor ze wel kunnen genieten van deze vrijstelling. De voorliggende wijziging aan de opdrachten van het Orpheus Instituut beoogt hetzelfde resultaat en is een regularisatie van de bestaande situatie.

Daarnaast komt het Orpheus Instituut niet in aanmerking voor financiering in het kader van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen, aangezien artikel 17 van het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid bepaalt dat het FWO financiële steun geeft aan 'fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines in de Vlaamse universiteiten en hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek'. Door toevoeging van het verrichten van wetenschappelijk onderzoek als opdracht van het Orpheus Instituut, zal het in de toekomst wel in aanmerking komen.

De expliciete opname van de wetenschappelijke opdracht in de Codex Hoger Onderwijs houdt in se geen wijziging in van het statuut van het instituut, maar bevestigt zijn wetenschappelijke opdracht, zoals reeds jaren opgenomen in de beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering.

Artikel 123

De Vlaamse Hogescholenraad vraagt om de Engelse vertaling van 'hogeschool' die is opgenomen in artikel II.4 van de Codex Hoger Onderwijs te schrappen.

In dit artikel is namelijk opgenomen "De benaming hogeschool wordt vertaald als University College." De hogescholen wensen in de toekomst als vertaling "University of Applied Sciences (and Arts)" te kunnen gebruiken.

Als argumentatie voor deze aanpassing stelt de Vlaamse Hogescholenraad dat:
- de term "College" voor hogescholen in internationale context niet wordt gebruikt en dus aanleiding geeft tot verwarring;
- de benaming zelden of nooit gebruikt wordt door andere Europese hogeronderwijsinstellingen met een gelijkaardige opdracht, wat een nadeel is voor de profilering van de Vlaamse hogescholen ten opzichte van (potentiële) internationale partnerinstellingen en voor Europese subsidieaanvragen.

Met voorliggende wijziging wordt de Engelse naam niet geschrapt, maar wordt de benaming vervangen door "University of Applied Sciences" en voor die

hogescholen die een School of Arts hebben ingericht of als geheel beschouwd worden als een School of Arts, door "University of Applied Sciences and Arts". Het schrappen van de vertaling in de Codex Hoger Onderwijs zou namelijk betekenen dat de hogescholen de vrijheid hebben om individueel zelf te kiezen welke Engelse vertaling zij hanteren voor de term hogeschool. Dit zou kunnen leiden tot een verscheidenheid aan benamingen, wat de transparantie in het gedrang brengt.

Artikel 124

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) is een verdragsorganisatie ingericht door het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België, die verantwoordelijk is voor diverse kwaliteitszorg- en accreditatieprocedures binnen het Vlaamse hoger onderwijs. Zij ontvangt hiervoor jaarlijks een financiële ondersteuning, die wordt ingeschreven in de Vlaamse begroting. Voor het begrotingsjaar 2026 wordt een bijkomend bedrag van 500.000 euro toegekend.

Inwerkingtreding: dit artikel heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2026. De bijkomende werkingskosten zijn voor het kalenderjaar 2026, daarom is de inwerkingtredingsdatum de start van het kalenderjaar.

Artikel 125

Het verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs, van 3 september 2003 stelt dat beide landen de benodigde financiële middelen ter beschikking stellen voor de uitvoering van de opdracht van de NVAO.

Beide landen kunnen aan de NVAO ondersteunende of aanvullende opdrachten opdragen. Wanneer de opdracht slechts door 1 van de 2 landen wordt gegeven, dan is dit land verantwoordelijk voor de financiering van de opdracht. Deze financiering valt buiten het reguliere, jaarlijkse subsidie van de NVAO en kan enkel aangewend worden voor de bedoelde aanvullende opdracht. Reservevorming met deze extra financiering is niet mogelijk.
Het voorliggend artikel maakt het mogelijk dat de Vlaamse Regering voorziet in deze financiering, naast de jaarlijkse subsidie voor de reguliere werking, welke nominatum is opgenomen in de uitgavenbegroting.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt in het ontworpen artikel toegevoegd dat deze mogelijke extra financiering kan worden toegekend voor de ondersteunende opdrachten (naast de aanvullende opdrachten) die zijn vermeld in het verdrag inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is een legistieke correctie aangebracht.

Inwerkingtreding: dit artikel heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2026. De financiering voor ondersteunende of aanvullende opdrachten kan worden

toegekend per kalenderjaar, daarom wordt de start van het kalenderjaar als inwerkingtreding voorzien.

Artikel 126

Uit consultaties met het hogeronderwijsveld, en de evaluatie van IDEA consult, blijkt dat SIHO in de toekomst best een neutrale en centrale plaats in het landschap krijgt. Daarom adviseerden de stakeholders uit het hoger onderwijs om de werking van SIHO een plaats te geven binnen de VLUHR. Binnen de VLUHR zijn alle relevante actoren immers al verenigd. Door in artikel II.37 van de Codex Hoger Onderwijs de opdracht 'de ondersteuning van studenten met een inclusienood' toe te voegen wordt de VLUHR bevoegd om de ondersteuning van studenten met een inclusienood op te nemen in zijn werking.

In paragraaf 2/1 wordt verduidelijkt dat er een expertisecentrum voor inclusief onderwijs met een focus op hoger onderwijs wordt ingericht binnen de werking van de VLUHR in het kader van de inclusieopdracht. De opdracht om ondersteuning te voorzien voor alle studenten met inclusienoden sluit aan bij de ambitie van de sociale dimensie van de Bologna-akkoorden om alle studenten met inclusienoden te ondersteunen. Advies en ondersteuning voor hogeronderwijsinstellingen met betrekking tot de inclusie van studenten met een functiebeperking blijven noodzakelijk, zoals geformuleerd in de 2006 VN-conventie over de rechten van personen met een handicap.

Inwerkingtreding: 1 juli 2026. Het huidige convenant met SIHO loopt af eind juni, vandaar de inkanteling vanaf 1 juli 2026.

Artikel 127

In artikel II.38/1 wordt duidelijk gemaakt dat de VLUHR vijfjaarlijks een convenant sluit met de Vlaamse Overheid waarin de concrete invulling van de werking van het expertisecentrum voor inclusief onderwijs wordt vastgelegd. Het doel van een vijfjaarlijks convenant is dat de aansturing en resultaatsverbintenis aangepast kunnen worden aan de hand van de noden die op dat moment bestaan binnen het hogeronderwijsveld. De VLUHR bepaalt zelf de aansturingsstructuur van het expertisecentrum maar er moet wel voorzien worden in een aansturingsmogelijkheid voor de Vlaamse Overheid. Bij de aansturing is het ook belangrijk dat er wordt vastgelegd hoe relevante actoren uit het bredere inclusieveld, zoals vertegenwoordiging van de studentenkoepelvereniging, worden betrokken naast de hogescholen de universiteiten en de associaties die verenigd zijn in de VLUHR.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is een legistieke correctie aangebracht.

Inwerkingtreding: 1 juli 2026. Het huidige convenant met SIHO loopt af eind juni, vandaar de inkanteling vanaf 1 juli 2026.

Artikel 128

Het door de VLUHR ingerichte expertisecentrum voor inclusief onderwijs staat ten dienste van het gehele hoger onderwijs in Vlaanderen en Brussel en is instrumenteel voor het verwezenlijken van inclusief hoger onderwijs. De VLUHR ontvangt hiertoe jaarlijks een financiële ondersteuning.

In het tweede lid wordt verduidelijkt dat de omvang van de financiële ondersteuning rekening houdt met de beschikbare begrotingskredieten maar dat de werkingsenveloppe wel wordt geïndexeerd volgens de formule vastgesteld voor de indexering van de werkingsuitkering van de universiteiten en hogescholen om continuïteit te garanderen.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is een legistieke correctie aangebracht.

Inwerkingtreding: 1 juli 2026. Het huidige convenant met SIHO loopt af eind juni, vandaar de inkanteling vanaf 1 juli 2026.

Artikel 129

Er is in de hogescholen, universiteiten en associaties reeds veel expertise aanwezig over inclusie. Daarom wordt het door de invoeging van artikel II.38/3 mogelijk gemaakt voor de hogescholen en de universiteiten om personeelsleden te belasten met een opdracht bij de VLUHR zodat deze kan gebruikmaken van de aanwezige expertise. De concrete modaliteiten van de detachering worden tussen de betrokken instelling en de VLUHR onderling vastgelegd.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is een legistieke correctie aangebracht.

Inwerkingtreding: 1 juli 2026. Het huidige convenant met SIHO loopt af eind juni, vandaar de inkanteling vanaf 1 juli 2026.

Artikel 130

In het kader van het Voorsprongfonds Hoger Onderwijs werd gestart met een visietraject rond levenslang leren in het hoger onderwijs. Een werkgroep levenslang leren in het hoger onderwijs, met vertegenwoordigers van alle hogeronderwijsinstellingen, dacht hierbij ook na over de rol van de micro-credentials in het hoger onderwijs. Als resultaat van de werkzaamheden werd een afsprakenkader micro-credentials in het hoger onderwijs opgemaakt.

De bedoeling van dit afsprakenkader is om ervoor te zorgen dat lerenden voldoende zekerheid en duidelijkheid krijgen over aanbod van micro-credentials in het hoger onderwijs en dat de sterktes van het hoger onderwijs in de verf worden gezet.

Zo werden er afspraken gemaakt over:
- het gebruik van de term micro-credential;
- de positie ten opzichte van het opleidingsaanbod van de hogeronderwijsinstellingen;
- de kenmerken van een micro-credential;
- de programmatie;
- de certificering;
- de registratie;
- de kwaliteitsbewaking;
- het inschrijvingsgeld;
- de communicatie.

Als uitvoering van deze afspraken wordt de definitie van een micro-credential opgenomen te nemen in de Codex Hoger Onderwijs (met een vork voor de studieomvang) en in een Besluit van de Vlaamse Regering zal worden vastgelegd welke elementen dienen te worden opgenomen in een 'supplement' bij het certificaat van een micro-credential.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt bepaald welke vermeldingen het getuigschrift en het supplement moeten bevatten.

Inwerkingtreding: ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt de inwerkingtreding gelegd op 1 september 2026, waarbij de bepalingen pas voor het eerst van toepassing zijn vanaf het academiejaar 2026-2027.

Artikel 131

Op 18 september 2024 werd het decretaal onderzoeksrapport 'Evaluatie van het kwaliteitszorgsysteem in het Vlaamse Hoger Onderwijs' gepubliceerd. Dit onderzoek beschreef verschillende problemen met betrekking tot de systeembrede analyse. De kosten en planlast verbonden aan dit proces bleken niet in verhouding te staan tot de baten voor het Vlaamse hoger onderwijs.
Naar aanleiding van het onderzoek werd een werkgroep samengesteld om de systeembrede analyse te evalueren en de toekomst van deze procedure verder vorm te geven. De werkgroep was samengesteld uit vertegenwoordigers van de NVAO, de hogescholen en universiteiten, en de Vlaamse Vereniging van Studenten.
De werkgroep kwam tot het besluit dat diverse andere systeembrede initiatieven tegemoetkomen aan de oorspronkelijke doelstellingen van de systeembrede analyse. De werkgroep adviseerde daarom om de systeembrede analyse in haar huidige vorm definitief stop te zetten. Het artikel II.124/2 in verband met de systeembrede analyse wordt bijgevolg volledig geschrapt.

Artikel 132

Sinds enkele jaren kunnen hogescholen en universiteiten, via Erasmus +, samen met andere buitenlandse hogeronderwijsinstellingen toetreden tot een European University Alliance.
In 2021 en 2023 werd decretaal mogelijk gemaakt dat gezamenlijke opleidingen, georganiseerd in het kader van een European University Alliance, dezelfde

uitzonderingen op de regelgeving kunnen gebruiken als andere opleidingen die het gevolg zijn van een Europees financieringsprogramma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs. Dit omvat bijvoorbeeld multi- of gezamenlijke diploma's zoals bij Erasmus Mundus masterprogramma's.

Na de pilootprojecten van 2019 en 2020 heeft de Europese Commissie nog nieuwe projectoproepen gelanceerd voor European University Alliances, die de werking van European University Alliances verduurzamen.

De aanpassing aan artikel II.151 van de Codex Hoger Onderwijs, betreft het aanpassen van de decretale bepaling tot een meer duurzaam kader. De term 'piloot' wordt geschrapt en instellingen die na 2020 toetraden tot een European University Alliance die financiering ontvangt via Erasmus+, krijgen dezelfde voordelen als de instellingen die lid zijn van een European University Alliance die eerder erkend werd als Erasmus+ project.

Daarnaast wordt het ook mogelijk om graduaatsopleidingen te ontwikkelen binnen een European University Alliance.

Artikel 133 en 134

Als gevolg van de modernisering van het secundair onderwijs worden de namen van de studiebewijzen die in het secundair onderwijs worden uitgereikt door de toevoeging van "onderwijskwalificatie niveau 3" (OK3) en "onderwijskwalificatie niveau 4" (OK4), gewijzigd vanaf het schooljaar 2024-2025. Met het decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs werden de bepalingen over de diploma's secundair onderwijs in de algemene toelatingsvoorwaarden voor de opleidingen van het hoger beroepsonderwijs en voor de bacheloropleidingen in lijn gebracht met deze nieuwe studiebewijzen. Maar de centra voor volwassenenonderwijs zullen tijdens het schooljaar 2025-2026 nog diploma's secundair onderwijs van voor de modernisering uitreiken (dus zonder de vermelding van OK3 of OK4). Dit zou betekenen dat de gediplomeerden van tijdens het schooljaar 2025-2026 geen toegang zouden krijgen tot een graduaats- of bacheloropleiding. Om dit te vermijden, worden de diploma's secundair onderwijs, uitgereikt door een centrum voor volwassenenonderwijs tot en met schooljaar 2026-2027 toegevoegd aan de studiebewijzen die toelating geven tot een graduaatsopleiding (art. II.176) en bacheloropleiding (art. II.178).

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt ook gepreciseerd vanaf wanneer de diploma's met vermelding van de onderwijskwalificatie toegang verlenen, en dit uitgesplitst per uitreiker.

In beide artikelen wordt daarnaast verduidelijkt wie, op grond van een taak van algemeen belang, optreedt als verwerkingsverantwoordelijke voor het verwerken van de gegevens voor de toetsing van de algemene toelatingsvoorwaarden en wordt de bewaartermijn bepaald.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt deze termijn op 10 jaar vastgelegd. Deze is identiek aan de bewaartermijn voor het register dat wordt

aangelegd voor de kandidaten voor de toetsing van de afwijkende toelatingsvoorwaarden voor een graduaatsopleiding of een bacheloropleiding, vermeld in artikelen II.176 tot en met II.179.

Inwerkingtreding: ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt de inwerkingtreding gelegd op 1 september 2026, waarbij de bepalingen pas voor het eerst van toepassing zijn vanaf het academiejaar 2026-2027.

Artikel 135

Na de afname van een starttoets ontvangen de deelnemers een attest van deelname. Decretaal is momenteel bepaald dat dit attest van deelname alleen geldig is voor inschrijving in het lopende academiejaar waarin de test wordt afgenomen of in het academiejaar dat start na de afname van de starttoets. Met deze decreetswijziging wordt bepaald dat de geldigheidsduur van het deelnameattest niet meer in het decreet zelf wordt opgenomen, maar wel in de instellingsoverschrijdende reglementen m.b.t. de starttoetsen die VLIR en de Vlaamse Hogescholenraad jaarlijks moeten opstellen.

Deze wijziging zorgt ervoor dat de geldigheidsduur autonoom door VLIR en de Vlaamse Hogescholenraad kan worden bepaald en biedt meer flexibiliteit. VLIR en VLHORA kunnen dan zelf, onafhankelijk van elkaar en op basis van eigen ervaringen en argumenten bepalen wat de geldigheidsduur van het deelnameattest is.
Vanuit de universiteiten komen immers signalen dat bepaalde groepen van studenten gebaat zijn bij een langere geldigheidsduur van het deelnameattest:

- Studenten die na 1 jaar in een opleiding met starttoets (en dus hebben deelgenomen aan een start- of ijkingstoets) willen heroriënteren naar een andere opleiding met starttoets. In juli en augustus, wanneer de starttoetsen worden afgenomen, zijn deze studenten vaak nog bezig met herexamens, dikwijls met het doel om hun huidige opleiding nog verder te zetten. Daardoor nemen ze niet opnieuw deel aan een start- of ijkingstoets. Wanneer ze hun resultaten van hun herexamens ontvangen is het ook niet langer mogelijk om in te schrijven voor een starttoets (deadline 15 augustus). Als het deelnameattest maar 1 jaar geldig is en ze namen in de zomer niet opnieuw deel aan een start- of ijkingstoets, dan kunnen ze niet heroriënteren naar een andere opleiding met starttoets.

- Studiekiezers die al op het einde van het vijfde jaar in het secundair onderwijs deelnemen aan een start- of ijkingstoets (en soms zelfs al de cesuur behalen). Dit blijken erg gemotiveerde studenten te zijn die op die manier hun studiekeuze al kunnen maken. Als ze de cesuur behalen is er weinig reden om hen opnieuw te laten deelnemen aan de start- of ijkingstoets. Als ze de cesuur niet behaalden, is er nog de incentive van de verplichte remediëring om hen opnieuw te laten deelnemen.

- Studenten die van plan zijn om eerst een jaar te gaan studeren in het buitenland of een ‘gap-year’ te nemen, moeten de mogelijkheid hebben om meteen na het afronden van het secundair onderwijs al deel te nemen aan een start-of ijkingstoets en zich zo al meteen te informeren over een goede

studiekeuze. Het voorkomt bovendien dat ze gedwongen dienen terug te keren voor deelname aan een start- of ijkingstoets begin juli of eind augustus.

Een eventuele verlenging van de geldigheidsduur van het deelnameattest houdt bovendien weinig risico's in, aangezien deelnemers die niet slagen voor de starttoets die bij de opleiding hoort, alsnog verplicht zijn de remediëring te volgen. Dit vormt een belangrijke incentive om op een ernstig en passend moment aan de starttoets deel te nemen.

Artikel 136

Het studiegeld bestaat volgens artikel II.208 van de Codex Hoger Onderwijs uit een vast gedeelte en variabel gedeelte naar rato van het aantal studiepunten waarvoor een student zich inschrijft.

Wanneer een student zich binnen dezelfde instelling inschrijft voor meerdere opleidingen is slechts éénmaal het vaste gedeelte verschuldigd.

Studenten die zich inschrijven in een gezamenlijke georganiseerde opleiding, schrijven zich administratief slechts in bij één van de participerende instellingen. Studenten die de gezamenlijke georganiseerde opleiding combineren met een andere initiële opleiding of een vervolgopleiding georganiseerd door de instelling waar ze niet administratief zijn ingeschreven, worden niet vrijgesteld van het betalen van het vaste gedeelte. Deze inschrijving wordt namelijk beschouwd als een inschrijving aan een andere instelling.

Met de voorliggende wijziging zal een student die ingeschreven is in een gezamenlijke georganiseerde opleiding slechts één keer het vaste gedeelte moeten betalen, namelijk aan de instelling waar hij administratief is ingeschreven, en wordt vrijgesteld van het betalen van het vaste gedeelte voor opleidingen aan de partnerinstellingen. Voor opleidingen aan instellingen die niet deel uitmaken van de gezamenlijke georganiseerde opleiding blijft de student nog steeds het vaste gedeelte betalen.

Artikel 137

Om het recht op een studietoelage te kunnen berekenen, wordt rekening gehouden met verschillende parameters die jaarlijks geïndexeerd worden.
Een bijna-beursstudent ontvangt geen studietoelage, maar het referentie-inkomen van deze student ligt een bepaald (beperkt) bedrag boven de financiële maximumgrens, bepaald in de regelgeving betreffende de studietoelagen. Deze bijna-beursgrens wordt momenteel geïndexeerd op basis van de gezondheidsindex van september. Daardoor is het exacte bedrag dat de grens uitmaakt pas gekend tegen eind oktober. Dit is de laatste parameter die ontbreekt om het recht op bijna-beurs tarief te kunnen berekenen.

In punt 16° van artikel I.3. wordt de bijna-beursstudent gedefinieerd. Daarbij wordt een verwezen naar een aangepast indexeringsmechanisme. Dat wordt aangepast in dit artikel, zodat de bijna-beursgrens eerder bekend is.

Zodra de nieuwe regelgeving van kracht is, wordt hetzelfde indexeringsmechanisme gehanteerd als bij de inkomensgrenzen en toelagebedragen in het kader van de studietoelagen, die eveneens de gezondheidsindex volgen. Het resultaat van de indexatie van het bedrag, vermeld in artikel I.3, 16°, wordt afgerond op het dichtstbijzijnde geheel getal.

Deze wijziging zal een zeer beperkte impact hebben op de hoger onderwijsinstellingen. De bijna-beursgrens bepaalt immers welke studenten in aanmerking komen voor het bijna-beurstarief. Door het moment te vervroegen (niet langer in september), en vervolgens te gaan werken met de indexstijging op basis van een jaar (van december tot december), zal er eenmalig wel een (kleine) impact zijn. Die is echter niet te voorspellen en hangt af van hoe de index van maand tot maand evolueert.

Inwerkingtreding:
Dit artikel treedt in werking op 1 juli 2026 en is van toepassing vanaf academiejaar 2026-2027. Vanaf juli worden beslissingen genomen met betrekking tot academiejaar 2026-2027, vandaar de keuze voor 1 juli 2026 als ingangsdatum. De aanpassing is van toepassing op de indexering van het bijna-beursbedrag vanaf academiejaar 2026-2027. De parameters voor alle voorgaande academiejaren blijven ongewijzigd.

Artikel 138

Ten gevolge van het advies van de Raad van State is een artikel ingevoegd. Immers dient door de aanpassing aan artikel II.151 ook de verwijzing in artikel II.261, §5 te worden aangepast. Dit artikel bepaalt voor welke opleidingsonderdelen een andere taal dan het Nederlands kan worden gebruikt en verwijst nog naar de pilootprojecten.

Artikel 139

De voorwaarde om een aanvraag voor een anderstalige opleiding goed te keuren is dat er ten minste één equivalente Nederlandstalige opleiding in de Vlaamse Gemeenschap moet worden aangeboden. Deze kan worden aangeboden door de aanvragende instelling, of door een andere hogeronderwijsinstelling. Maar in dit laatste geval is er geen zekerheid dat de inrichtende hogeronderwijsinstelling van dit (al dan niet unieke) Nederlandstalig equivalent dit zal blijven doen. Op het ogenblik dat deze instelling beslist om deze Nederlandstalige opleiding niet langer in te richten (vb. wegens te weinig studenten), vervalt één van de basisvoorwaarden voor het mogen aanbieden van de anderstalige opleiding van de andere instelling. Het college van regeringscommissarissen merkte dit probleem op bij de analyses rond het aanbod van de hogeronderwijsinstellingen. Daarom wordt bepaald dat wanneer er in de Vlaamse Gemeenschap geen Nederlandstalige equivalente opleiding meer wordt aangeboden, de anderstalige opleiding verplicht in afbouw gaat. Als de equivalente Nederlandstalige opleiding wordt aangeboden door een andere instelling dan deze die de anderstalige opleiding aanbiedt, dan kan deze laatste instelling ervoor opteren om in plaats van de anderstalige opleiding af te bouwen de aanvraag op te starten voor de equivalente Nederlandstalige opleiding. Hiervoor kan ze een dossier toets nieuwe

opleiding indienen bij de NVAO (een macrodoelmatigheidsaanvraag is niet vereist), uiterlijk tijdens het academiejaar dat volgt op de beslissing om de Nederlandstalige equivalente opleiding stop te zetten. Als deze aanvraag positief is, erkent de Vlaamse Regering de nieuwe opleiding. Als de aanvraag leidt tot een negatief besluit dan bouwt de instelling de anderstalige opleiding af.

Inwerkingtreding: ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt de inwerkingtreding gelegd op 1 september 2026, waarbij de bepalingen pas voor het eerst van toepassing zijn vanaf het academiejaar 2026-2027.

Artikel 140

Om de kwaliteit van het anderstalig hoger onderwijs te garanderen, wordt van het personeel dat effectief doceert verwacht dat hij/ zij niet enkel het academisch taaljargon beheerst - wat doorgaans het geval is -, maar ook taalvaardig is in die zin dat in de betreffende taal op een 'taalkundig' correcte wijze kan gecommuniceerd worden met studenten en dat de vereiste kennis adequaat kan overgedragen worden op hoog niveau.
Dit betekent dat het personeelslid die taal moet beheersen op het ERK-niveau C1. Dit vereiste beheersingsniveau wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de onderwijstaal op het vereiste niveau beheerst.

Er zijn een aantal diploma's waarbij het vereiste beheersingsniveau sowieso wordt vermoed aanwezig te zijn ingeval een personeelslid dit bezit: "Het vereiste beheersingsniveau wordt vermoed aanwezig te zijn als het betrokken personeelslid een diploma secundair onderwijs of een bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald heeft in de onderwijstaal waarin hij doceert, in een instelling waarin die taal de onderwijstaal is."

Daarnaast bepaalt artikel II.270, § 2 dat elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, dat geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert, de Nederlandse taal moet beheersen op ERK-niveau B2. Dit is vereist om te kunnen participeren aan het academisch leven van de instelling.
Ook dit vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de Nederlandse taal op het vereiste niveau beheerst.

Ook hier zijn er een aantal diploma's waarbij het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal wordt vermoed aanwezig te zijn ingeval een personeelslid dit bezit, maar ontbreekt het diploma secundair onderwijs (wat wel is opgenomen in de lijst met studiebewijzen voor de onderwijstaal).

Daarnaast ontbreekt in beide opsommingen het diploma van gegradueerde. Dit diploma situeert zich op niveau 5 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur, terwijl het diploma secundair onderwijs zich op niveau 4 bevindt. Daarom is het logisch om het diploma van gegradueerde toe te voegen, ook omdat een diploma

secundair onderwijs geen absolute voorwaarde is om toegang te krijgen tot een graduaatsopleiding.

Inwerkingtreding: ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt de inwerkingtreding gelegd op 1 september 2026, waarbij de bepalingen pas voor het eerst van toepassing zijn vanaf het academiejaar 2026-2027.

Artikel 141

Met betrekking tot de meldingen bij de vertrouwenspersoon voor personeel zijn minimumvoorwaarden uitgewerkt in de federale welzijnswet. Het is de bedoeling dat deze worden nageleefd. Door dit in artikel II.355/3 te benoemen wordt dit duidelijk vastgelegd. De instellingen voor hoger onderwijs kunnen zich laten inspireren door de procedure voor het personeel om die met betrekking tot studenten concreet vorm te geven. Bij de invoering van een melding in het centraal register dient de geldende regelgeving betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens gerespecteerd te worden. Dit wordt met voorliggende wijziging expliciet bepaald.
Alle meldingen moeten worden opgenomen in het centraal register, waardoor de verwijzing naar 'meldingen in het kader van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk' kan worden opgeheven. De melder wordt steeds geïnformeerd door de vertrouwenspersoon over de verwerking van de melding en de mogelijke vervolgstappen die hieruit kunnen voortkomen, namelijk deze die zijn vermeld in artikel II.355/4, §3.

In paragraaf 3, eerste lid, wordt toegevoegd dat de hogeronderwijsinstellingen optreden als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens.
Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt de verwijzing naar de AVG geschrapt, aangezien deze rechtstreeks toepasselijk is, waardoor het overbodig is om te vermelden dat deze moet worden in acht genomen.

In paragraaf 3, tweede lid, wordt toegevoegd dat er bij elke melding moet bijgehouden worden of er acties ondernomen worden zoals vermeld in artikel II.355/4, §2.

In paragraaf 3, derde lid, wordt verduidelijkt welke meldingen in het register moeten worden opgenomen en wordt benoemd volgens welke regelgeving de persoonsgegevens in de meldingen verwerkt moeten worden. De verwijzing naar onder welke wetgeving de vertrouwenspersonen personeel werken is echter overbodig omdat dit al is opgenomen in het eerste lid van paragraaf 3 en wordt daarom opgeheven.

Volgens de federale welzijnswet mag geen enkel gevolg gegeven worden aan een melding, inclusief het registreren van de melding, zonder expliciete toestemming van de melder. De melding wordt daarom beschouwd als toestemming van de melder om de melding op te nemen in het centraal register en informatie uit te wisselen met andere vertrouwenspersonen indien noodzakelijk.
Het vierde lid van paragraaf 3 wordt daarom aangepast.

Paragraaf drie, zesde lid, vermeldt de bewaartermijnen voor de gegevens in het centraal register. Conform artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
Voor dossiers die uitsluitend studenten betreffen, wordt gekozen voor een bewaartermijn van vijf jaar. Deze termijn is noodzakelijk om herhaalde meldingen te kunnen detecteren en meldingen binnen een redelijke periode te kunnen behandelen. De bewaartermijn van vijf jaar sluit aan bij het gemiddelde studieduurtraject in het hoger onderwijs.
Wanneer een personeelslid betrokken partij is, wordt een bewaartermijn van tien jaar vooropgesteld. De bewaartermijn van tien jaar is ingegeven door de privaatrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar zoals bepaald in artikel 2262bis van het Burgerlijk Wetboek, en weerspiegelt daarmee de periode waarin mogelijke rechtsvorderingen kunnen worden ingesteld. Daarnaast is een bewaartermijn van tien jaar noodzakelijk om meldingspatronen over een langere periode te kunnen identificeren, aangezien meldingen van grensoverschrijdend gedrag waarin een personeelslid betrokken is zich in de praktijk over meerdere academiejaren kunnen uitstrekken. Door deze termijn te hanteren, wordt verzekerd dat relevante informatie beschikbaar blijft voor eventuele tuchtprocedures.
Voor meldingen die mogelijk strafbare feiten betreffen, is een bewaartermijn van dertig jaar proportioneel en noodzakelijk met het oog op de verjaringstermijn van ernstige feiten. De verjaringstermijnen van feiten van grensoverschrijdend gedrag zijn vastgelegd in het Strafwetboek. Bij meerderjarige slachtoffers bedraagt dit maximaal vijftien jaar, in gevallen van verkrachting van minderjarigen is een onverjaarbaarheid van toepassing. Straftermijnen kunnen oplopen tot dertig jaar.

Artikel 142

Het vierde lid van paragraaf 3 verduidelijkt dat, wanneer de vertrouwenspersoon voor studenten of de vertrouwenspersoon personeel een vervolgstap onderneemt waarbij de tuchtoverheid op de hoogte wordt gebracht van een melding, enkel gegevens worden doorgegeven die de tuchtoverheid toelaten te beslissen of ze al dan niet een tuchtonderzoek opstart. Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt in dit lid verduidelijkt dat het bij het doorgeven van gegevens aan de tuchtoverheid gaat om gegevens uit het centrale register. Dit sluit bijvoorbeeld de gegevens uit die de vertrouwenspersoon voor studenten enkel opneemt in het individueel dossier.

In het vierde lid van paragraaf 3 wordt de zin "De vertrouwenspersoon voor studenten of personeel kan de bevoegde tuchtoverheid op de hoogte brengen van een melding over grensoverschrijdend gedrag als er ten aanzien van een bepaalde persoon meerdere meldingen zijn ontvangen" verplaatst naar het derde lid, 1° van paragraaf 5, waar het opgenomen wordt als een mogelijke vervolgstap voor de vertrouwenspersoon studenten. Het eerste lid van paragraaf 3 vermeldt deze vervolgstap ook al voor de vertrouwenspersoon studenten of personeel. Deze zin kan bijgevolg geschrapt worden uit paragraaf 3, vierde lid
.

In het eerste lid van paragraaf 5 wordt duidelijk gemaakt dat de vertrouwenspersoon voor studenten werkt binnen de regels van het beroepsgeheim. Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt de verwijzing naar het nieuwe Strafwetboek opgenomen. In paragraaf 3 worden drie uitzonderingen hierop voorzien die de vertrouwenspersoon voor studenten toelaten om, indien nodig, vervolgstappen te nemen.

Als er zich een situatie voordoet die een acuut risico inhoudt voor studenten of personeelsleden, neemt de vertrouwenspersoon voor studenten of de vertrouwenspersoon personeel een initiatief. Het is aan de vertrouwenspersoon om een inschatting te maken of de situatie hieronder valt.
De inhoud van het tweede lid van paragraaf 5 wordt verplaatst naar artikel II.355/3, §3.

Door de voorgestelde wijzigingen is paragraaf 9, die verwijst naar de federale wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, overbodig en wordt opgeheven.

Artikel 143

Artikel III.18. van de Codex Hoger Onderwijs begrenst het aandeel dat de financieringsboni voor beursstudenten, werkstudenten en studenten met een functiebeperking kan genereren binnen de berekening van het aantal financieringspunten bij de verdeling van de werkingsuitkering, opgedeeld per deelbudget. Het artikel dateert van het decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen van 14 maart 2008 en had als doel om te voorkomen dat er grote verschillen zouden ontstaan bij de verdeling van het budget tussen instellingen binnen het hervormde financieringssysteem. Sindsdien werden de drempels uit het artikel echter nog nooit overschreden. Volgens projecties zullen de drempels ook in de toekomst hoogstwaarschijnlijk niet worden overschreden, met uitzondering van het deelbudget VOWhko2014, waar de drempel mogelijks net zal worden bereikt. Bij een overschrijding van de drempel zouden instellingen die in het betrokken deelbudget een groter aandeel aan beurstudenten, werkstudenten en studenten met een functiebeperking hebben, benadeeld worden.
De oorspronkelijke motivatie voor het artikel is vandaag evenwel niet langer van toepassing, en compliceert de berekeningen binnen het financieringsmechanisme. Daarnaast conflicteert de begrenzing uit het artikel met het gevoerde beleid dat de inclusie en diversiteit binnen het hoger onderwijs wenst te versterken, en hogeronderwijsinstellingen wenst te compenseren voor de inspanningen die zij hiertoe leveren. Het artikel wordt daarom opgeheven.

Artikel 144

Artikel III.19 van de Codex Hoger Onderwijs omschrijft de opdrachten van de Hogere Instituten voor Schone Kunsten. Deze instituten worden opgericht met als doel ‘posthogeschoolvormingen te organiseren inzake de opleidingen van de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunst en Muziek en podiumkunsten’. De Vlaamse Regering sluit met deze instituten een vijfjaarlijkse

beheersovereenkomst af, waarin de opdrachten nader worden bepaald. In de beheersovereenkomst met het Orpheus Instituut is opgenomen dat ze wetenschappelijk onderzoek dient uit te voeren, maar dit wordt niet geëxpliciteerd in de Codex Hoger Onderwijs. Dit creëert 2 problemen voor het Orpheus Instituut.

Ten eerste oordeelde de federale overheid dat het instituut niet in aanmerking komt voor een gedeeltelijke vrijstelling van de doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor de onderzoekers die het tewerkstelt, dit in tegenstelling tot universiteiten en hogescholen. Deze problematiek stelde zich ook voor de 3 instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening, vermeld in artikel II.19, II.20 en II.21. Voor deze instellingen werd via het decreet van 1 maart 2019 geëxpliciteerd dat ze voor hun opdrachten worden beschouwd als universiteit, waardoor ze wel kunnen genieten van deze vrijstelling. De voorliggende wijziging aan de opdrachten van het Orpheus Instituut beoogt hetzelfde resultaat en is een regularisatie van de bestaande situatie.

Daarnaast komt het Orpheus Instituut niet in aanmerking voor financiering in het kader van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen, aangezien artikel 17 van het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid bepaalt dat het FWO financiële steun geeft aan ‘fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines in de Vlaamse universiteiten en hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek’. Door toevoeging van het verrichten van wetenschappelijk onderzoek als opdracht van het Orpheus Instituut, zal het in de toekomst wel in aanmerking komen.

De expliciete opname van de wetenschappelijke opdracht in de Codex Hoger Onderwijs houdt in se geen wijziging in van het statuut van het instituut, maar bevestigt zijn wetenschappelijke opdracht, zoals reeds jaren opgenomen in de beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering.

Artikel 145

Door de huidige werking van SIHO onder te brengen in een expertisecentrum bij de VLUHR kan Hoofdstuk 9 van Deel 3, Titel 2, dat betrekking heeft op SIHO, worden opgeheven.

Ten gevolge het advies van de Raad van State is een legistieke correctie aangebracht.

Inwerkingtreding: 1 juli 2026. Het huidige convenant met SIHO loopt af eind juni, vandaar de inkanteling vanaf 1 juli 2026.

Artikel 146

Een groot aantal vastbenoemde personeelsleden kan gedurende een lange periode een stevige impact hebben op de begroting van een hogeschool. Om

ervoor te zorgen de begroting van een hogeschool niet ontspoort, is een beperking opgelegd op het aantal vastbenoemde leden van het onderwijzend personeel. Maximaal 72% van de leden van het onderwijzend personeel, uitgedrukt in voltijdse eenheden, mag vastbenoemd zijn. Ligt dat percentage hoger, dan kan een hogeschool geen bijkomende personeelsleden binnen het onderwijzend personeel benoemen.

Deze maatregel bestaat al sinds de uitwerking van het hogescholendecreet in 1994 en geldt voor alle hogescholen. Door de hervormingen van het hoger onderwijs met de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten en de overgang van de HBO5-opleidingen naar de hogescholen is toepassing van de benoemingsgrens tussen 1 januari 2014 en 1 januari 2022 opgeschort.

Na de herwerking van het toenmalige artikel 231 van het hogescholendecreet van 13 juli 1994 bij het integratiedecreet van 13 juli 2012 bleek de benoemingsgrens plots niet meer van toepassing te zijn op de Hogere Zeevaartschool. Deze vergissing is bij onderwijsdecreet XXIII van 19 juli 2013 rechtgezet. Op dat moment was de codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Codex Hoger Onderwijs bijna klaar. Bij de verwerking van de wijzigingen aan artikel 231 van het hogescholendecreet bij onderwijsdecreet XXIII in artikel IV.28 van de Codex Hoger Onderwijs is de toevoeging van de Hogere Zeevaartschool onbedoeld niet mee opgenomen in artikel IV.28.

Zolang de toepassing van de benoemingsgrens voor het onderwijzend personeel opgeschort was, had het niet opnemen van de Hogere Zeevaartschool bij de benoemingsgrens in praktijk geen effect. Zoals de regelgeving nu geformuleerd is, zou de Hogere Zeevaartschool sinds 1 januari 2022 evenwel de enige hogeschool zijn waarop de benoemingsgrens voor het onderwijzend personeel niet van toepassing is. Dit is nooit de bedoeling geweest van de regelgever en moet bijgevolg zo vlug mogelijk rechtgezet worden.

Inwerkingtreding: ten gevolge van het advies van de Raad van State is de inwerkingtreding van dit artikel op 1 januari 2027 gebracht zodat er geen retroactieve inwerkingtreding is. Deze datum (1 januari) sluit aan bij de gebruikelijke inwerkingtreding van wijzigingen aan het artikel.

Artikel 147 en 148

De termijn voor terugvordering van ten onrechte betaalde bedragen wordt ingekort van twee jaar tot maximum één jaar, te rekenen van de eerste januari van het jaar van betaling. Dit verhoogt de bescherming van de personeelsleden die onterecht betaalde bedragen hebben ontvangen. De inkorting van de verjaringstermijn voor de terugvordering van ten onrechte betaalde bedragen geldt alleen als het salaris foutief berekend werd als gevolg van een administratieve fout van de betalende overheid. Als het salaris uitbetaald wordt door de universiteit of hogeschool of het ten onrechte uitbetaalde bedrag een gevolg is van een fout van de universiteit of hogeschool, blijft de verjaringstermijn van 2 jaar, te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling, behouden.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat een personeelslid ervan mag uitgaan dat de overheid, die regelgeving uitwerkt en oplegt, het beste op de hoogte is van de toepassing van deze regelgeving en die toepassing ook correct naleeft. Het gaat hier om een bijzondere zorgvuldigheidsplicht van de overheid ten aanzien van de burger. Voor de universiteiten en hogescholen is een ruimere marge nodig om fouten te kunnen rechtzetten zonder dat zij daar de financiële gevolgen voor moeten dragen. Bij onduidelijkheid over de toepassing van regelgeving vragen de universiteiten en hogescholen bij de overheid na hoe de toepassing concreet moet gebeuren, terwijl de overheid hierover zelf een beslissing neemt.

Artikel 149

Artikel 1.7 §3 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek definieert het begrip werkdag als "alle andere dagen dan wettelijke feestdagen, zondagen en zaterdagen." Hetzelfde artikel bepaalt evenwel ook dat paragraaf 3 niet van toepassing is als een wet (of andere rechtshandeling) dit anders bepaalt. In het arbeidsrecht en in verschillende andere takken van sociale zekerheid en sociale bijstand wordt de zaterdag in beginsel als een werkdag beschouwd. De definitie van werkdag uit het nieuwe Burgerlijk Wetboek is bij wet van 26 december 2022 geneutraliseerd voor het arbeidsrecht, de sociale zekerheid en de sociale bijstand.

Als universiteiten afhankelijk van het statuut van een personeelslid een andere definitie van werkdag moeten gebruiken, leidt dit tot onduidelijkheid, rechtsonzekerheid en procedurefouten. Om dat te vermijden wordt in dit artikel de definitie van werkdag opgenomen zoals die ook geldt in het arbeidsrecht. Deze definitie sluit ook aan bij de praktijk in het hoger onderwijs waar er ook vaak op een zaterdag gewerkt wordt.

Artikel 150

De regels betreffende de afwezigheden, de tucht, de administratieve standen, het verlof, de mandaatsbeëindiging, het onderzoek van de lichamelijke geschiktheid en het geneeskundig toezicht voor het academisch personeel bij de universiteiten is vastgelegd bij besluit van de Vlaamse Regering. Dit artikel bepaalt dat in het besluit ook een regeling over het ontslag om dringende redenen opgenomen wordt. Na de uitwerking van de rechtsgrond in de Codex Hoger Onderwijs zullen de modaliteiten voor het ontslag om dringende redenen voor het academisch personeel in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 december 1998 uitgewerkt worden. Er zal een zelfde regeling uitgewerkt worden als in de codex voor het ATP ingevoerd wordt.

Artikel 151

De federale en Vlaamse overheden voeren een beleid om de werkzaamheidsgraad te verhogen en mensen aan te moedigen zo lang mogelijk te blijven werken. Het is vanuit dat oogpunt nog moeilijk te verantwoorden dat de tewerkstelling van personeelsleden aan de universiteiten automatisch eindigt bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd. Een personeelslid moet meer

autonomie hebben om zelf te kunnen beslissen hoelang het verder wil blijven werken. Langs de andere kant moet ook een universiteit een eigen personeelsbeleid kunnen voeren. Het is niet de bedoeling dat alleen het personeelslid kan beslissen hoelang het wil blijven werken en dat het universiteitsbestuur daar nauwelijks impact op heeft.

Dit artikel draait het principe bij het beëindigen van de tewerkstelling om. Tot nu toe wordt de tewerkstelling van een personeelslid automatisch beëindigd bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd tenzij het van het universiteitsbestuur de toestemming krijgt om het beëindigen van de tewerkstelling uit te stellen. In de nieuwe regeling blijft de tewerkstelling van het personeelslid ook na de wettelijke pensioenleeftijd behouden tenzij het universiteitsbestuur gebruik maakt van de mogelijkheid de tewerkstelling te beëindigen omwille van de in het artikel aangereikte reden.

Het is in principe niet toegelaten om de tewerkstelling van een personeelslid te beëindigen omwille van het bereiken van een bepaalde leeftijd. Er is echter geen sprake van een leeftijdsdiscriminatie als de maatregel objectief en redelijk kan verantwoord worden door een legitiem doel. Dat is hier het geval. Het is in het kader van de kwaliteit en de continuïteit van onderwijs en onderzoek belangrijk dat er bij de personeelsleden aan een universiteit een evenwichtige verdeling tussen generaties is. Bij het academisch personeel zijn de kansen om vanuit het assisterend academisch personeel door te stromen naar het zelfstandig academisch personeel en een academische carrière uit te bouwen nu al erg beperkt. De verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd houdt leden van het academisch personeel sowieso al langer aan het werk. Het is belangrijk dat het universiteitsbestuur een algemeen instrument heeft om de uitstroom uit het academisch personeel te sturen.

Het artikel biedt aan de universiteiten en het personeelslid enige flexibiliteit maar ook zekerheid. Een universiteit kan zelf beslissen of zij van deze regel gebruik maakt of niet. Het personeelslid wordt niet verplicht om met pensioen te gaan maar kan zelf beslissen of het na de beëindiging van de tewerkstelling een pensioen aanvraagt of dat het nog op zoek gaat naar een andere beroepsactiviteit. Het vastleggen van een duidelijke leeftijdsgrens zorgt langs de andere kant wel voor rechtszekerheid voor de personeelsleden en organisatorische duidelijkheid voor de universiteiten.

Het is belangrijk dat zowel de universiteit als het betrokken personeelslid tijdig weten waar ze aan toe zijn eens een personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt. Vandaar dat er bij het beëindigen van de tewerkstelling een vaste opzegtermijn voorzien is. Die termijn van 26 weken kan in onderling overleg tussen de universiteit en het personeelslid verkort worden, maar kan niet verlengd worden. De opzegtermijn kan ten vroegste eindigen op het moment dat het personeelslid een pensioen kan opnemen, dit is de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft. De mogelijkheid voor een personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt om tot het einde van het academiejaar verder te werken, is ook in deze nieuwe regeling voorzien. Dat heeft te maken met een vlotte organisatie van het academiejaar.

Een personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, heeft het recht een pensioen te ontvangen. Een dergelijk sociaal vangnet bestaat niet voor personeelsleden die de wettelijke pensioenleeftijd nog niet bereikt hebben. Om die reden is het niet nodig om voor benoemde personeelsleden sociale bijdragen te regulariseren en de mogelijkheid van een schorsing van de opzegtermijn te voorzien.

Dit artikel staat los van de ruime mogelijkheden die er zijn om na het pensioen nog een opdracht aan de universiteit uit te oefenen.

Artikel 152

Dit is een gelijkaardige regeling als nu al in artikel V.44, §2, voor het zelfstandig academisch personeel bestaat. Het laat toe dat een lid van het administratief en technisch personeel nog bepaalde activiteiten aan de universiteit verder zet en dat deze activiteiten met werkingsuitkeringen bezoldigd worden. Opeenvolgende verlengingen van de overeenkomst leiden, anders dan in het arbeidsrecht gebruikelijk is, niet tot een overeenkomst van onbepaalde duur. Het gaat hier immers om een personeelslid dat al gepensioneerd is en dat als de aanstelling niet verlengd wordt gewoon terugvalt op het pensioen. Het is dan daardoor niet nodig een bijkomende bescherming voor tijdelijke personeelsleden onder de vorm van een overeenkomst van onbepaalde duur in te voeren.

Artikel 153

Dit artikel voert voor het universiteitsbestuur de mogelijkheid in de benoeming van leden van het administratief en technisch personeel te beëindigen nadat deze de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben. Deze mogelijkheid komt in de plaats van de automatische beëindiging van de benoeming bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd. De redenen voor deze maatregel zijn het zelfde als bij het academisch personeel.

Artikel 154

Met dit artikel wordt een duidelijke en uniforme regeling ingevoerd voor het ontslag om dringende redenen bij het ATP van de universiteiten dat ten laste van de werkingsuitkeringen wordt betaald. De definitie van “dringende reden” sluit aan bij de bestaande regeling bij de hogescholen die op haar beurt geïnspireerd is op de arbeidsovereenkomstenwetgeving: het gaat om feiten die elke verdere samenwerking onmiddellijk onmogelijk maken.

Het ontslag om dringende redenen wordt duidelijk onderscheiden van een tuchtprocedure. Waar de feiten geen dringende reden(en) uitmaken, blijft de bestaande tuchtregeling van kracht.

De Raad van State heeft opgemerkt dat de regeling over de duur van de beroepstermijn en over de niet-opschortende werking van het beroep verschilt van de regeling over het ontslag om dringende redenen aan de hogescholen. Dit verschil is in strijd met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. De Raad

van State vraagt een zelfde regeling voor de universiteiten en de hogescholen. De verschillen in de regeling voor de universiteiten in vergelijking met die voor de hogescholen is er gekomen na overleg met de sociale partners. De bedoeling is om de procedure werkbaarder te maken. Er is dan ook beslist de regeling voor de universiteiten te behouden en deze voor de hogescholen hieraan aan te passen en op die manier de gelijke behandeling te realiseren.

Artikel 155

Artikel 1.7 §3 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek definieert het begrip werkdag als "alle andere dagen dan wettelijke feestdagen, zondagen en zaterdagen." Hetzelfde artikel bepaalt evenwel ook dat paragraaf 3 niet van toepassing is als een wet (of andere rechtshandeling) dit anders bepaalt. In het arbeidsrecht en in verschillende andere takken van sociale zekerheid en sociale bijstand wordt de zaterdag in beginsel als een werkdag beschouwd. De definitie van werkdag uit het nieuwe Burgerlijk Wetboek is bij wet van 26 december 2022 geneutraliseerd voor het arbeidsrecht, de sociale zekerheid en de sociale bijstand.

Als hogescholen afhankelijk van het statuut van een personeelslid een andere definitie van werkdag moeten gebruiken, leidt dit tot onduidelijkheid, rechtsonzekerheid en procedurefouten. Om dat te vermijden wordt in dit artikel de definitie van werkdag opgenomen zoals die ook geldt in het arbeidsrecht. Deze definitie sluit ook aan bij de praktijk in het hoger onderwijs waar er ook vaak op een zaterdag gewerkt wordt.

Artikel 156

Dit artikel schrapt voor de tijdelijke personeelsleden van de hogescholen de regel dat de tewerkstelling van rechtswege eindigt bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd. Daardoor is het niet meer nodig dat een personeelslid moet vragen om het einde van de tewerkstelling uit te stellen.

Een personeelslid moet meer autonomie hebben om zelf te kunnen beslissen hoelang het verder wil blijven werken. Langs de andere kant moet ook een hogeschool een eigen personeelsbeleid kunnen voeren. Het is niet de bedoeling dat alleen het personeelslid kan beslissen hoelang het wil blijven werken en dat het universiteitsbestuur daar nauwelijks impact op heeft.

Tot nu toe wordt de tewerkstelling van een personeelslid automatisch beëindigd bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd tenzij het van het hogeschoolbestuur de toestemming krijgt om het beëindigen van de tewerkstelling uit te stellen. In de nieuwe regeling blijft de tewerkstelling van het personeelslid ook na de wettelijke pensioenleeftijd behouden tenzij het hogeschoolbestuur onder de vastgelegde voorwaarden gebruik maakt van de mogelijkheid de tewerkstelling te beëindigen omwille van de in het artikel aangereikte reden.

Het is in principe niet toegelaten om de tewerkstelling van een personeelslid te beëindigen omwille van het bereiken van een bepaalde leeftijd. Er is echter geen sprake van een leeftijdsdiscriminatie als de maatregel objectief en redelijk kan verantwoord worden door een legitiem doel. Dat is hier het geval. Het is in het kader van de kwaliteit en de continuïteit van onderwijs en onderzoek belangrijk dat er bij de personeelsleden aan een universiteit een evenwichtige verdeling tussen generaties is. De verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd houdt personeelsleden sowieso al langer aan het werk. Het is belangrijk dat het hogeschoolbestuur een algemeen instrument heeft om de uitstroom van het personeel te sturen.

Het artikel biedt aan de hogescholen en het personeelslid enige flexibiliteit maar ook zekerheid. Een hogeschool kan zelf beslissen of zij van deze regel gebruik maakt of niet. Het personeelslid wordt niet verplicht om met pensioen te gaan maar kan zelf beslissen of het na de beëindiging van de tewerkstelling een pensioen aanvraagt of dat het nog op zoek gaat naar een andere beroepsactiviteit. Het vastleggen van een duidelijke leeftijdsgrens zorgt langs de andere kant wel voor rechtszekerheid voor de personeelsleden en organisatorische duidelijkheid voor de hogescholen.

Er is bij het beëindigen van de tewerkstelling een vaste opzegtermijn voorzien van 26 weken. Die termijn kan in onderling overleg tussen de hogeschool en het personeelslid verkort worden, maar kan niet verlengd worden. De opzegtermijn kan ten vroegste eindigen op het moment dat het personeelslid een pensioen kan opnemen, dit is de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft. De mogelijkheid voor een personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt om tot het einde van het academiejaar verder te werken, is ook in deze nieuwe regeling voorzien. Dat heeft te maken met een vlotte organisatie van het academiejaar.

Een personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, heeft het recht een pensioen te ontvangen. Een dergelijk sociaal vangnet bestaat niet voor personeelsleden die de wettelijke pensioenleeftijd nog niet bereikt hebben. Om die reden is het niet nodig om voor benoemde personeelsleden sociale bijdragen te regulariseren en de mogelijkheid van een schorsing van de opzegtermijn te voorzien.

Dit artikel staat los van de ruime mogelijkheden die er zijn om na het pensioen nog een opdracht aan de universiteit uit te oefenen.

Inwerkingtreding: om dezelfde redenen als in de toelichting bij artikel 3 uiteengezet zijn, treedt het opheffen van de van rechtswege beëindiging van de tewerkstelling bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd (= punt 1°) pas in werking op 1 april 2027.

Artikel 157

Dit is een gelijkaardig artikel als vorig artikel maar dan voor de benoemde personeelsleden van de hogescholen.

Inwerkingtreding: om dezelfde redenen als in de toelichting bij artikel 3 uiteengezet zijn, treedt het opheffen van de van rechtswege beëindiging van de tewerkstelling bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd (= punt 1°) pas in werking op 1 april 2027.

Artikel 158

Deze correcties aan de procedure over het ontslag om dringende redenen voor het personeel van de hogescholen zijn een gevolg van de opmerkingen van de Raad van State bij de regeling over het ontslag om dringende redenen voor het administratief en technisch personeel van de universiteiten. Door deze correcties is er een gelijke regeling voor de universiteiten en hogescholen.

Artikel 159

Door het feit dat assistent en praktijkassistent voortaan aparte ambten zijn, kan er een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de inhoud en de tewerkstellingsduur van de ambten. Het ambt van assistent is vooral gericht op het voorbereiden van een doctoraatsproefschrift en is altijd beperkt in de tijd. In dit ambt kan er vanaf 1 april 2024 niet meer worden benoemd.
Een praktijkassistent daarentegen is hoofdzakelijk belast met taken van praktijkgericht onderwijs en de toekenning van het ambt is niet beperkt in de tijd. In dit ambt kan er 25% van de betreffende VTE's per hogeschool worden benoemd.
Als gevolg van deze hervorming dient de benoeming binnen het ambt van assistent omgezet te worden naar een benoeming als praktijkassistent met behoud van de salarisschaal als assistent. De gewone gangbare en bijzondere salarisschaal voor benoemde praktijkassistenten is dezelfde als voor benoemde assistenten. Deze hervorming heeft dus in principe geen effect op het salaris van de betrokken personeelsleden. Er zijn aan de hogescholen echter nog een aantal personeelsleden die na een eerdere hervorming van het hoger kunstonderwijs per 1 januari 1996 hun toenmalige, andere, salarisschaal behouden hebben. Om te garanderen dat deze personeelsleden hun afwijkende salarisschalen ook na deze hervorming kunnen behouden, is het nodig dit expliciet in de regelgeving op te nemen zodat hier geen onduidelijkheid over kan ontstaan.

Inwerkingtreding: dit artikel heeft uitwerking op 1 april 2024. 1 april 2024 is de datum waarop praktijkassistent een apart ambt geworden is, los van het ambt van assistent. Alle op dat moment benoemde assistenten worden vanaf dan geacht benoemde praktijkassistenten te zijn. Om te verzekeren dat de betrokken personeelsleden hun bestaande salaris en hun benoeming kunnen behouden is het nodig deze maatregel te laten ingaan vanaf de datum waarop praktijkassistent een apart ambt geworden is.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016

Artikel 160

Het artikel wijzigt art. IV.35/1 van Besluit van de Vlaamse Regering betreffende codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs. Vanaf schooljaar 2026-2027 start voor 2 schooljaren een nieuwe pilootfase, zodat de pilootregio's hun werking kunnen continueren en een aantal principes van de hervorming van het leerlingenvervoer kunnen uittesten en evalueren.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt paragraaf 6 geschrapt. Nieuwe afwijkingen zullen toegekend worden binnen het bestaande kader van artikel IV.35/1 van de codificatie sommige bepalingen in het onderwijs. De werkwijze voor het toekennen van het recht zijn opgenomen in een werkplan van de pilootregio, waarvan de minimale bepalingen worden opgelijst in het artikel. Eventuele wijzigingen in het werkplan dienen aan de Vlaamse Regering te worden voorgelegd en goedgekeurd.
In paragraaf 5 wordt toegevoegd dat de bestaande pilootprojecten met 2 schooljaren worden verlengd.

Artikel 161

Er wordt een nieuw hoofdstuk voorzien.

Inwerkingtreding: ten gevolge het advies van de Raad van State heeft dit artikel uitwerking met ingang van 26 maart 2026, de datum waarop de oproep voor de proeftuin pioniersscholen werd gelanceerd. De proeftuin pioniersscholen gaat van start in september 2026.

Artikel 162

Er wordt een rechtsgrond gecreëerd om middelen toe te kennen voor de proeftuin pioniersscholen.

Het betreft onder andere subsidies voor pioniersscholen en een subsidie voor de begeleiding van de pioniersscholen door een consortium. Voor zowel scholen als consortia kan een oproep gebeuren. Het decreet bepaalt de minimale criteria voor de selectie van de pioniersscholen alsook voor de selectie van het consortium voor de begeleiding.

De proeftuin pioniersscholen kadert in het beleidstraject dat gelopen wordt richting meer inclusief onderwijs met een evolutie naar scholen voor iedereen.

De principes voor de verdere uitwerking van de pioniersscholen zijn ook opgenomen in de consultatienota over de evolutie naar scholen voor iedereen. Deze consultatienota is ter consultatie voorgelegd aan de strategische adviesraden en aan de Staten-Generaal, waarin een brede delegatie van stakeholders betrokken wordt om zich te buigen over de inhoud van de consultatienota. De concrete modaliteiten voor de proeftuin met pioniersscholen,

worden bepaald in een besluit van de Vlaamse Regering met als rechtsgrond het proeftuindecreet.

Ten gevolge het advies van de Raad van State is een legistieke correctie aangebracht in de inleidende zin van het artikel.

Inwerkingtreding: ten gevolge het advies van de Raad van State heeft dit artikel uitwerking met ingang van 26 maart 2026, de datum waarop de oproep voor de proeftuin pioniersscholen werd gelanceerd. De proeftuin pioniersscholen gaat van start in september 2026.

Artikel 163

De termijn voor terugvordering van ten onrechte betaalde bedragen wordt ingekort van twee jaar tot maximum één jaar, te rekenen van de eerste januari van het jaar van betaling. Dit verhoogt de bescherming van de personeelsleden die onterecht betaalde bedragen hebben ontvangen.

Artikel 164

Volgens artikel 135 van het decreet over het onderwijs XXXIII voorziet de Vlaamse overheid een SSO-oplossing (= LeerID) voor jongeren en kinderen waarmee leerlingen zich eenvoudig, veilig en transparant kunnen aanmelden op allerlei applicaties. Om dit proces nog eenvoudiger en transparanter te maken voor de onderwijsinstellingen en aanbieders van applicaties wordt een Application Programming Interface (API) voorzien. Een API is te vergelijken met een digitale brug die het mogelijk maakt voor verschillende softwareprogramma's om met elkaar te communiceren. Via de API kunnen leerlinggegevens (=data-attributen) transparant gedeeld worden met allerhande applicaties. Per applicatie moet het schoolbestuur, of de instelling daartoe gemachtigd, zijn toestemming geven voor welke leerlingen de gegevens mogen gedeeld worden. Het gebruik van de API geeft meer transparantie over waar de leerlinggegevens heen gaan. Dit vermindert de planlast enorm voor de onderwijsinstellingen.
Onderwijsinstellingen moeten dan de gekende data-attributen binnen LeerID niet meer handmatig per applicatie onderhouden. Zodra de toestemming is gegeven, doen de data-attributen het werk en moeten onderwijsinstellingen wijzigingen van leerlinggegevens niet meer op meerdere plaatsen doorgeven en onderhouden.
Hierdoor wordt ook voor de aanbieders van applicaties een gelijk speelveld en duidelijkheid gecreëerd. Vanaf dan kunnen zij LeerID beschouwen als de bron van correcte en actuele leerlinggegevens en hebben ze geen nood meer aan afwijkende afspraken met andere partijen.

Bovendien kunnen onderwijsinstellingen deze API gebruiken voor het delen van leerlinggegevens met allerhande applicaties waarop leerlingen zich niet moeten authentiseren. Het gebruik van de API is er dan niet meer alleen voor het authenticatieproces, maar ook voor pure datadeling. Het akkoord van de onderwijsinstelling blijft noodzakelijk en voor hen is het een enorme planlastvermindering aangezien ze de basis leerlinggegevens op 1 plek kunnen

onderhouden. Ook hier geldt dat zodra de onderwijsinstelling haar toestemming geeft, de data haar werk doet. Onderwijsinstellingen moeten wijzigingen van leerlinggegevens niet meer op meerdere plaatsen doorgeven en onderhouden. Scholen beheren centraal het delen van de leerlinggegevens en moeten dit niet meer individueel per applicatie aanpakken. Eens de toestemmingen zijn gegeven, zal de data bij wijzigingen in de bronbestanden automatisch aangepast worden bij de betrokken applicaties.

Artikel 165

Er gebeurt een verduidelijking over de (on)verenigbaarheid van lid zijn van een lokaal bestuur met het mandaat als voorzitter van het LOP.
Het 'lokaal bestuur' is juridisch gezien het geheel van college van burgemeester en schepenen en de volledige gemeenteraad.

Punt 1° past dit aan. De regelgeving spreekt niet langer over een vertegenwoordiger van het "lokaal bestuur", maar over het "college van burgemeester en schepenen".

Punt 2° verduidelijkt dat deze vertegenwoordiger kan optreden als LOP-voorzitter. Het betreft dus de vertegenwoordiger aangeduid door het college van burgemeester en schepenen, niet eender welk lid van het lokaal bestuur

Het LOP-voorzitterschap is normaliter niet verenigbaar met lid zijn van een schoolbestuur, dit is een uitzondering hierop. Dit is een bestaande regeling, er wordt enkel een verwijzing toegevoegd om uit te klaren wie er juist begrepen wordt als vertegenwoordiger van de gemeente.

Artikel 166

Er gebeurt een verduidelijking over de (on)verenigbaarheid van lid zijn van een lokaal bestuur met het mandaat als voorzitter van het LOP.
Het 'lokaal bestuur' is juridisch gezien het geheel van college van burgemeester en schepenen en de volledige gemeenteraad.

Punt 1° past dit aan. De regelgeving spreekt niet langer over een vertegenwoordiger van het "lokaal bestuur", maar over het "college van burgemeester en schepenen".

Punt 2° verduidelijkt dat deze vertegenwoordiger kan optreden als LOP-voorzitter. Het betreft dus de vertegenwoordiger aangeduid door het college van burgemeester en schepenen, niet eender welk lid van het lokaal bestuur

Het LOP-voorzitterschap is normaliter niet verenigbaar met lid zijn van een schoolbestuur, dit is een uitzondering hierop. Dit is een bestaande regeling, er wordt enkel een verwijzing toegevoegd om uit te klaren wie er juist begrepen wordt als vertegenwoordiger van de gemeente.

Artikel 167

Dit artikel maakt de Commissie inzake Leerlingenrechten (CLR) bevoegd voor klachten over een weigering van een leerling aan wie permanent onderwijs aan huis is toegekend.

Voorheen werden leerlingen voor permanent aan huis toegewezen aan een school door de onderwijsinspectie. Dit verandert en ouders van een leerling aan wie permanent onderwijs aan huis is toegekend zullen een vraag tot inschrijving kunnen stellen. Leerlingen zullen een onverkort recht op inschrijving hebben in de dichtstbijzijnde school met een passend aanbod. Als die school de leerling weigert dan kunnen ouders of andere belanghebbenden klacht indienen bij de CLR.

Artikel 168 en 169

Er wordt vanaf 2026 jaarlijks in een bedrag van 6 miljoen euro voorzien voor het extra werkingsbudget. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2027 geïndexeerd volgens artikel 85bis, §3, tweede lid, 2° van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997. De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten het bedrag verhogen. Dit om scholen van gewoon of buitengewoon onderwijs te ondersteunen die bijkomende plaatsen hebben gerealiseerd voor leerlingen met een IAC-verslag type 2 of leerlingen met een IAC-verslag opleidingsvorm 1, type 2 of opleidingsvorm 2, type 2.

De focus wordt bij dit extra werkingsbudget gelegd op type 2, omdat er capaciteitsnoden zijn in dit type van het buitengewoon onderwijs. Er wordt niet gekozen voor de andere types, omdat daar minder capaciteitsnoden zijn en er voor deze leerlingen vanaf 1 september 2026 bijkomende mogelijkheden gecreëerd worden in scholen voor gewoon onderwijs en buitengewoon onderwijs die samenwerken met CLB's en leersteuncentra in de pioniersscholen.

Scholen gelegen in een onderwijszone die gekenmerkt wordt door groei in de vraag naar aanbod voor leerlingen met een IAC-verslag type 2 en voor leerlingen met een IAC-verslag opleidingsvorm 1, type 2 of opleidingsvorm 2, type komen in de volgende gevallen in aanmerking voor de bijkomende middelen:

- als de school van buitengewoon onderwijs op de eerste lesdag van oktober 7 of meer regelmatige leerlingen met een IAC-verslag type 2 of een IAC-verslag opleidingsvorm 1, type 2 of opleidingsvorm 2, type 2 telde dan op de eerste lesdag van februari van het voorgaande schooljaar.
- als de school van gewoon onderwijs op de eerste lesdag van oktober 7 of meer regelmatige leerlingen met een IAC-verslag type 2 of een IAC-verslag opleidingsvorm 1, type 2 of opleidingsvorm 2, type 2 telde dan op de eerste lesdag van februari van het voorgaande schooljaar.

- als er geen gelijktijdige daling is van leerlingen met een IAC-verslag type 2 en een IAC-verslag type 2, opleidingsvorm 1, en een IAC-verslag type 2, opleidingsvorm 2, in een of meer andere scholen van hetzelfde onderwijsniveau en hetzelfde schoolbestuur die in dezelfde gemeente liggen als de hoofdvestigingsplaats van de begunstigde school, waarbij de omvang van de daling toelaat aan laatstgenoemde school om de norm van 7

regelmatige leerlingen te bereiken. Een daling van in totaal minder dan de norm van 7 regelmatige leerlingen in een of meer andere scholen van hetzelfde onderwijsniveau en hetzelfde schoolbestuur die in dezelfde gemeente liggen als de hoofdvestigingsplaats van de begunstigde school is dus wel toegestaan.

Het beschikbare werkingsbudget wordt onder alle scholen die in aanmerking komen, verdeeld naar rato van het aandeel van iedere school in het totale aantal bijkomende regelmatige leerlingen in het betrokken type of combinaties van type en opleidingsvormen in scholen die voldoen aan een van de bovenstaande voorwaarden. Een school van het gewoon of buitengewoon basisonderwijs ontvangt maximaal 19.278 euro per bijkomende regelmatige leerling. Een school van het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs ontvangt maximaal 26.234 euro per bijkomende regelmatige leerling. Die bedragen worden geïndexeerd. Die bedragen stemmen overeen met de geschatte jaarlijkse kostprijs van een leerling in het buitengewoon basisonderwijs en buitengewoon secundair onderwijs. Er wordt ook rekening gehouden met het beschikbare budget bij de toekenning van het extra werkingsbudget. Dit wil zeggen dat als er veel scholen zijn met 7 of meer extra inschrijvingen van leerlingen met IAC-verslagen type 2 en het beschikbare budget zou overschreden worden als iedereen het maximumbedrag per niveau krijgt, het bedrag per leerling wordt verminderd.

Nieuwe scholen en scholen die vanwege herstructurering 1 oktober als teldatum hanteren, komen niet in aanmerking voor dat extra werkingsbudget. Die scholen ontvangen immers al omkadering en werkingsbudget op basis van de leerlingenaantallen van het lopende schooljaar.

Leerlingen van buitengewoon onderwijs die permanent onderwijs aan huis volgen komen niet in aanmerking voor dat extra werkingsbudget. Deze leerlingen krijgen onderwijs op hun verblijfplaats en nemen geen plaats in op de school.

Het artikel legt ten slotte de uiterste termijn vast tegen wanneer de uitbetaling van het extra werkingsbudget gebeurd moet zijn.

Ten gevolge het advies van de Raad van State is een legistieke correctie aangebracht.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen van het decreet Rechtspositie Basiseducatie van 7 juli 2017

Artikel 170

Dit artikel heft de definitie van leeftijdsgrens op.

Artikel 171

Als een centrumbestuur bij de vaststelling van een risico in het kader van moederschapsbescherming de arbeidsomstandigheden van het personeelslid niet

kan aanpassen of haar geen andere opdracht kan geven, zoals bepaald in artikel 42, 1° en 2° van de arbeidswet van 16 maart 1971, moet een centrumbestuur aan het personeelslid een andere opdracht of andere taken toewijzen die toelaatbaar zijn in haar toestand.

Die opdracht of taken oefent het personeelslid uit in het eigen centrum. Daarbij geldt steeds dat de afstand over de openbare weg tussen de standplaats van het personeelslid en de plaats van tewerkstelling waar het personeelslid wordt belast met administratieve of pedagogische taken nooit meer dan 25 kilometer mag bedragen. Dat geldt niet als het personeelslid ermee instemt om over een grotere afstand ingezet te worden.

Die opdracht of taken zijn voor personeelsleden in het bezit van een pedagogisch bekwaamheidsbewijs van pedagogische aard (bv. co-teaching in een andere klas waar het vastgestelde risico niet aanwezig is, ondersteuning bij evaluatie van de cursisten, ...). Aan andere personeelsleden kunnen administratieve taken toegewezen worden.

Tijdens de uitvoering van die andere taken wordt het personeelslid aangesteld in een niet-organieke betrekking in haar ambt. Deze aanstelling in een niet-organieke betrekking geldt als dienstactiviteit. Het personeelslid behoudt daarbij haar salaris en blijft titularis van haar betrekking. In deze betrekking is vervanging mogelijk volgens de bestaande regelingen. Dat wil zeggen dat een leraar basiseducatie kan worden vervangen volgens de regeling die is vastgelegd in artikel 128ter van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. Andere ambten dan de leraar basiseducatie kunnen vervangen worden volgens de gebruikelijke vervangingsregeling.

Deze maatregel gaat in voor de personeelsleden die op of na 1 september 2026 moeten verwijderd worden uit het risico in toepassing van artikel 41 van de Arbeidswet van 16 maart 1971.
Personeelsleden die voor de zomervakantie of sluitingsperiode 2026 werden verwijderd uit een risico, vervolgens tijdens die zomervakantie of sluitingsperiode niet meer onder het risico vallen en vanaf 1 september 2026 opnieuw verwijderd worden uit een risico, vallen eveneens onder deze maatregel voor de verwijdering vanaf 1 september 2026.

Personeelsleden die voor 1 september 2026 werden verwijderd uit hun betrekking en met verlof zijn gezet, blijven in deze situatie voor zover dat verlof doorloopt op of na 1 september 2026.

Artikel 172

Met dit artikel wordt de regeling opgeheven dat de aanstelling of benoeming aan een centrum voor basiseducatie van rechtswege stopt als een tijdelijk personeelslid de leeftijdsgrens bereikt heeft. Als gevolg hiervan kan een tijdelijk personeelslid ook na het bereiken van de leeftijdsgrens verder werken zonder dat het hiervoor een aanvraag moet indienen.

Artikel 173

Met dit artikel wordt de regeling opgeheven dat de benoeming aan een centrum voor basiseducatie van rechtswege stopt als het personeelslid de leeftijdsgrens bereikt heeft. Als gevolg hiervan kan een vast benoemd personeelslid (met uitzondering van de directeur) ook na het bereiken van de leeftijdsgrens verder werken zonder dat het hiervoor een aanvraag moet indienen.

Artikel 174

Met dit artikel wordt de regeling opgeheven dat de benoeming aan een centrum voor basiseducatie van rechtswege stopt als een vastbenoemde directeur de leeftijdsgrens bereikt heeft. Als gevolg hiervan kan vastbenoemde directeur ook na het bereiken van de leeftijdsgrens verder werken zonder dat hij hiervoor een aanvraag moet indienen.

Artikel 175

Dit artikel voert voor het centrumbestuur de mogelijkheid in om een personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft te ontslaan. Als het centrumbestuur van deze mogelijkheid gebruik maakt, geldt een verkorte opzeggingstermijn. De bepalingen uit artikel 88, §2 tot en met §4 van het decreet Rechtspositie Basiseducatie zijn eveneens van toepassing op dit ontslag.

Er is ingegaan op het voorstel van de Raad van State om het eerste lid van het ontworpen artikel 88/1 anders te formuleren.

De Raad van State vraagt ook te verduidelijken hoe de beperking van de opzeggingstermijn moet toegepast worden. De opzeggingstermijn in geval van een ontslag van een personeelslid dat de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, bedraagt maximaal 26 weken. Dit is een plafonering van de gewone opzeggingstermijn zoals vermeld in artikel 88, §1 van het decreet Rechtspositie Basiseducatie. Dat wil zeggen dat bij een ontslag de opzeggingstermijn berekend wordt volgens de principes uit artikel 88, §1, maar dat als de opzeggingstermijn volgens deze principes meer dan 26 weken zou bedragen, de termijn afgetopt wordt op 26 weken.

Artikel 176

De Europese richtlijnen 2019/1158 van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad en 2019/1152 van 20 juni 2019 betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie bevatten een ontslagbescherming voor de uitoefening van de in die richtlijnen opgenomen rechten. Personeelsleden die een omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling, een loopbaanonderbreking voor ouderschapsverlof of een afwezigheid voor verminderde prestaties voor zorgdoeleinden hebben aangevraagd of opgenomen of die om een flexibele werkregeling verzocht hebben, mogen op grond daarvan niet worden ontslagen. Hetzelfde geldt voor personeelsleden die gebruik hebben gemaakt van de rechten die voortvloeien uit hoofdstuk 3 uit de richtlijn 2019/1152 over minimumvereisten inzake arbeidsvoorwaarden. Het gaat

hier over de maximale duur van de proeftijd, het feit dat een werkgever geen nevenactiviteiten mag verbieden, tenzij dit verbod door de wetgever opgelegd is en het recht om meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen via een ambtswijziging. Het is evenmin toegelaten tijdens de beschermingsperiode het ontslag voor te bereiden.

Nu de mogelijkheid ingeschreven is om personeelsleden los van de evaluatie- en tuchtregeling te ontslaan, is het belangrijk ook de ontslagbescherming op te nemen. Dat wil zeggen dat personeelsleden gedurende de beschermingsperiode niet mogen ontslagen worden om redenen die te maken hebben met de uitoefening van de in het artikel opgenomen rechten.

De forfaitaire vergoeding bij het niet naleven van het ontslagverbod kan niet gecombineerd worden met andere vergoedingen die in het kader van een bijzondere beschermingsprocedure tegen ontslag zijn bepaald. Als gevolg van het advies van de Raad van State is het verbod op een cumulatie van ontslagvergoedingen generiek geformuleerd. Dit verbod betekent niet dat een personeelslid geen bijkomende schadevergoeding kan krijgen op basis van het gemene aansprakelijkheidsrecht.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de verwijzing naar de verloven en omstandigheden waarop de ontslagbescherming betrekking heeft op een meer generieke wijze geformuleerd. Door deze aanpassing is ook de opmerking van de Raad van State over de verwijzing naar het recht om werk met meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden te vragen ondervangen.

Als gevolg van het advies van de Raad van State is de beperking van de ontslagbescherming in de tijd en de bijhorende regeling om tijdens de periode van ontslagbescherming het ontslag voor te bereiden geschrapt.

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Artikel 177

Het besluit van de Vlaamse Regering dat de modaliteiten voor leerplannen regelt, kan enkel bepalingen opnemen met betrekking tot de goedkeuring en de indiening van leerplannen. Omdat er geen decretale rechtsgrond bestaat voor het aantekenen van een beroep door de indiener van een leerplan tegen een beslissing van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen kunnen hiervoor geen bepalingen opgenomen worden in bovengenoemd besluit van de Vlaamse Regering.
Deze artikels voorzien een rechtsgrond die de Vlaamse regering machtigt om de beroepsprocedure te bepalen ten aanzien van een door de indiener betwiste beslissing.
De binnen de huidige regelgeving bestaande praktijk dat tegen een omstreden leerplanbeslissing administratief beroep mogelijk is, zal zodoende bestendigd worden.

Artikel 178

Dit artikel neemt enkele aspecten over de artistiek-pedagogische visie en de organisatie van de Beiaardschool op in het Decreet deeltijds kunstonderwijs.

Artikel 179

Dit artikel schrijft in het Decreet deeltijds kunstonderwijs in welke opleidingen de Beiaardschool kan organiseren, welke studieomvang deze opleidingen hebben en hoe deze studieomvang gespreid kan worden over een schooljaar.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State worden verwijzingen naar andere regelgeving over de Beiaardschool toegevoegd.

Artikel 180

Dit artikel bepaalt dat de specialisatie: optie beiaardier dezelfde studieomvang heeft als de andere specialisaties muziek.

Artikel 181

Dit artikel wijzigt de machtiging aan de Vlaamse Regering om zelf regelgeving voor de Beiaardschool vast te leggen. Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt het geherformuleerd.

Artikel 182

In het domein muziek kan de directeur een leerling die de instrumenttechnische competenties van de tweede graad nog niet volledig verworven heeft, toch toelaten tot de derde graad onder de volgende voorwaarden:
- de leerling heeft alle overige competenties verworven;
- de leerling volgt het vak instrument in de tweede graad;
- de leerling is vrijgesteld voor het vak instrument in de derde graad.

Een dergelijke regeling bestaat ook voor inschrijving in de vierde graad muziek. Het is evenwel de bedoeling dat leerlingen die in de derde graad starten, maar nog niet alle basiscompetenties van de tweede graad hebben verworven, tegen het einde van de derde graad wel alle basiscompetenties van de derde graad verwerven. Daarom wordt de bestaande, niet zinvolle afwijking voor de overgang van de derde graad naar de vierde graad geschrapt.

Artikel 183

Dit artikel verduidelijkt dat de voorwaarde van maximaal een derde ongewettigde afwezigheid van de leerling voor de financiering voor elk gevolgd vak geldt.

Artikel 184

Dit artikel legt de omkadering in lestijden van de Beiaardschool vast, alsook de aanwending ervan.

Artikel 185

Dit artikel legt het werkingsbudget van de Beiaardschool vast.

Artikel 186

Dit artikel bepaalt dat de voorwaarden i.v.m. werken, leveringen en diensten die met de werkingsmiddelen worden betaald, ook gelden voor de werkingsmiddelen van de Beiaardschool.

Artikel 187

Dit artikel verduidelijkt dat bij de oprichting van een nieuwe academie in gemeenten die het resultaat zijn van een fusie in 2019 of 2025 de oprichting gepaard kan gaan met de overname van vestigingsplaatsen.

Artikel 188

Dit artikel bepaalt dat de Beiaardschool geen programmatienormen kent.

Artikel 189

Dit artikel bepaalt de rationalisatienormen voor de Beiaardschool.

Artikel 190

De onderwijsinspectie stelde in haar beleidsevaluatie van Kunstkuur vast dat de huidige formulering van het doelenkader te algemeen is en onvoldoende richtinggevend werkt voor de praktijk. De bepaling 'versterken van cultureel bewustzijn en culturele expressie' laat te veel ruimte voor interpretatie, wat de doelgerichtheid, inhoudelijke afstemming en evaluatie van Kunstkuur-projecten bemoeilijkt.
De voorliggende wijziging zorgt er voor dat Kunstkuur geënt wordt op het realiseren van de onderwijsdoelen in het basis- en secundair onderwijs zijnde de minimumdoelen muzische vorming en de sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie.
De doelen zijn ingebed in een ruimer curriculum waardoor verbindingen met andere doelen mogelijk zijn.

Artikel 191 en 192

De onderwijsinspectie stelt in haar beleidsevaluatie van Kunstkuur vast dat de huidige rapporteringsvormen, waaronder het jaarverslag, onvoldoende bijdragen aan inhoudelijke opvolging en beleidsverantwoording. Door de vage formulering van het doelenkader blijven de verslagen vaak algemeen en moeilijk toetsbaar.

Ten gevolge van het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat met de expliciete verbinding met de minimumdoelen en sleutelcompetenties (cf. artikel 189) gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan de opmerkingen van de Onderwijsinspectie.

Kwaliteitszorg is ontegensprekelijk gebaat bij een helder referentiekader waartegen onderwijsprofessionals hun inspanningen kunnen afwegen. Kwaliteitszorg vergt daarenboven een reflectieve benadering bij de betrokkenen. Het huidige jaarverslag draagt echter te weinig bij tot die doelgerichte reflectie. Gezien de meerwaarde voor kwaliteitszorg te laag is in verhouding met de tijd en inspanningen die onderwijsprofessionals erin moeten investeren, is het beter om de jaarlijkse rapportageverplichting als beleidsinstrument te schrappen

Het schrappen van de verplichte jaarverslagen betekent bovendien een belangrijke stap richting planlastverlaging voor scholen en academies. Door het verminderen van administratieve verplichtingen kunnen leerkrachten hun tijd en energie maximaal inzetten op de essentie: het begeleiden en realiseren van kwalitatieve Kunstkuur-samenwerkingen.

Deze maatregel sluit aan bij het bredere beleidsstreven naar meer autonomie voor scholen. Door scholen en academies de ruimte te geven om het realiseren van de doelen op te volgen en te evalueren volgens hun eigen context en noden, wordt het vertrouwen in het onderwijsveld versterkt.

Ook erkent dit voorstel dat samenwerkingen zoals Kunstkuur tijd nodig hebben om in te dalen en hun volle potentieel te bereiken. Door de rapporteringsdruk te verlagen, krijgen scholen en academies de kans om te experimenteren, te reflecteren en duurzame samenwerkingen op te bouwen, zonder de belemmering van jaarlijkse verslaggeving.

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteitszorg en het kwaliteitsbeleid van Kunstkuur ligt expliciet gezamenlijk bij scholen en academies, wat onderstreept dat beide instellingen instaan voor het verstrekken van kwaliteitsvol onderwijs.

Binnen deze context wordt gestreefd naar een evenwaardig partnerschap tussen scholen en academies, waarbij beide instellingen actief bijdragen aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het kwaliteitsbeleid. Dit sluit aan bij de kwaliteitsverwachtingen waarin van onderwijsinstellingen wordt verwacht dat ze hun werking systematisch monitoren, evalueren en bijsturen in functie van duurzame kwaliteitsontwikkeling.

Artikel 193

De onderwijsregelgeving stelt reeds grenzen aan commerciële mededelingen van scholen die producten of diensten promoten. Hoewel dergelijke mededelingen niet volledig verboden zijn, gelden strikte beperkingen. In het deeltijds kunstonderwijs moeten leermiddelen en activiteiten vrij blijven van elke vorm van reclame (tekstueel of visueel) die bedrijven, merken of producten onder de aandacht brengt. De overheid verduidelijkt met dit bijkomend artikel dat ook sponsoring en mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen die betrekking hebben op betalende bijlessen strijdig zijn met dit decretaal verbod. Promoten van dergelijke betalende private aanvullende hulpverlening moet als onverenigbaar worden beschouwd met de pedagogische en onderwijskundige opdracht van de academie, haar onafhankelijkheid, objectiviteit en betrouwbaarheid. Enige sturing

vanwege de academie in dit verband, waarbij leerlingen via haar tussenkomst naar een betalend initiatief worden geleid, doet afbreuk aan de eigen verantwoordelijkheden van de academie om elke leerling vanuit een breed zorgbeleid maximaal te ondersteunen in het leerproces en om te waken over de gelijke onderwijskansen van iedere leerling. De school kan op geen enkele wijze actief doorverwijzen naar organisaties of leerkrachten die dergelijke lessen aanbieden, noch kan ze het aanbod van betalende bijlessen faciliteren. Wel attendeert ze op het eigen aanbod en het eventuele kosteloos ondersteuningsaanbod in de regio.

Ten gevolge het advies van de Raad van State wordt bijkomend verduidelijkt dat de bepaling dat "sponsoring en bedoelde mededelingen die betrekking hebben op betalende bijlessen, niet verenigbaar (zijn) met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school" niet geldt voor therapeutische tussenkomsten.

Hoofdstuk 15 Wijzigingen van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

Artikel 194

Met dit artikel wordt de opdracht van het CLB in de nieuwe procedure voor de toekenning van permanent onderwijs aan huis omschreven.

Hoofdstuk 16. Wijzigingen van het decreet van 3 juni 2022 tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïnecrisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen–(II)

Artikel 195

De uitzonderingen op de regels van huisonderwijs voor het basisonderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne worden beperkt tot kinderen die bij de start van het schooljaar minder dan één jaar geleden voor het eerst gedomicilieerd waren in België en tot jongeren die voor 1 januari 2027 12 jaar of ouder zijn. Met het decreet van 18 juli 2025 over lerenden en de organisatie in het onderwijs werd de verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie over het huisonderwijs vervangen door de verklaring van rechten en plichten inzake huisonderwijs. Ook deze wijziging wordt hier doorgevoerd.

Artikel 196

De uitzonderingen op de regels van huisonderwijs voor het basisonderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne worden beperkt tot kinderen die bij de start van het schooljaar minder dan één jaar geleden voor het eerst gedomicilieerd waren in België en tot jongeren die voor 1 januari 2027 12 jaar of ouder zijn.

Artikel 197

De uitzonderingen op de regels van huisonderwijs voor het secundair onderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne worden beperkt tot kinderen die bij de start van het schooljaar minder dan één jaar geleden voor het eerst gedomicilieerd waren in België en tot jongeren die voor 1 januari 2027 16 jaar of ouder zijn.
Met het decreet van 18 juli 2025 over lerenden en de organisatie in het onderwijs werd de verklaring van huisonderwijs met bijhorende informatie over het huisonderwijs vervangen door de verklaring van rechten en plichten inzake huisonderwijs. Ook deze wijziging wordt hier doorgevoerd.

Artikel 198

De uitzonderingen op de regels van huisonderwijs voor het secundair onderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne worden beperkt tot kinderen die bij de start van het schooljaar minder dan één jaar geleden voor het eerst gedomicilieerd waren in België en tot jongeren die voor 1 januari 2027 16 jaar (voor het secundair onderwijs) of ouder zijn.

Hoofdstuk 17. Wijziging van het decreet van 28 april 2023 over de transitie van personeelsleden van sommige instellingen van Onderwijs naar Welzijn

Artikel 199

Bij de transitie in september 2023 van de internaten van Onderwijs naar Welzijn werd bepaald dat de betaling van de salarissen van de vastbenoemde personeelsleden in het transitiekader zou blijven worden verzorgd door AGODI.

De loonkosten zouden vanaf dat moment worden teruggevorderd van de welzijnsvoorzieningen. Deze factuur wordt door de welzijnsvoorzieningen betaald met de subsidies die worden ontvangen vanuit Welzijn. Deze bestaande praktijk wordt nu verder geconcretiseerd in artikel 17, waardoor de werkwijze voortvloeit uit de regelgeving zelf.

Daartoe wordt een vereenvoudiging doorgevoerd. Volgens het decreet van 28 april 2023 dient een overeenkomst te worden opgemaakt tussen de voorziening en het Vlaams Ministerie van Onderwijs. De eerste overeenkomst krijgt volgens de huidige bepaling een minimale looptijd van 5 jaar. Wanneer er na afloop van de eerste overeenkomst nog vastbenoemden in het transitiekader overblijven, zou een nieuwe overeenkomst moeten worden afgesloten. Met de voorliggende wijziging wordt die procedure verlaten en wordt de werkwijze rechtstreeks ingeschreven in artikel 17. De bestaande regeling blijft gelden totdat het laatste personeelslid uit het transitiekader is gestapt. Op die manier worden de

administratieve lasten vermeden die het telkens afsluiten van nieuwe overeenkomsten voor zowel AGODI als de welzijnsvoorzieningen met zich meebrengen.

De aanbeveling van de Raad van State bij dit artikel wordt niet gevolgd. Wanneer de overgangsmaatregel niet langer van toepassing is, zal die opgeheven worden via decreet. Dit is de gangbare werkwijze. Er wordt jaarlijks immers een onderwijsdecreet gemaakt waarin technische bepalingen zoals deze kunnen worden opgenomen.

Hoofdstuk 18. Wijziging van het programmadecreet van 30 juni 2023 houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsaanpassing 2023

Artikel 200

Het artikel 20 van het programmadecreet van 30 juni 2023 houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsaanpassing 2023 dat de decretale basis is voor de huidige systeem voor toekenning van extra werkingsbudget voor scholen die extra leerlingen inschrijven met een IAC-verslag of OV4-verslag, dat via het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2024 tot bepaling van de types en opleidingsvormen van buitengewoon onderwijs waarvoor extra werkingsbudget wordt voorzien om bijkomende capaciteit te creëren en het bijhorend ministerieel besluit beperkt is tot leerlingen met een IAC-verslag type 2 in het basisonderwijs en leerlingen met een IAC-verslag opleidingsvorm 1 type 2 of opleidingsvorm 2 type 2 wordt opgeheven. Dit systeem dat met een oproep, aanvraag, toekenning en controle werkt is een omslachtig systeem dat planlast met zich meebrengt voor de scholen. Om een reductie van planlast en een vereenvoudiging van de manier van toekenning te bekomen, wordt het systeem voor toekennen van extra werkingsbudget afgestemd op het systeem van het toekennen van extra werkingsbudget voor scholen van B-stroom en BSO, zoals dat voorzien is in de codex secundair onderwijs, artikel 48/3.

Hoofdstuk 19. Slotbepalingen

Artikel 201

Dit artikel geeft aan wanneer de artikelen in werking treden of uitwerking hebben. Waar nodig wordt dit verder toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij het specifieke artikel (cfr supra).

Ten gevolge het advies van de Raad van State zijn enkele inwerkingtredingen aangepast (zie bij de artikelsgewijze toelichting van de desbetreffende artikelen).

Brussel, 8 mei 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Mathias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR